

NE PODCENJUJMO ŽALITEV!

Minuli teden smo bili Slovenci, ki živimo v Italiji, spet priče grobe žalitve, ki jo je bil izrekel znani vodja iz Trsta in poslanec Nacionalnega zavezništva v Rimu. Zvestno njegovega imena ne napišemo, ker si tega ne zasluži, že zaradi tega ne, ker je o slovenskih županah na tržaškem Krasu dejal, da "lajajo". Dobesedno tako je dejal: da lajajo. S tem je seveda posredno povedal, da lajamo vsi Slovenci. Ne govorimo, ampak lajamo.

Če samo malce premislimo njegove besede, vidimo, da je ponovil tisto, kar smo Slovenci v teh krajih že velikokrat slišali, zadnje čase pa smo vseeno bili mnenja, da jih ne bomo več slišali, ker se je v minulih letih ozračje v Trstu umirilo, pod Illyevo upravo gotovo tudi izjemno izboljšalo. Illy in njegove uprave pa danes v Trstu ni več. V zameno pa imamo tiste, ki o nas govorijo, da lajamo. Razlika je seveda očitna in predvsem pa vsem na oči. A kaže, da to nikogar posebej ne moti. Žal niti tistega dela demokratičnega Trsta, za katerega smo bili prepričani, da ima do nas Slovencev spoštljiv odnos. Govoriti o nekom, da laja, je seveda žaljivo in po našem mnenju bi moralo biti tudi kaznivo dejanje. Pa nič ne kaže, da bi kdo omenjenega žaljivca sodno preganjal, kar bi se sicer v vsaki normalni demokratični državi moralo zgoditi.

Vprašanje pa je, do kam bodo lahko žalitve slovenskih ljudi še prišle, kje je torej tista meja dostojnosti in seveda tudi pravnosti, ki je nihče ne bi smel prestopiti, četudi gre za političnega in idejnega nasprotnika, za kar nas sicer Nacionalno zavezništvo Slovence gotovo ima. Že res, da se tudi krajevni desničarski "veljaki" dobesedno opirajo in naslanjajo na Berlusconijev način dela, ki ima za vzor obnašanje tanka in buldožerja v prodajalni porcelana in se torej za nobeno, še tako upravičeno pripombo ne menijo. A neka mera dostojnosti vsekakor mora ostati!

Morda je še najbolj zaskrbljujoče dejstvo, da smo se sami navadili na take žalitve, da se nanje ne odzivamo več tako, kakor smo se včasih: odločno in predvsem enotno! Zdi se, kot da je kriza leve sredine, ki smo ji priča v Italiji, zajela tudi nas in naše politične predstavnike, ki se ne morejo dogovoriti o ničemer, tudi o enotnem nastopu v bran slovenstva ne, še posebej pa takrat, ko gre za grobe napade na naše dostojanstvo.

Te dni smo se spomnili dveh za našo narodno skupnost pomembnih datumov. V nedeljo, 17. 1. m., je namreč poteklo natanko sto let od rojstva skladatelja in glasbenika Lojzeta Bratuža, ki upravičeno velja za žrtev fašizma in obnem za svetel simbol slovenskega nenasilnega vztrajanja na tem koščku zemlje. Samo dan prej, 16. februarja, pa je taisti Lojze Bratuž umrl pred natanko 65 leti, potem ko je bil s strani fašistov prisiljen popiti strojno, zastrupljeno olje.

In če nas spomin ne vara - in zgodovinski spomin bi nas ne smel varati! -, se je tudi takrat vse začelo tako, da so nam najprej prepovedali govoriti v slovenskem jeziku, potem peti, moliti..., nakar so nas nasilno hoteli iztrebiti. Tudi zato ne gre podcenjevati žalitev na naš račun!

JURIJ PALJK

"Novodobni človek ni sposoben ljubezni, ampak je le nenehno zaljubljen (...) Nasprotno pa ustvarjeni človek gleda v ljubljenega človeka s prostim očesom in ga vidi takega, kakršen je v resnici. Tudi cení ga po tem, kar ta človek dejansko je, po njegovih dobrih in slabih straneh, po njegovem prekletstvu in njegovi želji po odrešitvi, po njegovem tujstvu in njegovi pripravljenosti na združitev. Sposoben je človeka zares ljubiti, in to takšnega, kakršen je v resnici, in zato, ker je tak, kakršen je.

MARJAN ROŽANEC, IZ ZBORNKA INTERPRETACIJE

OSEBNE IZKAZNICE IN ŠE KAJ

SMO ZARES OBSOJENI NA PRAVDANJE?

IVAN ŽERJAL

Tik preden smo šli v tisk, smo izvedeli, da je Deželno upravnno sodišče Furlanije-Juljske krajine zamrnilo sporni Scajovol odlok o osebnih izkaznicah do 22. maja. S tem je dejansko upoštevalo priziv Slovenske skupnosti proti odloku, kar pomeni, da je to nova zmaga v borbi za naše pravice. Kljub temu pa se pri vsem tem upravičeno lahko sprašujemo, ali se bomo tudi v prihodnje morali posluževati pritožb in pravnice na sodiščih.

Povod za to razmišljanje je dala ponedeljkova okrogla miza Društva slovenskih izobražencev v Trstu o pravici do rabe slovenščine pred sodno oblastjo in javno upravo ob predstavitvi drugega zvezka istoimenske publikacije društva Jadro iz Ronk. To društvo namreč opravlja hvalevredno poslanstvo, s tem da opozarja tudi na pravno ozadje in pravno podlago pravic slovenske manjšine, ki ni samo v pred letom dni odobrenem zaščitnem zakonu, ampak tudi v vrsti prejšnjih norm in razsodbi sodišč različnih stopenj tja do ustavnega ter navsezadnje

v mednarodnih sporazumih in dogovorih (mišljena sta tu zlasti Posebni statut, priložen k Londonskemu memorandumu iz l. 1954, in Osimski sporazum).

Zakaj pišem o tem? Zato ker je bila na večeru v DSI med drugim izrečena ugotovitev, da na področju pravic manjšine pravnik opravlja v bistvu suplenco, saj izpolnjujejo to, česar politika ne dela. Odvetnik dr. Renco Frandolič je pri tem opozoril, kako duh samega zaščitnega zakona - pustimo sedaj nedorečenosti mnogih njegovih členov - sloni na številnih razsodbah, ki so jih dosegli npr. prof. Samo Pahor in drugi ob pomoči slovenskih odvetnikov iz Trsta in Gorice. Gre že za neko tradicijo zamejskih Slovencev, ki so bili že pod Avstrijo večkrat prisiljeni iskati potrditev svojih narodnostnih pravic na sodiščih. Ni slučaj, da so v preteklosti naši politični voditelji bili povečini tudi pravniki. Po drugi strani pa je bilo z grenkobo in veliko mero polemčnosti tudi ugotovljeno, da vse to, kar so v zadnjih desetletjih slovenski pravniki napisali "z zlatim peresom", sploh ni bilo upoštevano pri oblikovanju zaščitnega zakona. Z

omiljenim tonom povedano, v levosredinski koaliciji je takrat prevladalo stališče, da je zaščita manjšine eminenten politični problem in da pri tem pravnik nimajo kaj iskati (vsaj tako se je dalo razumeti iz raznih posegov).

Danes vidimo, da ni tako. Prav so imeli tisti, ki so ob sprejetju zaščitnega zakona napovedovali nova pravdanja na sodiščih in ponovno kupovanje grmad kolkovanega papirja. Afera o spornem odloku o osebnih izkaznicah je zgovoren dokaz o tem, kako bomo Slovenci v Italiji še veliko let potrebovali pomoč odvetnikov in kako bo dobrodošla ustanovitev pravnega urada, ki bo našim ljudem pomagal pri najrazličnejših stvareh, povezanih s spoštovanjem manjšinskih pravic. Pravnik torej še naprej suplirajo politike.

Pri vsem tem pa se človek sprašuje, kje je in kaj dela ta politika. Ne vsa, se razume, ampak tista, ki se spomni 8. člena zaščitnega zakona, prezre pa 28. člen in vse mednarodne pogodbe ter še polemizira s tistimi, ki iščejo pravico na sodiščih.

OB DESETLETNICI PREISKAVE "ČISTIH ROK"

REVOLUCIJA NA ITALIJANSKI NAČIN

Na vprašanje, "ali je korupcija v Italiji še aktualna", odgovarjajo štiri petine italijanskih državljanov pritrdilno. Nekateri bodo še dodali, da se je z razliko od 90. let odstotek zahtevane podkupninske vsote zvišal na 8-9%, saj je danes tveganje nekoliko večje. V zadnjih tednih smo lahko v tem smislu prebrali marsikatero zanimivo mnenjsko anketo, za katero so poskrbeli tedniki in televizijske oddaje, ki so v bistvu le potrdile to, kar vsakdo čuti in misli, če že ne ve ali pove na glas.

Tako kot je glavna italijanskih državljanov že pred desetimi in dvajsetimi leti čutila, če že ne vedela, da je sistem podkupnin v tisti, ki je bila takrat prva republika, precej utečena

praksa. Preiskava čistih rok, ki je pospravila s strankami in proporcionalnim volilnim sistemom povojne italijanske republike, se je rodila, krečila in tudi splahnela v milanski sodni palači. Po začetnem navdušenju se je namreč začel krog navijačev krčiti, danes pa je politični pritisk na sodstvo v precej grobi obliki zelo pogosto na dnevnem redu in skoraj normalna zadeva, nad katero se zgraža vedno manj ljudi.

Leta 1992 je na volitvah pet vladnih strank (DC, PSI, PRI, PSDI, PLI) dobilo več kot 50% glasov. Dvanajst mesecev kasneje teh strank skorajda ni bilo več, kar pomeni, da je več kot 50% italijanskih volivcev leta 1994 zaman iskalo simbo-

le, katerim je cela desetletja zaupalo svoj glas. Medtem je prišlo do referenduma o večinskem volilnem sistemu, ki ga je poosebljal Mario Segni, rodila se je "nova" politična grupacija Forza Italia, bivša KPI in bivša postfašistična stranka sta prišli prvič do vladne palače.

Sodna revolucija je izničila politično ravnotežje in stranke, ki so to udeleževale cela desetletja. Sredinske in osrednje stranke so izgubile svoje veljake, ki so bili v naslednjih mesecih in letih sicer oproščeni glavnih kaznivih dejanj, zaradi splošnega ljudskega in posledično medijskega pritiska pa je bilo njihovo politično udejstvovanje onemogočeno.

EJ / STRAN 3

ZGODOVINSKE IGRE

UBEŽNI KRALJ

To je naslov znane in lepe balade Frana Levstika o usodi kralja, ki je najprej poznal blišč in sijaj dvora, krone in žezla, potem pa nenadno vso žalostno tragedijo izgubljenega kraljestva, ko s svojim konjem konča v globokem breznu.

Noč je temna, podkve jeklo poje; / lej, po gozdu kralj ubežen jaha, / zgubil vojsko, zgubil zemlje svoje; / skriva se ko zver po lesu plaha.

Prav v tem času je bila v italijanski poslanski zbornici debata o tem, ali naj se spremeni prehodni člen republiške ustave, ki prepoveduje moškimi potomcem savojske dinastije vstop v državo. Tu gre predvsem za sina oziroma vnuka zadnjega italijanskega kralja Humberta II., to je sina Viktorja Emanuela, ter sina Emanuela Filiberta Savojskega. S tem prehodnim členom (XIII.) je hotela po zadnji vojni nova republika kaznovati savojsko dinastijo, ki se je s kraljem Viktorjem Emanuelom III. gotovo zelo kompromitirala s fašistično diktaturo. V 20. letih prejšnjega stoletja je namreč prav Viktor Emanuel III. poveril Benitu Mussoliniju mandat za sestavo vlade in s tem zakonito odprl pot fašizmu v Italiji. Šele zadnja leta II. svetovne vojne se je isti kralj odločil, da ostavi in aretira Duceja. Na njegovo mesto je takrat prišel general Badoglio, ki je sestavil nekoliko bolj pluralistično vlado brez fašističnih mogotcev. Zgodovinska krivda je jasna, saj se monarhija v vsej dvajsetletni diktaturi ni znala ali hotela rešiti fašističnega režima.

Kako so take in podobne probleme reševali po Evropi? Kot znano, je velik del evropskih monarhij zlasti srednje oziroma južne Evrope tedaj izginil. Kot so po prvi svetovni vojni razpadla tri velika zgodovinska cesarstva (Avstrija, Nemčija, Rusija), je kasneje, po drugi svetovni vojni, zgodovinska pometla z večino kraljestev prej imenovanega območja. Kralji Bolgarije, Albanije, Jugoslavije (Peter II.), nato še Rumunije in Grčije, so kmalu izgubili oblast ter odšli v neko "zlato" begunstvo. STRAN 2

ANDREJ BRATUŽ

02 Alojz Tul
IZ JAVNEGA DOGAJANJA V ITALIJI

02 Janez Povše
ZA NARAVO STORITI VEČ

03 Andrej Bratuž / intervju
MSGR. MAKSIMILIJAN JEZERNIK

06 Danijel Devetak
KOLENDAR GMD: ŽIV UTRIP NAŠE STVARNOSTI

07 Iva Koršič
ZGODOVINSKI DOSEŽEK SSG

07 POČASTITEV SPOMINA LOJZETA BRATUŽA

09 Matjaž Rustja
KULTURA, MOČNA OBRAMBA PRED BARBARSTVOM

11 Harjet Dornik
P. GOSTEČNIK: PRIVLAČNOST RAZLIČNOSTI

15 Jurij Paljk / pogovor
MARIJ ČUK

16 MISIJONAR DANILO NABIRA POMOČ ZA OTROKE

SVET OKROG NAS

AKTUALNA POLITIČNA VPRAŠANJA

IZ JAVNEGA DOGAJANJA V ITALIJI

ALOJZ TUL

Potem ko je v minulih tednih prevladovala sindikalna problematika zlasti okrog spornega 18. člena delavskega statuta o odpuščenju delavcev, je v notranjem političnem življenju zavladovalo relativno zatišje, kar se po svoje odraža tudi v tisku in drugih medijih. Veliko pričakovanje je sicer vladalo za imenovanje novega upravnega sveta radiotelevizijske hiše RAI, o čemer se še vedno močno krešejo kopja. Za izvedbo teh imenovanj sta pristojna predsednika parlamentarnih zborov, se pravi poslanske zbornice in senata. V ta namen sta imela vrsto posvetovanj in izdelala novi seznam članov omenjenega upravnega odbora, po katerem bi tu mesta pripadala vladnemu Domu svoboščin, dve mesti pa politični opoziciji iz vrst Oljke in Marjetice. Ko je že kazalo, da bo obveljala takšna sestava, pa so nastala nesoglasja v Domu svoboščin. Najprej se je oglašil vodja Severne lige Bossi z zahtevno po svojem predstavniku, nakar mu je s podobno zahtevno sledil predstavnik Nacionalnega zavezništva Fini. Tu je vsa zadeva obtičala oz. sta jo predsednik zbornice Casini in senator Pera predložila na prihodnji teden. Medtem je dva dni pred zapadlostjo mandata odstopil

dosedanji predsednik upravnega odbora RAI Zaccaria, tako da ga sedaj nadomestuje Vittorio Emiliani.

Za svojevrstno presenečenje je poskrbel notranji minister Scajola, ki je v zvezi z znanim srečanjem državnikov meseca julija v Genovi izjavil, da je sam dal ukaz varnostnim silam, naj v primeru napada na tako imenovani ločevalni "rdeči zid" streljajo na morebitne napadalce. Te njegove izjave so povzročile veliko polemik, kajti doslej ni notranje ministrstvo nikdar dopustilo možnosti za omenjeno pooblastilo. Toliko je sedaj res, da tako poveljstvo karabinerjev kot policije zanikata, da bi prejeli pooblastilo za streljanje, če bi demonstranti prekoricali omenjeni "rdeči zid". Nad ministrovimi izjavami je presenečeno tudi genovsko sodstvo, ki raziskuje zadevne dogodke.

Spričo tako ostrih reakcij je minister Scajola skušal omiliti oziroma dopolniti svojo prvotno izjavo, da je namreč pooblastilo bilo upravičeno zaradi resne možnosti terorističnega atentata na zavarovano območje, kjer so se zadrževali najvišji državniki. Zadeva vsekakor ni še zaključena, kajti opozicija zahteva, naj minister sam pride poročat v parlament o zadevi, o kateri je toliko mesecev molčal.

ODOBREN PRAVILNIK PARITETNEGA ODBORA

Ministrski svet je na Valentino (14. februarja) odobril besedilo pravilnika za delovanje paritetnega odbora, ki ga določa zakon za zaščito slovenske manjšine. Pravilnik je predlagal minister za deželna vprašanja Enrico La Loggia, ki bi moral sklicati tudi prvo sejo odbora. Slednji bo imel sedež v Trstu v palači deželnega odbora na Trgu Unità.

Odobreni pravilnik med drugim določa, da, če bo njegov predsednik italijanske narodnosti, bo moral biti njegov namestnik slovenske narodnosti in obratno. Sklepi odbora se sprejemajo z večino glasov. Odlok o ustanovitvi mora sedaj podpisati predsednik republike in biti nato objavljen v Uradnem listu. Kot rečeno, gre za odobritev pravilnika, ne pa paritetnega odbora, katerega sestava je še v pripravi.

Končno naj omenimo, da je bila problematika slovenske manjšine ponovno prisotna v parlamentu, ko je minister Giovanardi odgovarjal na vprašanja o osebnih izkaznicah v okoliških občinah na Tržaškem, ki ga je bil postavil tržaški poslanec Menia (Nacionalno zavezništvo). Omenjeni poslanec ni bil povsem zadovoljen z vladnim odgovorom, slovenskim županom pa je očital "nacionalistično aroganco", zato naj bi se prefekt sploh ne bi smel z njimi pogovarjati.

5 T. STRANI

UBEŽNI

Nekateri izmed teh oz. njih potomci pa danes lahko nemoteno vstopajo v svoja nekdanja kraljestva. Nekdanji bolgarski kralj Simeon je npr. danes celo ministrski predsednik v Sofiji. Tudi drugi so imeli marsikdaj veliko besede ob prehodu iz komunizma v demokracijo. Celo v Rusijo so lahko šli številni carski potomci in tam slovesno pokopali člane nekdanje carske družine, ki so jih boljševiki dali usmrtiti.

Mnogo manj teatralni so bili prihodi drugih velikih vladarskih družin. Habsburški nadvojvoda Oton, prvi sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla I., danes bavarski evropski poslanec, sme spet nemoteno v Avstrijo in v druge dežele nekdanjega cesarstva. Da o neštevilnih "pretendentih" na razne nemške prestole niti ne govorimo... (Hohenzollerji med prvimi kot cesarski nasledniki). Mnogo prej pa se, recimo, že v Francijo lahko vrnejo legitimni nasledniki burbonskih kraljev ali cesarskega Bonaparteja.

Kaj pa v Italiji? Padec monarhije je povzročil referendum iz leta 1946, ko je z majhno zmago republikancev Savojska hiša izgubila svojo krono. Sam kralj Viktor Emanuel III. je že prej odstopil in bežal v Egipt, sin Humbert II. pa je znan kot "majski kralj", saj je le dober mesec ob koncu vojne preživel kot vladar na Kvirinalu.

Sanje in iluzije ubežnih kraljev je zgoraj omenjeni slovenski pesnik zelo lepo označil s sledečimi verzmi: *Vzdahne v živih sanjah kralj: "Carujem! / Oh, podobe gledal sem neznane, / da ubežen skrijem se po tujem!" (...)* Meč z oklepom v dno brezna brenkeče; / konj se trga podkve udar ropeče; / krototajo vrane iz prapada!

BLIŽNJI VZHOD

STOPNJEVANJE NASILJA

BREDA SUSIČ

Minuli teden so se na Bližnjem vzhodu spet kot na tekočem traku vrstili samomorilski napadi palestinskih skrajnežev, raketiranja izraelskega vojnega letalstva, vdori tankov in rušenje hiš ter policijskih postojank na avtonomnem palestinskem ozemlju.

Izraelska vojska je najprej ostro odgovorila na izstrelitev raket na srednji dolet kasam 2, ki so jih skrajneži organizacije Hamas pred dvema nedeljami prvič uporabili proti izraelski tarči na jugu Gaze. V torek so vojska in buldožerji vdrli na avtonomno območje v Cisjordaniji (pri čemer je izgubil življenje palestinski policist), v sredo so vdrli v tri naselja v Gazi, kjer je vojska napadla in porušila palestinske policijske postaje in pri tem ubila pet policistov. Palestinske oborožene skupine v sklopu Arafatovega gibanja Al Fatah niso dolgo čakale na maščevanje: v četrtek so na jugovzhodu Gaze izvedle atentat na avtobus, ki je peljal izraelske civiliste, in na oklopno vozilo, ki je spremljalo avtobus. V napadu so bili ubiti trije Izraelci. V petek je izraelska vojska vdrla najprej v neko vas v Cisjordaniji, potem pa še v Gazi. Vojska je opravila podrobne preiskave stanovanj, porušila hišo domnevnega člana islamske Jihad, aretirala nekaj domnevnih palestinskih skrajnežev in ubila enega. Sobota je bila z osmimi mrtvimi še najbolj krvava. Predvsem je šlo za nov samomorilski atentat v pizzeriji neke izraelske kolonije na Zahodnem bregu, v katerem sta poleg samomorilca izgubili življenje še dve dekleti. Se prej je izraelska vojska v Gazi nadvse nasilno odgovorila na ponovno izstrelitev raket vrste kasam 2. Tanki in buldožerji so vdrli v palestinsko begunsko naselje el-

Bureij in porušili več hiš. Na avtonomnem palestinskem ozemlju na območju Gaze je vojska vzpostavila več kilometrov dolgo tamponsko območje, da bi s tem preprečila raketne napade na izraelsko ozemlje. V noči na nedeljo so izraelski helikopteri in vojna letala bombardirala več poslopij Palestinske avtonomne oblasti v Nablusu. Tudi nedelja ni minila brez prelivanja krvi. Izraelski vojaki so ustavili sumljiv avtomobil, v katerem sta se peljala Palestinca, ki sta očitno pripravljala atentat. Enega od dveh so vojaki takoj umorili, drugi pa je skušal zbežati, nazadnje pa je sprožil eksploziv, ki ga je nosil na sebi in si tako sam vzel življenje. Do zelo podobnega scenarija (s tremi mrtvimi) je prišlo tudi v ponedeljek v predmestju Jeruzalema. Isti dan so v Gazi v napadu nekega Palestinca umrli še trije Izraelci in napadalec, ki se je razstrelil. Kronika enega samega tedna je torej zabeležila 27 žrtev.

Prizadevanja za dosego premirja in začetka pogajanj med sprtimi stranmi se naprej vodijo predvsem evropski politiki. Minuli teden je bil na obisku v regiji nemški zunanji minister Fischer, odgovorni za evropsko zunanjo in varnostno politiko Solana je dobil nalogo, da med svojim obiskom preveri možnosti za uresničitev mirovnega načrta, ki ga je izdelala španska vlada. O tem se bo v četrtek v Madridu pogovarjal tudi izraelski zunanji minister Peres. Šaron pa je že dal vedeti, da načrta ne podpira. Izraelski premier (kot tudi palestinski voditelj Arafat) je dal svoj veto tudi na načrt, o katerem se Peres tajno pogovarja s palestinskim predsednikom parlamenta Ahmedom Kurejem. Marsikdo se torej sprašuje, če in kdaj bo Šaron sploh sposoben izreči še kak "da".

SOJENJE MILOŠEVIČU V HAAGU

PROCES V ŽIVO!

Pod takim naslovom lahko najbolje napišemo nekaj besed o sojenju v Haagu nekdanjemu vodji Jugoslavije in enemu glavnih krivcev za vojne na Balkanu Slobodanu Miloševiću, ki smo mu te dni priče prek televizijskih zaslonov.

Eleganten, prepričljiv, tudi vase in v svoj prav zaverovan, predvsem pa še vedno ponosen in jasen, tako deluje Slobodan Milošević na mednarodnem haaškem sodišču, na katerem mu sodijo za zločine v Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem in na Kosovu. Glavna tožilka mednarodnega sodišča Carla Del Ponte je v obtožbi našela cel kup obtožb na račun nekdanjega srbskega voditelja; nesrečno

je tudi rekla, da je Milošević kriv "srednjeveških grozodejstev" na Balkanu, nesrečno zato, ker bi lahko šla v zgodovini samo petdeset let nazaj in bi tudi v osrčju Evrope našla še hujša grozodejstva, ki jim v zgodovini ni primerjave. Milošević je v svojem zagovoru deloval suvereno, prepričan v to, da je v raznih vojnah na območju nekdanje Jugoslavije samo branil Srbe, celo napadal je Zahod in predvsem vojaško zavezništvo Nato za pokole na območju nekdanje Jugoslavije. Povedal je tudi, da na Srbe v Bosni in Hercegovini ni imel vpliva, kot tudi ne na jugoslovansko vojsko in na neposredno dogajanje v krajevnih vojnah. Pokazal je tu-

di posnetke žrtev napada Nata in videli smo tudi take, kakršnih nam televizija v času vojne na Balkanu ni pokazala.

Sodni proces proti Miloševiću bo dolg in zapleten, a že sedaj lahko ugotovimo nekaj stvari. Prvo je dejstvo, da so se zmotili vsi tisti, ki so mislili, da bo zapor zlomil Miloševića. Drugo je to, da je sedaj tudi najbolj strpnim opazovalcem jasno, da tožilka Carla del Ponte s svojo sedaj že pregovorno nadutostjo ne bo prišla daleč. Najvažnejša pa je ugotovitev, da je haaško sodišče predvsem sodišče zmagovalcev in ne srbskega naroda, ki bi moral sam soditi Miloševiću. V Srbiji pa se za sojenje nekdanjega Slobodanu ne zmenijo več. Veliko krivcev za vojno na Balkanu pa je na prostosti.

JUP

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

ZA NARAVO STORITI VEČ

Letošnje težave z onesnaženim zrakom in omejitvami mestnega prometa so nas ponovno opozorile, da je naš odnos do narave še naprej nezadovoljiv in za človeka škodljiv. Razmere se v glavnem slabšajo ali pa ostajajo v najboljšem primeru enake. Ob tem po vsej verjetnosti ne bi smeli ostati ravnodušni, saj na primer nečisto ozračje dobesedno zdravstveno prizadeva vsaj starejše ljudi in otroke. Odveč je dodajati, da so v porastu bolezni dihal in tudi kože, toda kljub vsemu povedanemu ni zaznati večje odločnosti, da bi naravo v našem skupnem interesu primerne zaščitili in obvarovali. Mimogrede, v deželi Furlaniji-Juljski krajini menda niti ne premoremo prepotrebni merilnih naprav, ki bi nas jasno opozorile, kdaj so se zdravstvene razmere poslabšale. Govorili bi torej že lahko o ohlapnem odnosu ne zgolj do narave kot takšne, ampak tudi do človeka, do nas samih.

Verjetno je čas, da bi končno še posebej v razvitem svetu napravili primeren povzetek, kar se tiče varstva narave v celoti. Pred leti so bila naravovarstvena gibanja zelo močna, kasneje so njihove cilje vključile v svoje programe politične stranke oziroma vlade. V tem trenutku si za varstvo narave uradno prizadevamo vsi, pri čemer pa je resnična vnaša dokaj uplahljena ter postala v mnogih vidikih formalna in premalo učinkovita. V svetovnem merilu je bil pomemben dogodek sporazum v Kiotu, ki naj bi zagotovil večjo skrb za naravo, toda Združene države Amerike

in še nekaj najbolj razvitih držav je kasneje od sporazuma odstopilo. Zakaj se je kaj takšnega lahko zgodilo in je prišlo do odtegnitve pripravljenosti, da bi za zdravo okolje v imenu človeštva napravili vendar nekaj več, je na prvi pogled nerazumljivo. Razumljivo pa postane, če se zavedemo, na kakšnih osnovah temelji prav najbolj razviti del sveta. Najbolj razviti del sveta slej ko prej temelji na nenehnem napredovanju in izpopolnjevanju, pridobivanju novih in novih dobrin ter na dvigovanju življenjske ravni, pri čemer je slabši del te usmeritve porabništvo, ki zahteva vedno več in več, za kar so potrebne tudi dragocenosti narave oziroma njeno izkoriščanje. Posledica takšne življenjske filozofije ter predvsem delovanja je kar hlastno pridobivanje, ki komaj ugetne potešiti vedno večje potrebe. Čeprav se vsi zavedamo, da bi morali biti do narave rahločutnejši in pazljivejši, se porabniško kolesje neutrudno in nenehno vrti dalje. In dokler se bo tovrstno porabniško kolesje vrtele naprej in bomo kljub vsem pomislekom privrženi dobrinam, ki nam jih podeljuje, se v odnosu do narave in njenega varstva ne bo v bistvu nič spremenilo. Bilo pa bi še kako prav, da bi se vendar spremenilo, saj ogrožena narava vse bolj ogroža prav človeka. In zato ne bi smeli več dolgo dopuščati, da nam življenjske pogoje vse bolj določa miselnost, ki ne le deluje proti naravi, ampak v bistvu proti nam, se pravi proti človeku samemu.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978E-MAIL gorica@noviglas.it
uprava@noviglas.it34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419

E-MAIL trst@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK DRAGO LEGIŠA

IZDAJATELJ ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA; PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA: ITALIJA 42€, SLOVENIJA 46€

INOZEMSTVO 62€, PRIORITETNA POŠTA 83€

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

INTERVJU / MSGR. MAKSIMILIJAN JEZERNIK

DUŠA RIMSKIH SLOVENCEV

ANDREJ BRATUŽ

Prečastiti monsinjor, vsi Vas poznamo kot dušo slovenskega rimskega občestva. Vaše ime je še zlasti tesno povezano s papeškim zavodom Slovenikum v Rimu, katerega rektor ste bili od ustanovitve dalje do lanske jeseni. Kaj bi nam lahko najprej povedali o tem?

Slovenski zavod je bil ustanovljen na praznik sv. Cecilije, 22. novembra 1960. Njegov rektor je bil častiti p. Anton Prešeren, generalni asistent slovenskih narodov pri generalni hiši na Borgo Santo Spirito. Po njegovem odhodu k nebeškemu Očetu je Kongregacija za katoliško vzgojo imenovala mene kot prorektorja.

V Rimu ste že vse od obdobja druge svetovne vojne. Dolgo let ste predavali tudi na papeški univerzi Urbaniani, ki je izraz velike ustanove De Propaganda fide. Kakšne so bile Vaše izkušnje na tej mednarodni univerzi?

V težkih časih je Pij XII. sprejel deset mariborskih študentov v zavod De Propaganda fide na Gianicolu v bližini jezuitske generalne hiše s p. Prešernom in čudovitim pogledom na baziliko sv. Petra in na papeževo palačo. Tu se je izcimila ideja o potrebi ustanovitve slovenskega zavoda v večnem mestu. Z željo, da postanemo Slovenci enakopravni z drugimi narodi.

V samem središču Rima je nad Kolosejem in drugimi rimskimi spomeniki prav pod sedežem rimske province lepa in znana cerkev sv. Marije Lavretanske, v kateri je vsako nedeljo popoldne maša v slovenskem jeziku. Kako je z udeležbo rimskih Slovencev?

Leta 1941 je bilo središče rimskih Slovencev na Via dei Colli,

Msgr. dr. Maksimilijan Jezernik je znana osebnost slovenskega rimskega življenja. Štajerskega rodu, je že med zadnjo vojno prišel v Rim in v sodelovanju z drugimi slovenskimi duhovniki deloval na pastirskem področju. Nato je postal profesor na papeški univerzi Urbaniani (ki je izraz ustanove De Propaganda fide). Vedno pa je pri tem delal na področju slovenskega rimskega občestva. Še danes je vodilna osebnost v društvu Anton Martin Slomšek. Prav tako ima glavne zasluge za ustanovitev Slovenske teološke akademije v Rimu. Njegova je tudi zasluga, da je že dolga leta slovenska nedeljska maša v samem srcu Rima, in to v cerkvi Santa Maria in Loreto pri Koloseju oz. nad znanim trgom Venezia. Glavna njegova zasluga pa je zgraditev in vodenje slovenskega papeškega zavoda Slovenika, katerega rektor je bil vse do lanske jeseni. Prav tako je v bistvu njegova velika zamisel za prirejanje dolgoletnih jesenskih znanstvenih simpozijev o velikih osebnostih našega cerkvenega in narodnega življenja. Za vse to je bil odlikovan z naslovi prelata in apostolskega protonotarja. Msgr. Jezernik je bil tudi postulator za Slomškovo beatifikacijo, kar je gotovo odločilno pripomoglo k tej slovenski cerkveni promociji. Pred kratkim je msgr. Jezernik praznoval svojo 80-letnico rojstva. K temu mu prav iskreno čestitamo.

ki je bila begunska hiša. L. 1950 so mariborski duhovniki zavoda Propaganda ustanovili društvo Anton Martin Slomšek, kjer bi se sonarodnjaki družili in se zbirali pri Trajanovem stebru na Foro Traiano pri maši. Rimski škofiji smo bili silno hvaležni za to lepo umetniško cerkev Loretske Matere božje, ki povzame slovensko pobožnost do Kraljice Slovencev.

Znanstveni simpoziji v Rimu so gotovo velik prispevek k oživiljanju slovenske kulturne zgodovine, zlasti na verskem področju, pa tudi sicer. Gotovo so ti vsakoletni jesenski študijski dnevi zelo dragocen pogled v našo preteklost. Kako boste s tem nadaljevali?

Ideja o slovenskih znanstvenih simpozijih je vzkli na misijonski Univerzi Urbaniani, kjer smo takrat poučevali kar trije slovenski profesorji: msgr. Janez Vodopivec, Raiko Vodeb in podpisani. Kot drugi narodi smo slovenski profesorji organizirali vsakoletne znanstvene simpozije v Rimu, kjer smo znanstveno preučili naše narodne velikane. Iz narodnih razlogov je bil prvi o A.M. Slomšku, da bi nas slovenske civilne oblasti ne sumničile o kakšnih ideoloških načrtih. Do sedaj je bilo sedemnajst simpozijev in vsi so prinesli lepe znanstvene novosti. Naj omenim, da smo ob tej priložnosti prinesli v Rim Brižinske spomenike iz Nemčije in si jih je osebno ogledal tudi sv. oče Janez Pavel II.

Lansko jesen ste med simpozijem o dr.

Lambertu Ehrlichu v vrtu Slovenika odkrili spomenik - obelisk slovenski kulturni oz. duhovni zgodovini z omembo njenih glavnih predstavnikov, od sv. bratov Cirila in Metoda do škofov Slomska in Barage, pa še drugih vidnih duhovnih predstavnikov naše zgodovine. Kaj nam lahko še o tem poveste?

Ob Ehrlichovem simpoziju, ki je prikladal znanstvenim iz vseh delov slovenskega narodnega telesa, smo odkrili ob prelomu tisočletja pri Sloveniku zgodovinski spomenik, ki prikazuje zgodovino Prešernovega, Slomškovega naroda, njegovo kulturo in nakazuje imena vseh svetniških kandidatov, za katere teče proces za beatifikacijo.

Kako ocenjujete danes vlogo Slovenije v sklopu katoliške Cerkve, pa tudi evropskega povezovanja? Nekdanji ljubljanski nadškof msgr. dr. Alojzij Šuštar je bil tudi dolgo časa tajnik Evropske škofovske konference. Slovenska Cerkve sama je po svoji škofovski konferenci aktivna in prisotna v javnem življenju. Kaj bi nam lahko o tem rekli?

Papeški slovenski zavod ima svoj znanstveni, duhovni program, o katerem mora dati vsakoletno poročilo Svetemu sedežu. Dosludno je v službi slovenske Cerkve. Slovenska škofovska konferenca imenuje svojega delegata, ki spremlja Slovenikovo delo. Do sedaj je to poslanstvo vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Slovenski papeški zavod je gotovo tesno povezan s slovenskimi škofi, posebno še, ker so tu duhovniki oz. bogoslovci iz vseh slovenskih škofij, ki študirajo v Rimu. Bi hoteli kaj pripomniti k temu?

Papeški slovenski zavod nudi slovenskim škofijam deset štipendij za višji teološki študij. Tako našim ordinarijem ni treba iskati mesta pri drugih zavodih, kot so morali pred ustanovitvijo Slovenika.

Prej smo že omenili Vaše izredno pomembno delo postulatorja za Slomškovo beatifikacijo. Msgr. Jezernik, kaj bi nam lahko povedali v zvezi s tem?

Ustanovitev Slovenika je sad Slomškove ideje o slovenski Cerkvi. In ustanovitev Slovenika je omogočila Slomškov apostolski proces in ga zaključila z razglasitvijo njegove blaženosti.

V Rimu ste bili že v času, ko so tu imeli veliko vpliva nekateri vidni slovenski cerkveni predstavniki, najprej p. Anton Prešeren (DJ), potem v Državnem tajništvu Sv. sedeža pokojni nadškof dr. Jože Žabkar ali pozneje msgr. Slavko Bavdaž, med zadnjimi nadškof msgr. Ivan Jurkovič. Imate kake posebne spomine na sodelovanje z njimi?

Pri rasti Slovenske lipe v Rimu ima posebne zasluge p. Anton Prešeren, drugi slovenski dostojanstvenik v Rimu so odločilno sodelovali. Vsem izrekam prirčno zahvalo. Z vsemi sem imel stalne stike in smo s skupnimi nasveti in načrti pripeljali zavod do mednarodnega civilnega priznanja. To je lepo priznanje vsem dobrotnikom, sodelavcem. Posebna zahvala sv. očetu. Sinovska zahvala Božji dobroti.

Vrnimo se k simpozijem v Sloveniku. Ali nam lahko že poveste, kaj bo letos na sporedu septembrskega simpozija?

Zvest svojim načrtom, bo Slovenik skupno s Papeško slovensko akademijo letos organiziral simpozij o ekleziologu Francu Grivicu. Razlog je silno preprost. Prof. Grivec je bil v svojem času (tega sem se jaz zavedal šele pri študiju v Rimu) najboljši izvedenec o nauku

Cerkve in je tako vplival tudi na papeške dokumente. Več o njem bo povedal simpozij.

Lansko jesen je prišlo do zamenjave v vodstvu Slovenika, ko je bil za novega rektorja imenovan msgr. dr. Joško Pirca. Bo šlo tudi v bodoče po tej poti naprej? Tu mislim predvsem na prirejanje nadvse zanimivih simpozijev, pa tudi na splošno usmeritev vašega zavoda.

V skladu z ustanovno listino je prišlo do imenovanja novega rektorja. Sveti sedež je imenoval msgr. Joška Pirca iz koprške škofije, profesorja na Papeški univerzi Urbaniana in že desetletja vicerektorja zavoda. Vse to mu je omogočilo, da pozna poslanstvo Slovenika samega in njegovo življenje v rimski verski in kulturni svet. Tako bo lahko uspešno nadaljeval začrtano pot Papeškega slovenskega zavoda. Njemu izrekam čestitke in želim obilo božjega blagoslova.

Danes je Slovenik zares moderen zavod in obenem zelo primeren za sprejem gostov. S tem ste v Rimu tudi ustvarili primerno postojanko za vse, zlasti slovenske goste in s tem pogoje za prijetno domovanje Slovencev, ki prihajajo v Rim. Bo to tudi v bodoče ena od nalog slovenskega zavoda?

Poslanstvo Papeškega slovenskega zavoda je obširno. Papeški slovenski zavod je prva slovenska civilna in papeško priznana pravna osebnost. Kot pravna osebnost ima več ciljev.

1. Podeljuje slovenskim škofijam deset štipendij za višji študij.
2. Je sedež Papeške slovenske akademije.
3. Sedež Slovenske župnije Anton Martin Slomšek.
4. Sedež društva rimskih Slovencev Anton Martin Slomšek.
5. Slovenska prokura pri rimskih uradih.
6. Romarska hiša za romarje.
7. Slika slovenske kulture.

Vsem dobrotnikom, ustanoviteljem akademskih štipendij, duhovnim sodelavcem se zahvaljujem in jih priporočam Božji dobroti.

Msgr. Jezernik, najlepša hvala za Vaše odgovore.

V SOBOTO V TRSTU, V NEDELJO V GORICI

SPORED PROSLAVE

Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovenska prosveta iz Trsta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice načrtujejo vsakoletno skupno proslavljanje dneva slovenske kulture. Vidna nit bo jubilej dveh osebnosti našega kulturnega prostora; letos poteka namreč 100-letnica rojstva Lojzeta Bratuža in 10-letnica smrti Ubalda Vrabca.

Proslavo bo uvedla Andrejka Mozina s pesmijo Pevcu na besedilo Franceta Prešerna; za uglasbitev je poskrbela izvajalka sama (klavir M. Sancin, violončelo A. Sluga). Nato bosta zapela nekaj Bratuževih in Vrabčevih pesmi oziroma priredb mešana zbora Lojze Bratuž iz Gorice pod vodstvom Bogdana Kralja in Jacobus Galus iz Trsta pod vodstvom Janka

Bana. Umetniško besedilo oblikujejo Elena Leghissa, Melita Malalan, Alice Visintin, Matej Klanjšček, Andraž Mermolja, Rok Oppelli, Tomaž Susič, Božidar Tabaj in - otroci - Tina Kralj, Saša Ferfolja, Danjel Simonetig. S tremi skladbami bo nastopil tudi dijaški orkester pod vodstvom Iztoka Cergola, pela bo Martina Feri. Sodelovala bo tudi gimnastična skupina prvega razreda Družboslovnega in znanstveno-tehnološkega liceja Simon Gregorčič iz Gorice (mentor Arianna Bogatec, koordinator Bogatec-Rozzini). Video scenarij je delo Maje Lapornik (ki je tudi zrežirala proslavo), realiziral ga je ALLCOM. Za oblikovanje in sceno je poskrbel Boris Grgič.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV Trst-Gorica-Videm
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE Gorica
SLOVENSKA PROSVETA Trst

DAN SLOVENSKE KULTURE V JASNINI ZVOKA

POGOVOR O UMETNIKOVM ORODJU
SREČANJE Z UMETNIŠKIM SVETOM
FRANCA VECCHIETA

TRST - petek, 22. februarja 2002, ob 20.30
v Kulturnem domu

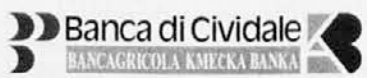
GORICA - sobota, 23. februarja 2002, ob 20.30 uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuž

OSREDNJA PROSLAVA

OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE
ob 100-letnici rojstva Lojzeta Bratuža
in 10-letnici smrti Ubalda Vrabca

TRST - sobota, 23. februarja 2002, ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

GORICA - nedelja, 24. februarja 2002, ob 17. uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

S 1. STRANI

REVOLUCIJA

Rodila se je druga republika. Vse se je začelo v Milanu 17. februarja 1992 z aretacijo Maria Chiese; 21. novembra 1994 sporočijo milanski sodniki, da se preiskave tičejo tudi takratnega premiera Berlusconi, ki je vodil mednarodni summit o kriminalu v Neaplju; 6. decembra istega leta javni tožilec Di Pietro po veliki preiskavi glede podkupnin Enimonta teatralno in pred televizijskimi zasloni zapusti sodno palačo in sodstvo; leto kasneje bo sam deležen procesa.

Julija 1995 se začne nova velika sodna zagonetka, ki črpa iz priče "Omega", t.j. Stefanie Ariosto. Slednja poskrbi za sodni material v obliki pričevanja v prvi osebi, s katerim se je začelo novo poglavje sodnih preiskav okoli Berlusconi s sod-

no obravnavo, ki se odvija z vsemi komplikacijami (za sodnike seveda) in polemikami v Milanu.

Ob deseti obletnici prelomnega leta 1992 je bilo družbenopolitičnih pobud bolj malo. Politiki so v glavnem kramljali, ali bolje rečeno, se kregali na raznih večernih tematskih oddajah, predvsem na tistih, kjer so sodelovali nekateri od politikov, ki so jim "čiste roke" pomenile konec kariere. Po raznih mestih in pred sodnimi palačami pa so se zbirale in se bodo še zbirale množice navadnih državljanov in zastopnikov kulture (politikov je bilo resnici na ljubo bolj malo), ki so z roko v roki poskrbeli za živ obroč okoli sodnih palač. S svojo prisotnostjo potrjujejo svoje zaupanje v sodno oblast in na edini način, ki ga poznajo, branijo avtonomijo sodstva, ki je po njihovem mnenju danes pod udarom in posledično v nevarnosti.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU AZLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

2. POSTNA NEDELJA (24.2.)

"Pojdi iz svoje dežele ... v deželo, ki ti jo bom pokazal."
(1 Mz 12, 1)*"Gospod rešuje smrti njihovo dušo in jih preživlja v lakoti." (Ps 33, 19)**"Je uničil smrt in razsvetlil življenje in nesmrtnost po evangeliju." (2 Tim 1, 10)**"Nikomur ne povejte, kar ste videli, dokler Sin človekov ne bo vstal od mrtvih." (Mt 17, 9)*

Postni čas je v celoti usmerjen v Veliko noč, v vstajenje. Cilj ni trpljenje in smrt Jezusa na križu, čeprav vstajenje gre po poti neuspeha, teme in človeškega uničenja, skozi smrt Boga-človeka.

Zato se pripravljamo na globlje doživetje vstajenja Jezusa Kristusa ter v njem na naše, tudi po pobožnosti križevega pota. Obhajamo skupna spokorna bogoslužja. Skrbimo za "kruh v Božjem imenu". Še posebej skušamo doživeti sveto tridnevje in seveda veliko nedeljo. Jasneje kot mi so to doživljali apostoli, zlasti trije, po današnjem evangeliju, Simon-Peter, Janez in Jakob. A še ti ne v celoti, ker jih je Jezusova spremenitev na gori prestrašila in zbegala. Poleg tega jim je Jezus zapovedal, naj o tem nikomur ne pripovedujejo. Saj bi tega ne mogli vsi razumeti, kako da je vse naše življenje eno samo pričakovanje vstajenja. Tudi dva moža, Mojzes in Elija, sta kakor pričarana med njimi. Z Jezusom govorita kakor največja zaupnika, kot prijatelja. Apostoli sami ne razumejo sveta luči in skrivnostnega glasu nebeskega Očeta in se zato sprašujejo, kaj naj bi to bilo: Vstati od mrtvih? (Mr 9, 10). Zdi se, da celo sam Jezus išče tolažbo pri Mojzesu in Eliji za izhod iz tega sveta po kruti smrti na križu (Lk 9, 31). Že Abrahama-Abrahama ključje Gospod iz sveta ljudi v svet Boga, v skrivnostno deželo, ki mu jo bo pokazal. To je vse podoba neke drugačne in druge resničnosti, o kateri se nam ljudem niti ne sanja. Ko vidimo koliko nevere in pošastnih grozodejstev, se nam lahko zametne celo vera v Boga, toda stavki-besede, kot npr.: "To (molitev za vse ljudi) je namreč dobro in po volji Bogu, našemu odrešeniku, ki hoče, da bi se vsi ljudje rešili in prišli do spoznanja resnice" (1 Tim 2, 3-4), nam razširijo srce za novo upanje proti upanju (Rim 4, 18). Tako upanje naj bi bilo v družini, v zakonu, v celotni družbi, četudi tava v neveri in daleč od Boga. Saj je celo Jezus izsilila "melanholično" (H. Schlier, dEdZ, 81) vprašanje: "Toda ali bo Sin, ko pride, našel vero na zemlji?" (Lk 18, 8). Očitno to vprašanje muči tudi Jezusa kot človeka, tudi kot Boga, saj deli z nami oziroma nosi, samo on, naše slabosti in naše grehe, kar ga zgrabi tako viharno in neusmiljeno, da mu izsili tožbo ob koncu njegovega življenja na zemlji, ki je bilo ena sama ljubezen do grešnih ljudi, kakor da bi bilo vse s trpljenjem in smrtjo vred izgubljen: "Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?" (Mr 15, 34; Ps 22, 2).

Toda Sv. pismo nas vedno znova preseneča, ko iz najtemnejše slike pokaže svetlo luč. Govori nam npr. po sv. Pavlu, ki piše Rimljanom: "Kakor ste bili namreč vi nekoč Bogu neposlušni, zdaj pa ste zaradi njihove neposlušnosti dosegli usmiljenje, tako so zdaj tudi ti zaradi usmiljenja, ki ste ga bili deležni, postali neposlušni, da bi tudi oni prišli do usmiljenja. Bog je namreč vse vkljenil v neposlušnost, da bi vsem izkazal usmiljenje" (Rim 11, 30-32).

Vsa človeška nemoč nasproti skrivnosti Boga nas napoti v brezmejno zaupanje v Očeta. On nas bodri, naj poslušamo ljubljeneega Sina, nad katerim ima veselje (Mt 17, 5). Daje nam torej Sina Jezusa, pravega človeka (1 Tim 2, 5), ki je človekoljuben (Tit 3, 4), ki "je bil razodet v mesu" (1 Tim 3, 16). Zato nas razume. Vemo, da "meso" v Sv. pismu označuje kratkomočno človeka, ki je ne samo grehu prodan (Rim 7, 14), marveč je tudi prodan telesnemu umiranju in smrti; kar sv. Pavel takole opisuje: "Je vendar od Adama do Mojzesa smrt kraljevala" (Rim 5, 14). To kraljevanje je namreč v posmeh vsakršni človekovi in angelovi samovšečnosti. Nikoli ne smemo torej izgubiti izpred oči Jezusovo moč ponižnosti, ki ga je pripravila do tega, da je sprejel nase vse naše preklestvo, pravzaprav je on sam za nas postal preklestvo (Gal 3, 13). Premišljevanje Jezusovega trpljenja zaradi nas in naših grehov nas nagne, da gremo ven iz ozkosti zakrknjenega srca. Pustimo za seboj naše samoljubne želje, naš egoizem ter naš strah. Izpovejmo svoje grehe, vso svojo nemoč. Ljubljeni Sin pa nam po molitvi, postu in miloščni odpiri v skrivnostni svet Boga. Potrebni, ki jim skušamo pomagati do izobrazbe, do dela in do kruha in pitne vode, bodo prosili Očeta za nas. Miloščina bo postala dolžna pravičnost in pravica, saj moramo deliti vse z brati in sestrami. Tedaj bo Gospod reševal smrti našo dušo in nas preživljal v duhovni lakoti, mi pa bomo nasičevali lačne (prim. Ps 33, 5, 19). Odkrivali bomo milost, ki nam jo je Bog že od vekomaj podaril v Kristusu Jezusu, "razkril pa zdaj z razodetjem našega odrešenika Jezusa Kristusa, ki je uničil smrt in razsvetlil življenje in nesmrtnost po evangeliju" (2 Tim 1, 9-10). Kaj radi pa pozabljamo na naše grehe. Radi govorimo o splošni pokvarjenosti, o vladanju in kraljevanju nepoštenosti, o kraji, goljufijah in varanju, o grehih drugih, a sila neradi govorimo o svojih resničnih grehih. Psalmist nas uči ponižnega priznanja krivde: "Grehov moje mladosti in mojih hudodelstev se ne spominjaj, ti se me spominjaj v svoji zvestobi, zaradi svoje dobrote, o Gospod ... odpusti mojo krivdo, ker je velika ... odpusti vse moje grehe" (Ps 25, 7. 11. 18). Lahko molimo znani Ps 51. Ponavljamo molitev očenaša tako, kakor nas je naučil naš Gospod: "In odpusti nam naše grehe, saj tudi sami odpuščamo vsakomur, ki nam je dolžan" (Lk 11, 4).

Prosimo Marijo "za nas grešnike" zdaj in ob naši smrtni uri. Tudi duhovnik je v spovednico v zavesti, da je grešnik in da kot tak odvezuje druge samo v moči Boga, ne zviška s svojo sodbo. Pojdimo torej v vsem postnem času ven iz sebe, iz svoje grešne duše v svet trikrat svetega Boga, ki je vstajenje in življenje. V "Duša Kristusova" molimo zlasti "Voda strani Kristusove, operi me!"

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. O PRIPRAVI NA VELIKO NOČ

"MOLITEV, SVETI ZAKRAMENTI, POST, KESANJE!"

Sveti oče Janez Pavel II. je tudi minulo nedeljo, 17. t.m., nagovoril zbrane vernike na Trgu sv. Petra v Rimu. Med že tradicionalno molitvijo angelskega češčenja je tokrat spregovoril o tem, kako naj se kristjani pripravimo na Veliko noč.

Skušnjavam, ki jih tudi današnjemu človeku ponuja zlobni duh, Satan, naj se vernik upre z molitvijo, z rednim prejemanjem zakramentov in pa s postom ter s kesanjem. Papež je tudi vsem vernikom v svetu naročil, naj "ohranijo odprto srce nenehnemu vabilu k spreobrnjenju", kajti tudi danes "hudobni duh nadaljuje s svojimi podlimi dejanji."

Papež Janez Pavel II. se je pri svojem nagovoru navezal na nedeljski evangelij in na dejstvo, da je bil Jezus sam skušan od hudobnega duha, a se mu je uprl in ga premagal: "Odrešenikovo poslanstvo se začne prav z Jezusovo trojno zmago nad knezom zla."

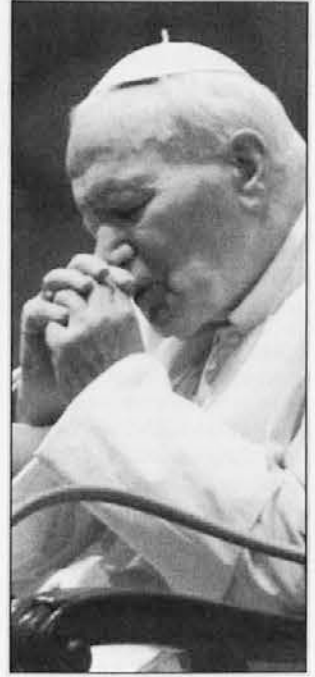
"Stran od mene, Satan!" je vzkljnil sveti oče Janez Pavel II. in povedal, kako hudobni duh skuša tudi današnjega človeka, in zato je nadaljeval: "Odločno zadržanje našega Odrešenika pred skušnjavami hudobnega duha pomeni za nas tako zgled kot tudi vabilo, da mu sledimo s pogumno odločnostjo. Demon, 'knez tega sveta', namreč tudi danes nadaljuje s svojim podlim delom. Vsak človek je zaradi lastnega poželenja in slabega zgleda drugih tudi skušan s strani hudega duha, in to toliko bolj, kolikor se tega ne zaveda. Kolikokrat se lahko verniki vda skušnjavam in lahko vernim obljubam mesa in hudega duha in je potem zaradi tega deležen grenkih razočaranj! Prav zato vam pravim, da moramo ostati

bučni, da lahko takoj in pripravljeno reagiramo na vsako skušnjava!" je med nagovorom poudaril sicer utrujeni sveti oče. V nedeljo jutraj je namreč bil obiskal že 301. rimsko župnijo, in tokrat je to bila župnija svetega Henrika.

Pa vendar ponuja papež rešitev za premagovanje skušnjav in hudobnega duha: "Cerkev, ki je preizkušena učiteljica človeštva in tudi svetosti, nam kaže stara in vedno nova sredstva za vsakdanje bojevanje s skušnjavami, ki nam jih ponuja zli duh. To so molitev, sveti zakramenti, kesanje, pazljivo poslušanje Božje besede, nenehno bdenje in pa seveda post. Prav zato vas vse rotim, da se v postu vsi veliko bolj zavzamemo za pot kesanja, da bomo tako sposobni premagati vsako satanovo skušnjava in bomo tako prišli do Velike noči z veseljem v srcu in duši!"

Na koncu svojega nagovora, v katerem je papež brez ovinkov govoril o hudobnem duhu, kot že tolikokrat doslej, je prisotne vernike in kristjane posebej tudi naprosil, naj se z molitvijo skupaj z njim obrnejo k Materi Božji, kajti prav nji je zaupal duhovne vaje, katerih je te dni deležen on in vsi njegovi sodelavci vaticanske kurije.

"Drage sestre in dragi bratje, vse vas prosim, da nas spremljate z molitvijo, da bi bili dnevi duhovnih vaj plodni, in to ne samo za tiste, ki se jih bomo udeležili, ampak za ves svet!" je dejal papež, ki se je v nedeljo zvečer že podal v zasebno kapelo Odrešenikova Mati. Kot je znano, je to papeževo kapelo pred leti poslal slovenski pater Marko Rupnik s sodelavci. V tej kapeli papež navadno moli in ima tudi duhovne vaje. Tako je tudi tokrat. Papeževe duhov-

ne vaje trajajo tudi pet polnih dni, zaključile se bodo v soboto jutraj, 23. t.m. Prav zaradi duhovnih vaj je tudi odpadla tradicionalna audienca v sredo, kot tudi vse druge dejavnosti svetega očeta. Letos vodi papeževe duhovne vaje frančiškanski kardinal Claudio Hummes, nadškof iz Sao Paola, in sicer na temo vedno Kristusovi učenci.

V KRAVKEM BODO ODPRLI
TAJNI VATICANSKI ARHIV

Pomembna pa je tudi vest, ki je imela velik odmev v svetovni javnosti, da je sveti oče minuli teden odobril prošnjo mešane judovsko-krščanske komisije, ki proučuje odnose med Svetim sedežem in Nemčijo pred drugo svetovno vojno in med njo, po odprtju vaticanskih zgodovinskih arhivov in bo tako od naslednjega leta naprej raziskovalcem in zgodovinar-

jem odprt vaticanski arhiv, v katerem se hranijo dokumenti in pisma iz tedanjega časa. Prošnjo po odprtju in objavi dokumentov iz tega obdobja je sv. oče odobril predvsem zato, da bi se že končno osvetlilo obdobje iz druge svetovne vojne in tudi ovrgla nekatera zlonamerna natolčevanja o tem, da naj bi Sveti sedež in takratni papež Pij XII. ne storila dovolj za preprečitev holokavsta, pogroma Judov in drugih nacističnih grozodejstev.

Po papeževem privoljenju bodo v pričakovanju odprtja vseh vaticanskih arhivov od leta 2003 odprti tisti deli vaticanskega arhiva, ki pobliže zadevajo odnose med Svetim sedežem in Nemčijo med letoma 1922 in 1939. V tiskovnem sporočilu, ki ga je Sveti sedež izdal ob tej novici, je tudi zapisano, da so bili predvsem arhivi krajevne Cerkev iz Berlina hudo poškodovani in tudi zdesetkani med drugo svetovno vojno. Kot je znano, je bil poznejši papež Pij XII. kardinal Eugenio Pacelli dolga leta nuncij Svetega sedeža v Berlinu in naj bi se torej s pomočjo dokumentov iz teh arhivov končno prišlo do novih spoznanj, ki bi ovrgla omalovaževanja in podtikanja na račun papeža Pija XII., češ da le-ta ni storil dovolj, da ne bi prišlo do holokavsta in preganjanj Judov. Istočasno pa je Janez Pavel II. tudi napovedal, da bo sedanjemu odprtju tajnih vaticanskih arhivov sledilo tudi drugo odprtje, in to tistih arhiviranih dokumentov, ki zadevajo obdobje papeža Pija XII., in sicer obdobje med leti 1939 in 1958.

Papež Janez Pavel II. se je osebno zavzel za odprtje tajnih arhivov, ker bi rad ovrgel vse dvome, ki še danes spremljajo življenje in delo papeža Pija XII., kajti prav le-ta je bil na čelu Cerkev, ko je izbruhnila druga svetovna vojna.

OB 50-LETNICI VERSKEGA TEDNIKA

DRUŽINA, ZANESLJIVO
OGLEDALO ČASA
IN PODOBA DRUŽBE (3)

FRANCI PETRIČ

Leta 1965 je postal glavni urednik in upravnik dr. Ivan Merlak, istega leta pa je začel svoje delo tudi Drago Klemenčič. V času njegovega študija v Rimu je leta 1969 prišel v pomoč Zdravko Reven, odgovorni urednik pa je bil škof dr. Stanko Lenič. Z novimi sodelavci in uslužbenci v upravi in uredništvu (biti v cerkveni službi je bilo takrat herojsko dejanje) so bile dane možnosti za razvoj. To je omogočilo tudi vzpostavitev diplomatskih odnosov med Svetim sedežem in tedanjo SFRJ. To je bilo obdobje mladostnega brstenja in rasti, ki se je čutila na vsaki strani časnika. Toda več sončnih žarkov še ni prignalo teme oblakov komunistične ideologije, ki si je sicer hotela takrat že nadeti človeški obraz ("socializem s človeškim obrazom").

Družina je leta 1973 dočakala pomemben premik: postala je

Perko, Stres, Steiner in Rode - ocenjevali so učbenik *Družba in socialistična morala*, so pomenile prodor slovenske kritične krščanske misli v javnost; to je bila slutnja demokratične prihodnosti, ki smo jo dočakali leta 1990. Zasluge za to družbeno angažirano misel, ki odseva v *Družini* in jo nekateri zgodovinarji in raziskovalci naše preteklosti pogosto spregledajo, ima tudi prihod Frančka Kržičnika, ki je bil kakor meteorit. Močno je zasvetil s svojo politično mislijo, a žal v prometni nezgodi ugasnil. Pomembna novost pri izhajanju je postala leta 1981 mesečna *Družinska priloga*, ki je zasvetil s svojo politično mislijo, a žal v prometni nezgodi ugasnil. Pomembna novost pri izhajanju je postala leta 1981 mesečna *Družinska priloga*, ki je zasvetil s svojo politično mislijo, a žal v prometni nezgodi ugasnil. Pomembna novost pri izhajanju je postala leta 1981 mesečna *Družinska priloga*, ki je zasvetil s svojo politično mislijo, a žal v prometni nezgodi ugasnil. Pomembna novost pri izhajanju je postala leta 1981 mesečna *Družinska priloga*, ki je zasvetil s svojo politično mislijo, a žal v prometni nezgodi ugasnil.

V osemdesetih letih je *Družina* trdno stala ob strani slovenskim škofom, posebno dr. Alojziju Šuštarju, ko si je prizadeval za pravice kristljanov v javnosti in za duhovno oskrbo v domovih za ostarele, bolnišnicah in drugih javnih ustanovah. Podpirala je prizadevanje za praznovanje Božiča, ki je že naznanjal polom ateistične ideo-

logije. Če bi hoteli strniti kratko oceno časa, ki ga je zaznamovala *Družina* od konca drugega vaticanskega koncila, ko je stopila pod okrilje slovenskih škofov (leta 1965) do leta 1990, bi lahko rekli: to so bila burna in pestra leta. Kdor bo analiziral pisanje *Družine* v tem času, bo, kot je dejal nekoč Drago Klemenčič, "lahko to uporabil kot kazalec svobosčin pri nas". *Družino* je oblast še vedno nadzirala in analizirala. Zaradi njegove pisanja so klical škofe na pogovor na Versko komisijo. O tem veliko zveemo iz policijskih arhivov. Kaj več nam lahko povedo nekateri delavci na Komisiji, ki so zdaj v diplomatski službi. T.i. "minikoordinacijo" pri RK SZDL (v kateri je bil tudi sedanji predsednik M. Kučan) je v osemdesetih skrbelo, ker se *Družina* "politizira". Ni jim bilo všeč, "ker prihaja celo v vasi in kraje, kamor *Delo* ne pride". Osemdeseta leta so kljub temu prinesla že več objektivnosti v poročanje o Cerkvah v drugih slovenskih medijih, čeprav je bilo v tem veliko težav in naporov (primer *Dolenjskega lista* in Bauerjevega pogovora z A. Šuštarjem leta 1985).

DALJE

IZ PRETEKLOSTI V PRIHODNOST

FOTO KROMA

„Tržaška Cerkev: iz preteklosti v prihodnost“. Tako se glasi naslov drugega zborovanja tržaške Cerkev, ki se je uradno začelo v nedeljo, 17. t.m., z branjem in razmnoževanjem pastirskega pisma škofa msgr. Evgena Ravignanija vernikom tržaške škofije. „Naša Cerkev ni in ne more biti tuja ne problemom in upom, ne dvomom in negotovostim, trpljenju in težavam ljudi, ki živijo v tej naši nemirni in kompleksni družbi. Moramo se soočiti s to stvarnostjo v poštenem in iskrenem dialogu. Vsem smo dolžni dati odgovor, ki prihaja iz vere in more ponovno oživiti upanje. Tudi zato se bomo zbrali na cerkvenem zboru.“, je med drugim pisano v škofovem pismu. Tržaška Cerkev se hoče torej konkretno soočiti z današnjo stvarnostjo, katere del je tudi sama, s prevladujočo kulturo v današnji družbi ter z novimi miselnimi in duhovnimi tokovi in ponudbami, ki so tako značilne za naš čas in ki so, kot poroča krajevni tisk, močno prisotne prav v tržaški stvarnosti.

Pobuda prihaja 24 let po prvem zborovanju tržaške Cerkev, ki je imelo naslov Kristjani iz oči v oči. Slednje je 1. julija 1977 začel takratni apostolski administrator, sicer pa goriški nadškof msgr. Peter Cocolin, zaključil pa ga je njegov naslednik, škof msgr. Lovrenc Bellomi,

z zasedanjem od 7. do 10. decembra 1978. Po presoji sedanjega škofa Ravignanija je torej napočil trenutek, da tržaška Cerkev ponovno prislunke sama sebi, da spregovori o sebi in o svojem življenju ter da pogumno začrta nove perspektive za pastoralno delovanje. To ji narekujejo med drugim velike in hitre spremembe v kulturi in družbi ter potreba po soočanju znotraj škofijske skupnosti in z današnjo stvarnostjo. Drugo zborovanje tržaške Cerkev bo potekalo v treh delih. Prvi del bo posvečen bolj notranji analizi krajevne cerkvene stvarnosti. Drugi del bo posvečen problematiki odnosa med Cerkvijo in tržaško stvarnostjo. Tretji del pa bo posvečen izživim, ki jih Cerkev prinaša tretje tisočletje. V tržaški Cerkviji namreč zaskrbljenostjo ugotavljajo, da obstaja velika potreba po duhovnosti, ki pa ne najde odgovora v tradicionalnih zgodovinskih verstvih, in se človek torej zateka k novim duhovnim in verskim gibanjem. Dalje je v porastu verska brezbriznost, medtem ko se krščanska vera vedno bolj oddaljuje od življenja, prihaja do postopne degradacije osebnih in družinskih moralnih ter do mrka zakonitosti. Pojavljajo se nove oblike revščine in odrinjenosti, po drugi strani pa prihaja do težnj po povečanju osebnega in družinskega bla-

gostanja in zaslužka v nasprotju na račun kulture solidarnosti. Na mednarodni ravni pa prihaja do nesprijemljivega ločevanja med državami, ki vedno bolj bogatijo, in tistimi, ki vedno bolj tonejo v revščino: mnogi narodi živijo v trajni nerazvitosti, ki prizadeva njihovo dostojanstvo in ki jih večkrat silijo v revščino in lakoto.

Vse te in druge probleme (vključno tudi z narodnostno, pri čemer je Trst po besedah škofa Ravignanija še vedno „prepirljivo mesto“) bodo obravnavane na zborovanju, ki se bo zaključilo z velikim zasedanjem v oktobru leta 2003. Vsi verniki tržaške škofije so poklicani, da sodelujejo na zborovanju, ki naj bi do sklepnega zasedanja oktobra prihodnjega leta doživel kar nekaj viškov v obliki skupnih vmesnih zasedanj. O obravnavanih tematikah bodo razpravljali znotraj župnijskih skupnosti, združenj in gibanj, prve vtise pa naj bi podali na prvem skupnem zasedanju, ki bo že junija letos in ki bo posvečeno v prvi vrsti razpravi o krajevni Cerkviji. Nato bi od septembra letos steklo delo v 15 komisijah, februarja 2003 pa bo na vrsti drugo skupno zasedanje, posvečeno odnosu med Cerkvijo in tržaško stvarnostjo. Za mesec maj 2003 je napovedano tretje skupno zasedanje, posvečeno izživim tretjega tisočletja. Kot že rečeno, je sklepno zasedanje napovedano za mesec oktober 2003. Ob škofijskem zborovanju je bila sestavljena tudi priložnostna molitev: kdor jo bo molil v pripravi na cerkveno zborovanje, bo deležen delnega odpustka. Maja letos naj bi na tržaški škofiji začelo delovati posebno tajništvo, v katerem pa bo na razpolago tudi spletna stran z vsemi potrebnimi informacijami. Nekatere od le-teh pa je mogoče že zdaj dobiti na spletni strani tržaških slovenskih vernikov www.teden.it/zborovanje/index.html.

IZ

SODOBNO IN TEHTNO O BOGU

ANTROPOLOŠKA IN TEOLOŠKA IZHODIŠČA KRŠČANSKE VERE IN DUHOVNOSTI (19)

ZVONE ŠTRUBELJ

JUŽNI VETER V JADRJIH CERKVE

Južni veter je veter odjuge, božajoč in mil, veter, ki lahko dolgo piha, ne da bi s seboj prinesel dež. Je pa tudi veter neviht, orkanov in uraganov.

Cerkev pozna tudi ta veter, veter notranje topline. Veselje bratstva, pristno veselje in srečo bratskega občestva v lomljenju kruha in poslušanju Besede življenja. Kaj prinaša Cerkev jutrišnjega dne južni veter Duha?

VETER, KI IZVABUJA IZ NAS BESEDO: OČE

Gre za razodetje naše identitete, identitete kristjana in istovetnosti vsakega človeka. Ta identiteta pomeni: božje ljudstvo in, širše gledano, celo člo-

veštvo je na tem, da postane družina otrok istega Očeta. Biti sinovi v Sinu, to je sporočilo in naloga božjega, Svetega Duha. Gre za ljudstvo, ki je osvobodeno strahu, osvobodeno suženjstva (Gal. 4, 4-7). Moč duha osvobaja vsakega človeka. Gre za čudež, kateremu Oče na široko odpira roke. Čudež, po katerem lahko sin na najbolj domač in intimen način Boga kliče za svojega očeta, še več, imenuje ga lahko očca, oči, tatko, papa. Tako kot so ljudje z juga zmogni živeti zaupen osebni stik z bližnjim, v okviru svoje ožje in širše družine, na ulicah in korzih, so tudi kristjani poklicani, da v Bogu prepoznajo, kot je želel Jezus, sogovornika in prijatelja, soseda in popotnika, še več, družinskega člana: „Ko molite, recite: Oče naš...“.

Pri tem gre za osvoboditev od fatalizma vseh vrst, od horoskopov in drugih novopoganskih oblik verovanja v usodo. Sporočilo svobode pa je: „Ni ste več tujci in priseljenci. Vi ste državljani svetih, pripadate božji hiši“ (Ef 2,19).

S tem ko postanemo „domaćini“, člani božje družine, lahko na tisoč in en način živimo odnos z Očetom, h kateremu se obračamo z zaupno molitvijo: Oče naš. Biološki, krvni odnosi očetovstva, materinstva in sinovstva so, čeprav močni in globoko vsidrani, ker kri pač ni voda, le nekaj provizoričnega. Ali ni zato Jezus v Matejevem evangeliju (23, 9) izrecno rekel, naj nikogar ne kličemo „oče“ razen tistega, ki je v nebesih? O njem pravi naš duh, kadar dosega združenje z božjim Duhom (prim. Rim 8, 14-16).

Južni veter prinaša Cerkvijo in človeštvu uresničitev tistega kraljestva, kjer vlada svoboda božjega otroštva.

VETER, KI NAS ZDRUŽUJE KOT BRATE IN SESTRE: VETER BRATSKEGA OBČESTVA

Logična posledica do sedaj

MESEC FEBRUAR: KATOLIŠKE BOLNIŠNICE

MESEČNI NAMENI APOSTOLATA MOLITVE

Sveti oče Janez Pavel II. je še zlasti v začetku novega tisočletja zelo priporočil vsem kristjanom, še posebej vsem pastoralnim delavcem, to obliko molitve.

Na splošno veliko delamo, pa morda premalo molimo in svoje delo premalo združujemo s svojimi napori in trpljenjem.

Zato tudi ne dosegamo tistih uspehov, ki jih pričakujemo. Pomislimo tudi na to sedaj v začetku novega leta.

V stošestindvajsetem psalmu beremo: „Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo njeni zidarji. Če Gospod ne varuje mesta, zaman čuje stražnik.“

V naših cerkvah visijo na vratih ali na stenah plakati Apostolata molitve z mesečnimi nameni. Oglejmo si jih vsaj v začetku vsakega meseca in vključimo jih v svoje vsakdanje molitve in trpljenje. Tako bodo naše molitve in naše trpljenje postali bogatejši in plodnejši.

Nameni za mesec februar (Katoliške bolnišnice - branilke življenja in človekovega dostojanstva) so:

- Splošni: Da bi bile katoliške bolnišnice svetel zgled v boju proti boleznim in kraj posebnega pomena za oznanjevanje evangelija življenja in spoštovanja človeške osebe.

- Misijonski: Da bi se ob vztrajnem prizadevanju krščanskih občestev v Kambodži in Laosu večalo zanimanje za duhovniške in redovniške poklice.

- Slovenski: Da bi se vsi, ki oblikujejo slovensko kulturo, zavedali, da je religija nepogrešljivi dejavnik vsake kulture.

SVETNIK TEDNA

19. FEBRUAR

SILVESTER ČUK

KONRAD IZ PIACENZE, SPOKORNIK

Po kako čudnih poteh Bog kliče ljudi, da hodijo za njim! Pri današnjem godovnjaku se je v božji klic spremenila lahkomišelnost, ki jo je zagrešil v svoji lovski vnmni. Kesanje je moralo biti zares globoko in volja silno močna, da je v svojem sklepu vztrajal.

Konrad (Italijani mu pravijo Corrado) je bil doma iz Piacenze v severni Italiji. Izhajal je iz ugledne plemiške družine in odločil se je za vojaško službo. Oženil se je in z ženo sta živala v skladnem zakonu, vendar le malo časa. Konrad je zelo rad hodil na lov. Nekoč se mu je divjad, ki so jo gonili psi, skrila v gosti grmovje. Da bi jo prepodil, je zažgal goščavo. Strasten lovec ni pomislil, da utegne nastati velik požar. Močan veter je razširil ogenj po vsem gozdu. Ko je Konrad to videl, je zbežal in se skrila v mestu. Že tedaj so bile v Italiji predvidene zelo stroge kazni za tiste, ki bi zakrivali gozdni požar. Meščani in mestni stražarji so pohiteli iz mesta, da bi prijeli požigalca. Zgrabili so nekega revnega človeka, ki so ga srečali v bližni pogorišča. Čeprav je zatrjeval, da ni on zažgal gozda, ga niso izpustili. Po tedanji navadi so ga zaslisevali in izsilili od njega priznanje s tem, da so ga mučili na natezalnici. Ko je v mukah priznal, da je res gozd zažgal, so ga obsodili na smrt.

Ko je to zvedel Konrad, se mu je zbudila vest. Šel je k mestnemu poglavarju in mu priznal, da je gozd zgorel po njegovi krivdi in da je pripravljen škodo poravnati. Toda njegova vest s tem še ni bila pomirjena. Sklenil je, da bo dal svetu slovo in začel spokorniško življenje. Svoj sklep je razodel ženi in prodala sta svoje imetje, poplačala škodo, ki jo je bil povzročil požar, preostali denar razdelila samostanom in revežem ter šla v samostan: žena h klarisam, Konrada pa so sprejeli tretjeredniki sv. Franciška. Ko je obelkel spokorniško raševino, mu je bilo kakšnih petindvajset let.

Pri tretjerednikih v Piacenzi je ostal malo časa. Odpravil se je na spokorno romanje v Rim, od tam pa je odšel na Sicilijo in v mestu Noto na jugovzhodni obali tega otoka negoval bolnike in skrbel za reveže. Naposled se je odločil za popolno samoto. Na griču, ki je po njem dobil ime Hrib sv. Konrada, je našel votlino, v kateri je živel kot puščavnik do smrti. Živel je samo od miloščine, ki jo je pobiral enkrat na teden, a še te je polovico razdal ubogim. Največ časa je prebil v molitvi. Večkrat so ga mučile skušnjave in obujali so se mu spomini na udobno življenje, ki ga je živel v domačem mestu kot ugleden in premožen plemič. Skušnjave je premagoval s postom in s spokornostjo.

Tako je kot puščavnik prebil trideset let. Podobno kot sveti Francisek Asiški je tudi Konrad imel rad živali, posebno ptice, s katerimi se je prijazno pogovarjal. Zato ga tudi upodabljajo kot tretjerednika, obdanega od številnih ptic, ki mu pojo. Časte ga kot zavetnika lovcev. Umrlo je 19. februarja 1351 v svoji votlini pri mestu Noto, pokopali pa so ga v mestni cerkvi sv. Nikolaja.

Ime Konrad sodi med tista imena, ki so na Slovenskem bolj redka. Ime izhaja iz nemščine in po naše pomeni „drzni svetovalec“. Nemci pravijo Konradu tudi Kurt, Italijani pa Corrado.

5

ČETRTEK, 21. FEBRUAR 2002

SKAVTSKI KOLEDAR

Koledar

Roverji in popotnice ter člani noviciata goriškega klana Slovenske zamejske skavtske organizacije so letos tiskali res lep stenski koledar za leto 2002.

Delijo ga vsem, ki bi ga želeli; dobite ga pri roverjih ali na skavtskem sedežu na Drevo-redu 20. septembra v Gorici (tel. 0481 536809) ob ponedeljkih od 18.30 do 20. ure.

S tem, kar bodo prejeli, bodo finančno podprli naše mlade, ki se bodo udeležili Svetovnega dneva mladih v Torontu julija letos.

Podprimo naše mlade!

OBVESTILO

KOPRSKI POMOŽNI škof dr. Jurij Bizjak bo 8. marca obiskal Gorico in pri sv. Ivanu ob 10. uri maševal zlasti za mlade v okviru priprave na Svetovni dan mladih, ki bo julija v Torontu.

POSTNI GOVORI po Radiu Trst A so na sporedu **vsak torek in petek ob 18.45** in so posvečeni zakonski in družinski problematiki. Govore ima pater dr. Jože Pucelj, z njim pa se razgovarja časnikar Marko Tavčar.

„MLADI SMO: KAM?“

To bo naslov srečanja mladine z goriškim nadškofom msgr. Dinom De Antonijem, ki bo v petek, 22. februarja, ob 20.30 v župnijski dvorani pri sv. Ivanu v Gorici. Večer prirejata dekanija Štandrež in mladinska pastoralna in pozivata mlade, naj pridejo, saj jih nadškof tople pričakuje. Po srečanju se bo pogovoril izrecno z udeleženci Svetovnega dneva mladih, ki bo julija v Torontu.

DALJE

ŽIV UTRIP NAŠE STVARNOSTI

DANIJELO DEVETAK

V knjižni zbirki *Goriške Mohorjeve družbe, ki je izšla lani jeseni, je tudi Koledar 2002. Gre za almanah, ki že dolga desetletja zvesto spremlja zlasti primorske Slovence in vse tiste rojake v matični domovini in po svetu, ki cenijo dragoceno poslanstvo naše založbe, tj. ohranjanje slovenske besede in sploh kulture na zahodnih obronkih slovenstva.*

Največja odlika takega zbornika je brez dvoma v tem, da se prek njega iz leta v leto zapisuje naša krajevna in širša zgodovina; kar se dogaja danes, bo že jutri zgodovina. Zaradi tega in zaradi rednega vsakoletnega izhajanja je koledar GMD verodostojen vir za zgodovinarje in vse, ki jih zanima naše družbeno in kulturno dogajanje skozi čas.

Zgodovina koledarja je tesno povezana s samo ustanovitvijo Goriške Mohorjeve družbe, ki je leta 1924 začela urediti svoj temeljni program: izdajati ljudem dostopne in dobre slovenske knjige, pisane v duhu katoliške vere. Že prva leta GMD so bila - ne le zaradi finančnih težav, ampak še zlasti zaradi fašistične zakonodaje - posejana s težavami; kljub vsemu so mohorjani kot neuklonljivi idealisti neutrudno čuvali in dosledno izvajali temeljno programsko usmeritev družbe. Prvi koledar je bil natisnjen v zadnjih dneh leta 1924; po nekaj letih se je začela njegova krizeva pot. Kljub konkordatu med Svetim sedežem in Italijo, ki naj bi med drugim nekako ščitil GMD kot cerkveno bra-

toščino, je oblast zaplenila tri zapovrstne koledarje (1931-33). V letih 1936-37 je ta izšel v zelo skromni obliki z naslovom *Zapisnik*. Leto 1941 je v zgodovini GMD označeno kot "mrtvo leto", saj zbirka ni izšla; v letih 1942-43 je družba ždela v "smrtni senci", knjižna zbirka s koledarjem je spet izšla za leto 1945. V naslednjih dveh letih ni bilo mogoče izdati drugih knjig, izšel je le koledar. Počasi si je družba opomogla in začela redno izdajati svoje knjige; koledar je vsekakor vedno bil "ogrodje" njenih izdaj. V povojnem času ga je vse do leta 1958 uredil dr. Anton Kacin (temu je v zadnji zbirki posvečen poseben zbornik ob 100-letnici rojstva izpod peresa prof. Marije Kacin), v letih 1961-75 Maks Komac, leta 1977 pa je prevzel uredništvo dr. Jože Markuža, ki ga urejuje še danes.

Koledar 2002 je vsebinsko posebno bogat, saj vsebuje na več kot 250 straneh več kot 70 najrazličnejših prispevkov skoraj 50 piscev. Po običajnem (posebno lepem!) uvodnem koledarskem delu, ki ga je skupno s platnico računalniško izdelal mladi goriški oblikovalec Ivan Žerjal, odpirajo koledar zapisi iz verskega dogajanja zlasti, a ne samo, v zamejstvu. Pestro je tudi poglavje *Pričevanja, dogodki, razprave*, ki vsebuje

tehtne prispevke iz našega političnega in družbenega življenja v letu 2001, pa tudi zanimive umetniško-zgodovinske zapise. Sledijo tri poročila o pomembnejših jubilejih in obletnicah v zamejstvu, nato zapisi o delovanju treh sestrskih Mohorjevih družb: celovške, celjske in goriške. Med drugimi družbenopolitičnimi zapisi so poglobitve žgočih in aktual-

nih tem v Italiji in Sloveniji, še posebej pa v naših logih. Posebno mesto imajo tudi letos spominski zapisi, posvečeni v lanskem letu umrlim zamejskim osebnostim; med njimi ne moremo mimo poklonov msgr. Francu Močniku in msgr. Kazimiru Humarju, velikima narodnima buditeljema in duhovnikoma, ki sta v svojem dolgoletnem delovanju ogromno naredila za našo narodno skupnost (tudi pri Goriški Mohorjevi družbi). Posebno poglavje vsebuje poročila iz delovanja zamejskih kulturnih društev in ustanov; lepo je tudi brati dva prispevka o življenju naše skavtske organizacije. Koledar 2002 vsebuje tudi dve zgodbi in kar nekaj pesmi, med katerimi so tudi še neobjavljeni stih pesnikov iz zamejstva (Majda Artač Sturman, Jurij Paljk) in z Daljnega vzhoda (zvest Koledarjev sodelavec Vladimir Kos).

Skratka, to je zbornik, ki postavlja na živ način pod drobnogled našo stvarnost. In med vrsticami zapisov izpod peresa profesorjev, duhovnikov, književnikov, publicistov, politikov, kulturnih delavcev, študentov in preprostih ljudi lahko začutimo življenjski utrip naših ljudi - tostran in onstran državne meje - od Milj prek Krasa, Brd in slovenske Primorske do Beneške Slovenije in Koroske.

NOVO PRI CANKARJEVI ZALOŽBI / ČAROBNOST SODOBNIH STIHOV

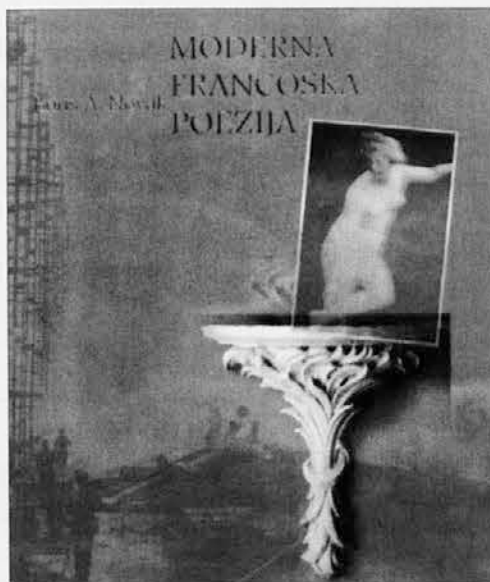
MODERNA FRANCOŠKA POEZIJA

JURIJ PALJK

Pri Cankarjevi založbi v Ljubljani je pred časom izšla knjiga s preprostim in zgovornim naslovom Moderna francoska poezija, za katero je poskrbel vrhunski slovenski pesnik Boris A. Novak, ki je knjigo uredil, ji napisal uvodno razmišljanje in tudi prevajal francoske pesnike.

Brez nepotrebnega ovinkarjenja lahko takoj zapišemo, da gre za tako lepo oblikovano knjigo in s tako lepo, bogato vsebino, da ji že dolgo nismo našli podobne. Če smo lahko malce pesniško razpoloženi, ker se to za tako knjigo spodobi, bomo zapisali, da se pred tako knjigo mora vsakdo najprej odkriti, če ima klobuk, nakar se je dolžan še pokloniti. Globok poklon torej in to tako Borisu A. Novaku, čigar pesmi v slovenskem jeziku cenimo in jih imamo radi, kar je več kot samo spoštovati. Zato smo veseli, ker je okrog sebe zbral cvet slovenskih prevajalcev iz francoskega jezika in ljubiteljem lepe besede, tihih in kričavih verzov, nežnih in grobih stihov ter vsem ljubiteljem lepe knjige poklonil antologijo sodobne francoske poezije, ki jo je imenitno in razkošno, a nevpadljivo sodobno oblikovala Mojca Dariaš.

Boris A. Novak je francoske pesnike in njihove pesmi izbral, napisal uvodno študijo, ki jo priporočamo v branje, napisal pa je tudi opombe, medtem ko je kratke oznake vseh pesnic in pesnikov pripravil Tone Smolej, kar daje knjigi tisto razsežnost, ki bi jo morala imeti vsaka dobra antologija pesnikov; namreč to, da lahko služi

kot vir za nadaljnje branje, študij, raziskovanje. Knjigo *Moderna francoska poezija* je na snežno belem papirju natisnil Biro M v Ljubljani. Odveč je seveda vsako pisanje, da je to knjiga, ki mora najti svoje mesto na vsaki knjižni polici vsakega resničnega ljubitelja vrhunske poezije. Sicer gre za dražjo slovensko knjigo, a ceno take knjige upraviči dejstvo, da bo bralec velikokrat segal po nji, še posebno v trenutkih, ko se bo hotel srečati s prepričljivo poezijo in pa seveda s samim seboj, poezija namreč to omogoča.

Ker gre za temeljno delo o moderni francoski poeziji na Slovenskem, ki se nam Slovencem "zgodí" le vsakih nekaj desetletij, je prav, da povemo, kdo vse je prispeval, da ima danes slo-

venski bralec lep vpogled v nepregledno množico odličnih francoskih pesnikov polpretekle in včerajšne dobe, a tudi današnjih dni.

Ko bomo naštevati prevajalce, bomo že ob vsakem imenu videli, da gre zares za cvet slovenskega prevajalskega sveta iz žuboreče francoščine in vsako ime slovenskega prevajalca nam bo potegnilo na dan tudi osebno zgodbo, ker gre za znane pesnike, urednike, univerzitetne profesorje, esejiste, znane prevajalce in predvsem pa za resnične ljubitelje poezije. Pred oči nam bo prišel tudi delež vsakega od naštetih v slovensko literarno zakladnico. To pa so imena! Prav je torej, da jih naštejemo po abecednem vrstnem redu: Aleš Berger, Andrej Capuder, Marko Crnkovič, Nadja in Ivan Dobnik, Marija Javoršek, Kajetan Kovič, Lojze Krakar, Tadeja Krečič-Scholten, Slavko Kumer, Marko Marinčič, Andrej Medved, Ivan Minatti, Janko Moder, Brane Mozetič, Boris A. Novak, Barbara Pogačnik, Jože Šmit, Veno Taufer, Jože Udovič, Cene Vipotnik, Primož Vitez in Božo Vodusek.

Morda bo sedaj kdo upravičeno protestiral, češ da smo naštetih prevajalce in ne francoskih sodobnih pesnikov, ki so uvrščeni v Novakovo lepo antologijo, francoskih sodobnih pesnikov, ki so še kako vplivali na vsodobno evropsko in svetovno litera-

turo. Vseeno pa imamo za to dejanje razlog, in sicer v tem, da se še kako zavedamo pomena prevajanja, še posebej v današnjem času, ki prisega na globalnost in globalizacijo, ko se na prvi videz zdi, da manjši jeziki ne bodo preživeli, kar naj bi seveda veljalo tudi za naš, slovenski jezik. Seveda ni tako in morda so prav prevajalci, predvsem odlični prevajalci tisti, ki nam vedno znova dokazujejo, da zares ni tako. V slovenski jezik namreč prevajajo vrhunske pesnike iz enega primeru iz francoščine, in nam seveda predstavljajo imenitno poezijo, obenem pa tudi dokazujejo, da je slovenski jezik enakovreden vsakemu jeziku, saj se v njem da in to na lep način vse povedati, gotovo vsaj vse tisto, kar se da v francoskem jeziku.

In ljubitelj poezije bo v antologiji *Moderna francoska poezija* gotovo našel pesnico ali pesnika, ki ga bo znal nagovoriti, saj je Boris A. Novak od prvega pesnika v antologiji Jeana Vodaina pa do zadnjega Alaina Lancea uvrstil kar 79 poetov, ki seveda vsak s svojega zornega kota govorijo vedno o isti stvari, o čemer seveda vedno in povsod vsaka dobra lirika govori, in sicer o sebi in lastnem doživljanju sveta. Krivico bi delali vsakomur od poetov, če bi samo enega našli in drugega izključili, ker vseh zares ne moremo naštetih, saj jih je zares veliko, pesmi pa še več, a trdno verjamemo, da bo zares vsak ljubitelj dobre pesmi v 800 in več strani debeli antologiji moderne francoske poezije našel pesem, verz, več pesmi, ki ga bodo gotovo nagovarjale, tako, kot nagovarja poezija: tiho in prepričljivo, nevsiljivo, a odločno, z jasno mislijo, vizijo, predvsem pa s čarobno močjo besede.

Toplo priporočamo!

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 22.2. DO 28.2.2002)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino

Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu

vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- petek, 22. februarja (v studiu Anka Černic): Z vzhoda do juga: Različni glasovi sveta: potovanje med kraje in ljudi, da bolje spoznamo pisanost našega planeta. Gostja je Shannaz (Iran). - Priljubimo zborovski glasbi: Slovenski komorni zbor iz Ljubljane poje Hubadove priredbe ljudskih pesmi. - Za prijeten konec tedna: slovenska narodnozabavna in zabavna glasba.

- Sobota, 23. februarja (v studiu Jan Lepoli): Rubrika: 103 besede. O nastanku in delovanju poštnih uradov v Brdih bo spregovoril filatelista Branko Morenčič. - Poutpourri tujih viž.

- Ponedeljek, 25. februarja (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem: slovenska lahka in narodna glasba.

- Torek, 26. februarja (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- Sreda, 27. februarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Ustvarjalec lesenih ptic. - Izbor melodij.

- Četrtek, 28. februarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Drugi del koncerta Slovenskega okteta v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici 10. novembra 2001. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE

Vsako soboto je od 17. do 18. ure oddaja *Slovinci v Italiji*, ki jo ureja in

vodi Martina Slavec. Oddaja sledi aktualni problematiki v zamejstvu z zanimivimi pogovori. Uro pred oddajo so čestitke in pozdravi naših poslušalcev, kjer lahko svojo čestitko brezplačno pošljete v eter. Telefon: 00 386 5 62 81 114.

Vsaki petek ob 17.00 je na sporedu satirična oddaja *Ob petkih pospravljamo podstrešje*. Urednica oddaje Zlata Krašovec se spreha po slovenskem političnem nebu in ob pomoči glasbe vzbuja smeh številnih navdušenih poslušalcev.

Nova oddaja *Graditelji* je na sporedu vsako nedeljo ob 10.30. Predstavlja najpomembnejše primorske graditelje slovenskega doma, ki so vse svoje moči zastavili za obrambo slovenstva. Dokumentarno feljtonsko oddaja skuša predstaviti zamolčane in pozabljene Primorce, med katerimi je veliko duhovnikov.

Radio Ognjišče lahko poslušate na UKV frekvencah 107,5 - Sveta gora (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Tinjan (Trst). **POZOR:** Oddajnik na Tinjanu je po novem močnejši, tako da je slišnost na Tržaškem boljša kot prej!

NOVA FILMSKA SEZONA GORICAKINEMA 2002

Začela se je nova filmska sezona Kinoateljstva GoricaKinema GoriziaCinema 2001/02. Potekala bo v kinodvorani Vittoria na Travniku v Gorici, in sicer v novi in najudobnejši dvorani številka 2, vedno s pričetkom ob 20.45. Vstopnica stane 4.20 evrov.

V četrtek, 21. t.m., je na sporedu ameriško-mehiški film Alfonsa Cuarona *Tudi v mojo mamo*; 28. t.m. bo na večeru XVI. Film Video Monitorja predvajana največja slovenska uspešnica sezone, film Vojka Anzeljca *Zadnja večerja*; 7. marca bo na vrsti starosta portugalskega filma Manoel De Oliveira s filmom Vrnitev domov.

Tel. 0481 33580; mail@kinoateljstvo.it

PETA PREMIERA
V PDG-JU

V četrtek, 28. t.m., bo Primorsko dramsko gledališče uprizorilo slovensko prazvedbo igre *Popcorn* Ben Eltona, enega izmed vodilnih predstavnikov sodobne komedije, čigar dela doslej niso bila še nikdar natisnjena ali uprizorjena na slovenskih odrih. Avtor je za igro, ki obravnava nasilje v filmu in njegov odraz v vsakdanjem življenju, prejel kar dve nagradi. Uprizoritev bodo v slovenskem prevodu Zdravka Duše oblikovali režiser Andreas Ingenhaag, gost iz Nemčije, ki prvič sodeluje z novogoriškim ansamblom, dramaturginja Teja Rogelj, lektor Srečko Fišer, scenografka in kostumografka Diana Paehler, avtor video materiala Joško Markič, oblikovalec luči Samo Oblakar, asistentka kostumografke Daša Grozdanič in igralci Jože Hrovat, Janez Starina, Barbara Babič, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Marjuta Slamič, Dragica Kokot ter gosta Metka Trdin in Joško Markič. **M**

V GORIŠKEM MUZEJU
TUDI PREDAVANJE O
RIMSKI KUHINJI

V Goriškem muzeju tudi s serijo predavanj z raznih področij obeležujejo 50-letnico ustanovitve tega zavoda, ki deluje na območju enajstih občin. V torek, 5. t.m., je predavala arheologinja in znanstvena svetnica dr. Ljudmila Gec-Plesničar, in sicer o temi *Rimska kuhinja*. Predavanje je bilo zanimivo in tudi aktualno, saj je marsikateri jed iz tistega obdobja še zmeraj prisotna v naših jedilnikih. Sicer je bila hrana v vseh časih človekovega obstoja bistveni element preživetja. V obdobju antike pa še mnogo prej sta imela hrana in pijača še drug pomen, ki je presegel vsakdanje potrebe obstoja. S hrano in vinom se je takratni človek zahvaljeval svojim božanstvom za dober pridelek in ulov, se oziral proti Bogu in ga prosil za naklonjenost in milost. Civilizacijsko in kulturno razviti čas antike pa je odkril v hrani tudi druge užitke. Hrana in vino sta tudi v sedanjih časih tista dejavnika, ki ljudi združujeta, jim dajeta nove razsežnosti ugodja, odpirata potrebo po globljem poslanstvu duha. Zaradi tega so se ob pojedinah zmeraj razvijale različne zvrsti umetnosti, od glasbe, plesa, pesništva in govorništva, do filozofskih razprav. To se v premožnih okoljih dogaja tudi sedaj. Še zmeraj tudi velja, da so reveži marsikje deležni le drobtin z mize bogatih in vplivnih. **M**

FOTOGRAFIJE
BENEŠKIH MASK
V SOLKANU

Dne 9. t.m. so v avli hotela Sabotin v Solkanu odprli razstavo barvnih fotografij mask, ki jih prikazujejo na tradicionalnem pustnem karnevalu v Benetkah. Posnela jih je Neva Močnik, diplomirana organizatorica turizma iz Branika in članica Foto kluba Nova Gorica. Doslej je sodelovala na 49 razstavah v Sloveniji in na 16 razstavah v tujini. Pripravila je tudi šest samostojnih razstav. Za svoje fotografije je prejela številne nagrade in priznanja.

Mednarodni mojster fotografije dr. Rafael Podobnik je v vabilu za obisk razstave zapisal o beneških maskah in avtorici fotografij med drugim tole: "Beneški karneval je svojevrstno sožitje med našimljenci in fotografi. Prvi že dolgo prej tuhtajo, kako bi se izvrtno našemili in za nekaj časa zapustili lastno kožo. Še temeljitejšje priprave imajo fotografi. Žene jih neustavljivo želja, da bi se v vrtljaku čudežnega mesta, domislil, barv in skrivnosti dokopali do enkratnih posnetkov, ki bi jih ovcenali s fotografsko slavo. Neva Močnik našete tegobe prepričljivo obvladuje. Maske dobesedno in v prenesenem pomenu izlušči iz množice in jih zaplete v fotografsko igro." Razstava bo odprta do 15. marca.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE NA GOSTOVANJU V L'AQUILI

ZGODOVINSKI DOSEŽEK
ZAMEJSKE GLEDALIŠKE HIŠE

IVA KORŠIČ

V lanski zelo uspešni abonmaji sezoni je s posebno močnim leskom zablestela svojevrstna odrska postavitev *Krvave svatbe*, ki jo je po motjih tragedije španskega pisca Garcie Lorca s svojo prepoznavno poetično govorico pretil avtorski projekt režiser, koreograf in dramatik D. Zlatarey. Koreodrama, pretkana s preteče oglašujočim petjem enigmatične figure Lune-Smrti, je brez besed, a z nenehno napetostjo in močno izraznostjo obrazne mimike in telesnih gibov nastopajočih izraža vso vsebinsko tragičnost, Lorcovo polnokrvno čutno-duhovno izpovednost, ki izžareva silno moč mediteranskega temperamenta. Zaradi te svoje neme govornice je predstavljal enkratno, idealno vez z italijanskimi gledalci, ki so lani prvič dobili lastni abonma v SSG-ju v Trstu in čudovito sprejeli to prvo dramsko ponudbo. Popolnoma je očarala tudi ravnatelj italijanskih gledališč, ki so v minuli sezoni imeli redno sejo Združenja italijanskih stalnih gledališč prav v tržaškem Kulturnem domu. Po prizadevanjih ravnatelja in umetniškega vodje Marka Sosiča ter vodstva SSG se je uresničila do pred nedavnim neizreklija želja: gostovanje SSG-ja, ki sicer sodi v ozek krog italijanskih stalnih gledališč, v samem osrčju Italije v sebi sodni gledališki hiši. Ta izredno uspešno podvig je morda končno odprl vrata našem teatru v italijanski gledališki svet, da bi le-ta spoznal naše bogato gledališko ustvarjanje, ki se v marsičem razlikuje od italijanskega, in posredno tudi se približe sooči z našo kulturo in slovensko manjšino v Italiji.

Dan po vrnitvi iz L'Aquile, v kateri je SSG gostovalo v petek, 15., in soboto, 16. t.m., smo o tem velikem dogodku, ki bo zabeležen kot prelomnica v življenju in snovanju SSG-ja, imeli telefonski pogovor z ravnateljem Markom Sosičem in z organizatorico ter odgovorno za stike z javnostjo Valentino Repini.

Kako je sploh prišlo do gostovanja v L'Aquili in kako je potekalo to dvodnevno bivanje

v povsem italijanskem ambientu?

Marko Sosič: Gostovanje v L'Aquili je rezultat lanskega februarkega srečanja ravnateljev italijanskih stalnih gledališč, ki so si predstavili oglekli v tržaškem Kulturnem domu. Med njimi je bil tudi Federico Fiorenza, ravnatelj stalnega abruškega gledališča (TSA), ki je izrazil željo, da bi rad imel to vrhunsko postavitev v svojem gledališču; svojo misel je tudi pošteno izpeljal. Naše gostovanje v L'Aquili predstavlja pravzaprav velik mejnik v zgodovini SSG-ja; kajti vsestransko ga je podprlo abruško gledališče, predvsem z dvema gledališkima večeroma, na katerih je bila dvorana polno zasedena.

Predstava je gostovala v okviru tamkajšnje abonmajske sezone, sicer kot opcija, prosta izbira, a nanjo se je presenetljivo odzvalo enkratno število abonementov, kakih 800 gledalcev, ki so jo izjemno dobro sprejeli. Vseskozi so bili zelo zbrani in začetno začudenje nad stvaritvijo se je stopnjevalo v vidno navdušenje.

Kako so se pa igralci odzvali na ta nastop?

Marko Sosič: Igralci so bili izredno skoncentrirani in pozorni. Vsak posamezen izvajalec se je zavedal pomembnosti teh dveh nastopov in se maksimalno potrudil za kvaliteto izvedbe same, ki je bila res zelo dobra.

Je bilo to tudi za režiserja Freya prvo gostovanje na italijanskih tleh?

Marko Sosič: Režiser Frey je gostoval že na Mittelfestu in pred mnogimi leti, mislim, na nekem festivalu v Asti. Dejansko pa je bilo v sklopu takšnega programa njegovo prvo tovrstno gostovanje.

Ste torej povsem zadovoljni z abruškim podvigom?

Marko Sosič: Popolnoma. Vse je potekalo in se izteklo zelo dobro, zato nas to hrabri in odpira vrata nadaljnjim gostovanjem. Naš cilj je sedaj Rim. Prav v tem mesecu se bomo potrudili za uresničitev naših še neizpoljenih želja.

Ob tem gostovanju so se z abruškim gledališčem gotovo vzpostavili solidni temelji za plodno sodelovanje, čeprav je naš problem v tem, da težko gostujemo italijanske skupine v našem teatru, kar je normalno, da jih ne moremo; pravilno je namreč, da gojimo slovenski teater. Če bo prišlo do gostovanja italijanskih gledališč v naši hiši, bomo le-ta izvedli v sodelovanju s Stalnim gledališčem v Trstu.

Na kakšne težave ste naleteli pri organizaciji tega gostovanja in kako se je iztekla reklamna promocija?

Valentina Repini: Ekipa *Krvave svatbe* je številna, kajti poleg našega umetniškega jedra, desetih igralcev, imamo

še veliko drugih gostov, med temi Štefko Drolčev, Hrvata Livia Badurina, Vojka Belšaka, Danijela Malalana in še štiri plesalce. Na gostovanju je igralce spremljala celotna tehnična ekipa in vodstvo SSG-ja. Tako je na pot šlo približno petdeset ljudi, kar ni ravno enostavno z organizacijske plati. Odpravili smo se z avtobusom, tehniki pa so odšli s kombijem, v četrtek zvečer smo se zbrali vsi v L'Aquili. V petek zjutraj smo imeli dobro obiskano tiskovno konferenco in moram reči, da tudi s strani organizatorja abruškega gledališča in odgovornega za stike z javnostjo smo dobili veliko pomoč. Ko smo privozili v L'Aquilo, sem takoj opazila, da je bila promocija za našo predstavo zelo premisljeno pripravljena, saj so povsod viseli naši plakati in tudi manjši listi (locandine), ki so v trgovinah vabile na predstavo. Tudi v krajevnih časopisih je bilo veliko vabil. Reklama je bila res velika in učinkovita, sprejem gledalcev in vodstva gledališča pa odlični. Take promocije si resnično nismo pričakovali. Ker je središče mesta zaprto za promet, so si sprehajalci lahko pozorno ogledovali reklamni material za naše gostovanje. Skratka, s strani novinarjev, organizatorjev in ravnatelja abruškega gledališča je bilo vse odlično. V L'Aquilo smo šli tudi s tem ciljem, da bi nas Italija spoznala in se seznanila z našim delovanjem. Sedaj iščemo stike z gledališčem v Bresciji, Rimu in Milanu, ker bi se zelo radi predstavili v teh mestih. Prav zato mislimo ohraniti živo *Krvavo svatbo* še za naslednjo sezono. Povedati moram še to, da si je drugo reprizo v L'Aquili ogledal tudi kritik časopisa *Il giornale dello spettacolo*. To je glavni časopis, ki ga dobivajo vsa stalna gledališča, in upamo, da bodo tudi te kritike in recenzije o našem delu pomagale našemu nadaljnjemu širjenju v italijanski prostor. Zato mislim, da je abruško gostovanje izredno pomemben korak za nadaljnje sodelovanje z italijanskimi gledališkimi hišami.

Krvavo svatbo bomo 26. t.m. igrali v gledališču Teatro nuovo Giovanni da Udine; tudi to gostovanje nam pomeni velik korak, ker mislim da se, čeprav počasi, vendarle zaznava odpiranje italijanskih gledaliških hiš, kar nas spodbuja pri delu in v mislih za naprej.

NA POKOPALIŠČU V GORICI

POČASTITEV SPOMINA
LOJZETA BRATUŽA

V nedeljo, 17. t.m., je poteklo 100 let, odkar se je v Gorici rodil skladatelj, pevovodja in organist Lojze Bratuž (17. 2. 1902 - 16. 2. 1937). Tega dne so na pokopališču v Gorici na pobudo moškega pevskega zbora *Napev iz Batuj pripravili krajšo komemoracijo. Batujski pevci so na komemoraciji zapeli tri pesmi, z dveh pesmima je sodeloval tudi župnijski mešani zbor iz Mirna, recitala pa sta Jan Leopoli in Valentina Pahor. Kratkotrajni molitev in blagoslov je opravil batujski župnik Ivan Maslo. Izven predvidenega programa je eno pesem odpela še moška vokalna skupina Chorus '97. Na slovesnosti je spominski govor prebral naš sodelavec Marko Vuk in ga v nadaljevanju tudi objavljamo.*

Dovolite, da na ta pomenljivi dan, natanko ob 100-letnici rojstva goriškega skladatelja Lojzeta Bratuža, spregovorim na njegovem grobu. Moški pevski zbor *Napev iz Batuj*, torej iz vasi, v kateri je spomin nanj še živ, saj je tam deloval kot učitelj, je dal pobudo o ko-

memoraciji s petjem na tem kraju. Pobudi smo se pridružili tudi sosedje iz bližnjega Mirna, saj pri današnji počastitvi sodeluje tudi župnijski mešani zbor iz te vasi. Pozdravljam vse navzoče, posebej še sorodnike, udeležba vseh pa dokazuje, da skladatelj med nami še živi, bodisi po svojih skladbah, ki jih radi prepevajo svetni in cerkveni pevski zbori, pozabiti pa tudi ne smemo, da je bil Lojze Bratuž v svetem letu 2000 uvrščen v seznam mučencev.

Če premostimo njegovo življenje, spoznamo, da je bilo popolnoma posvečeno glasbi, ki ji je žrtvoval svoje poglobitve moči, in to tako zavzeto, da je postal trn v peti fašističnim oblastem, ki so ga prisilile, da je 27. decembra 1936 po maši v Podgori, kjer je deloval kot pevovodja in organist, popil ricinusovo olje, pomešano z bencinom. Zaradi tega nasilja je dober mesec kasneje umrl v goriški bolnišnici. Znan je dogodek, kako so mu prijatelji - pevci pod oknom bolnišnice zapeli njegovo priredbo priljubljene ruske narodne pesmi *Kraguljčki*, ki ste jo pravkar slišali. Ni naključje, da je pokojni profesor Rado Bednarik, ki je že

kmalu po smrti napisal knjižico o njem, tej v strogi tajnosti tiskani publikaciji dal naslov *Čisti žrtvi svetla spomin*. Lojze Bratuž je bil po poklicu učitelj, nekaj časa je bil zaposlen v tovarni orgel Cecilia v Gorici, iz katere se ga je večkrat spominjal tudi naš mirenski rojak Anton Budin, ki je bil tudi v njej zaposlen, nadškof Sedej pa ga je imenoval za nadzornika cerkvenih pevskih zborov na Goriškem. Bratužev skladateljski opus obsega predvsem skladbe nabožne vsebine, Zorko Harej pa je njegovo ustvarjalnost v Primorskem slovenskem biografskem leksikonu tako označil: "Njegove skladbe, številne za tako kratko in razbito življenje, razodevajo Bratuža kot samoniklo in obetavno umetniško osebnost. Odlikujejo se po nemirnem iskanju novega, polnejšega in globljega izraza, po pogostem menjavanju ritma, bolj v skladu z občutljivim dojemanjem tekstne pesniške vsebine, po pogosti rabi mehkejših in temnejših molovih akordov, bližjih avtorjevemu osnovnemu duševnemu razpoloženju. Značilna je v tem pogledu njegova navezanost na rusko narodno pesem."

Že omenjeni goriški zgodovinar, publicist in časnikar Rado Bednarik, ki je bil tesen Bratužev prijatelj, je v knjižici *Čisti žrtvi svetla spomin* dogajanje na goriškem pokopališču, prav na tem kraju, na sam dan pogreba 19. februar-

ja 1937, takole opisal: "V petek, 19. februarja, zjutraj ob šestih so pokopališče še bolj zastražili. Mlekarice so čudno pravile v mestu, da je tam doli kot v trdnjavi. Kaj to pomeni? Nihče ni znal odgovora. In tako se je 19. februarja ob 7. uri zjutraj zbralo z Lojzetovo družino kakih petdeset oseb, večinoma gospe, ki so smele k pogrebu. Preko petdeset pa je bilo stražarjev... Pogrebecev ni bilo niti, da bi vence prenesli iz mrtvaške sobe na grob. Par gospodičen jih je moralo nositi. Ob sprevedu, ki je premeril le kakih 500 metrov dolgo pot iz mrtvašnice do groba, so stopali orožniki. Lepo goriško jutro je obsijalo ta žalostni Lojzetov pogreb brez njegovih prijateljev, brez tovarišev, brez znancev, brez sosolcev, brez učencev, brez številne množice nesrečnega ljudstva, ki bi v svojem visokem kulturnem čutu do mrtvih prav gotovo ne uganjalo političnih manifestacij, marveč bi le pomolilo za dušni pokoj rajni žrtvi in sebi za polajšavo bremena."

Zdi se, kot bi poslušali svetopisemske odlomke, tragičnost in pomenljivost dogajanja pa je med goriškim ljudstvom že kmalu dobila skoraj mitične razsežnosti. Kot kristjani se teh hudih dogodkov spominjamo v duhu odpuščenja in v upanju, da se ne bodo nikdar več ponovili.

7

ČETRTEK,
21. FEBRUARJA
2002

DSI / DISKUSIJSKI VEČER

SLOVENŠČINA, SODSTVO IN JAVNA UPRAVA

FOTO KROMA

8 Društvo slovenskih izobražencev in knjižnica Dušana Černeta sta v ponedeljek, 18. t.m., priredila zanimivo okroglo mizo o pravici do uporabe slovenščine pred sodno oblastjo in javno upravo. Povod za okroglo mizo je bila predstavitev drugega zvezka istoimenske publikacije, ki ga je lani izdalo društvo Jadro iz Ronk skoraj deset let po izidu prvega zvezka. Poleg inž. Karla Mučiča, ki je na kratko orisal delovanje društva, sta spregovorila še odvetnik dr. Renco Frandolič in častnik Ivo Jevnikar, ki sta se osredotočila zlasti na pomen pravnega postopanja pri zavzemanju za pravice Slovencev ter na s tem povezan pomen številnih razsodb, od katerih so bile mnoge naši manjšini v prid (ravno na teh razsodbah sloni duh zaščitnega zakona), nekatere pa tudi proti.

Drugi zvezek publikacije dopolnjuje prvega in je v bistvu zbirka raznih razsodb v zvezi s

pravico do rabe slovenskega jezika. Pri tem je bilo ugotovljeno, kako pravnik pri tem nadomeščajo politike, ki v teh vprašanih zaostajajo. Ravno afera o osebnih izkaznicah je dokaz, da brez sodne poti ne gre, pri čemer pa je treba imeti pred očmi tudi dejstvo, da je sodstvo tudi zelo občutljivo na vse, kar se dogaja na političnem področju. Sicer pa je precizno napisana norma veliko boljše pomagalo od zapletenih besedil; z zaščitnim zakonom pa se tudi začena novo obdobje, v katerem bodo sodniki morali reševati stvari tudi na podlagi lani sprejetega zakonskega besedila.

Razprava se je kmalu osredotočila na vprašanje zaščitnega zakona in na politiko leve sredine, ki sta doživela ostro kritiko. Poudarjena je bila tudi potreba po nekem pravnem uradu za reševanje problemov v zvezi s pravicami Slovencev.

SLOVENSKI KULTURNI VEČER V MAČKOLJAH

SPOMIN NA PROF. JOŽETA PETERLINA

Obdorniki SPD Mačkolje smo si v okviru praznovanj 50-letnice društva zamislili izpeljati slovenski kulturni večer, kot se je to dogajalo pred 50 leti, ob ustanovitvi Slovenske prosvete v Mačkoljah.

Častni gost večera je bil dr. Drago Štoka s predstavitev svoje knjige Jože Peterlin v mojem spominu. Jože Peterlin, oseba, ki si je pred pol stoletja v slovenski zamejski skupnosti začela prizadevati, da bi zopet vzcvetelo kulturno življenje po toliko letih zatiranja in načrtnega uničevanja. Velike zasluge je imel pri tem, da je leta 1952 v Mačkoljah prišlo do ustanovitve prosvetnega društva z uradnim nazivom Slovenska prosveta Mačkolje.

Gospod Drago Štoka je bil sprva Peterlinov dijak, kasneje pa njegov kulturni sodelavec. Ob branju odlomkov je obujal spomine, ki so ju spremljali v skupnem kulturno-prosvetnem življenju. Dr. Štoka je poudaril, da je bil prof. Peterlin zelo trdna, vsestransko kulturno podkovan in razvejana osebnost. Predavanj svojega profesorja slovenščine na kulturnih večerih se dobro spominja, njihovo izročilo pa je v njem zapustilo

neizbrisno sled. V tem smislu je Jože Peterlin utrjeval slovensko kulturo na štirih glavnih temeljih: veri in morali, demokratičnosti ter na tesnem narodnem prepričanju. Seveda je za povojno obdobje gradnja take miselnosti vzburla veliko duhov med raznimi zamejskimi političnimi krogi.

"Najmanj bi lahko govoril o prof. Peterlinu kar celo uro...", je dejal gospod Štoka, vendar se je opredelil le za ključne točke.

Na slovenskem večeru sta se izkazala ne le v literarni, temveč tudi v glasbeni umetnosti mlada glasbenika: Damijan Coretti na violino ob klavirski spremljavi Nataše Gombač. S prelivanjem klasičnih melodij se je večer bližal zaključku. Pred tem sta še mlada domača recitatorja, in sicer Jana in Martin Tul, prebrala nekaj pesmi Vinka Beličiča, katerega ime je dobro znano ob Peterlinovem, Čehovem idr.

Večer se je zaključil ob prigrizku in v prijetnem vzdušju, odbor pa poziva k nadaljnjim pobudam v okviru 50-letnice, ki se bodo odvijale skozi vse leto 2002.

ML

OB NEKATERIH SPORNIM POBUDAH V TRŽAŠKI OBČINI

KAKO PREPREČITI PONOVO ZASTRUPITEV OZRAČJA?

IVAN ŽERJAL

Pobuda (razstavo so zaprli v nedeljo, 17. t.m.) je nosila naslov *En križ, ena zastava (Una croce, una bandiera)*, priredilo pa jo je t.i. Nacionalno socialno-kulturno združenje za "jadransko kontinuiteto" ("Continuità Adriatica") "Norma Cossetto". Zanimivo je, da se začena s prikazom zemljevida Istre in Trsta v prazgodovini in v obdobju rimske vladavine, pri čemer so si postavitelji privoščili res grobo zgodovinsko napako (imenujmo jo tako), ko so rimski "limes", se pravi mejo imperija, postavili ne na Donavo, kjer je vedno bila, ampak na Kraški rob. Dalje je bilo na ogled še nekaj zemljevidov ureditve širšega jadranskega področja v srednjem veku in moderni dobi, nakar se je obiskovalec kar naenkrat znašel v obdobju druge svetovne vojne s srhljivimi prizori trupel, ki so jih izvele iz kraških brezen, fotografijami žrtev, navajanjem števila prebivalcev Pulja, Reke in Zadra pred in po eksodusu ter "krivične" mirovne pogodbe, idr. Najmanj, kar lahko rečemo o tej pobudi, je, da je povlečena za lase ter zelo površno in

Prejšnji teden smo v krajevnih javnih občinah lahko sledili polemiki o sporni fotografski razstavi, posvečeni tragediji t.i. fojb, v galeriji Tergesteo. Na straneh tržaškega italijanskega dnevnika smo lahko brali razmišljanji častnikarja Paola Rumiza in pisatelja Claudia Magrisa, prvo v bolj ironičnem, drugo pa v zaskrbljenem tonu, ki se zgražata nad razstavo, prišlo pa je tudi do vprašanj v tržaškem občinskem svetu. Verjetno je prav polemika pripomogla, da se je v marsikom zbudila radovednost in si je šel razstavo ogledat. Tako sem storil tudi sam.

nestrokovno pripravljena, zaslužila pa bi si tudi kako kazensko prijavo, saj je sporočilo jasno: ljudje, pazite, potomci barbarov in ubijalcev so tu med nami, obvarujmo se jih.

Zadeva pravzaprav ne bi bila niti omembe vredna, če ne bi na panojih in na reklamnih lepakih bil lepo v evidenci grb občine Trst oz. njenega odbornišva za kulturo. Gre torej za ponovno potezo tržaške občinske uprave, ki ne gre ravno v smer zgledega sožitja med občani različnih narodnosti. Začelo se je lani s postavitvijo portreta podestaja Pagninija v prostore tržaškega županstva, nadaljevalo pa z afero ob napovedanem - in potem preklicanem - obisku bivšega pripadnika enot SS, ki je moral biti gost nekega posveta (pri tem so občinski možje trdili, da

so jih prireditelji "prinesli okoli"), s polemikami okoli predsedstva Rižarne, nazadnje pa z že omenjeno sporno razstavo v galeriji Tergesteo (pri tem so prireditelji zaradi protestov le nekaj dni po odprtju razstave umaknili reprodukcijo prve strani tržaškega *Piccola* iz leta 1938, ki povečuje Mussolinijev obisk Trsta). Smo torej priče poskusom ponovnega zastrupljanja ozračja na Tržaškem? Vse kaže, da je tako. Očitno te sile ne znajo voditi nobene drugačne politike od tiste, ki so jo vedno vodili in pri tem ne smemo biti niti pretirano začuden. Taki krogi so verjetno nesposobni živeti in se uveljaviti v kakršnemkoli drugačnem, normalnejšem ozračju.

Kako se zoperstaviti tem poskusom? Skoraj osemletna levosredinska uprava Riccarda

Illyja je na tem področju storila marsikaj: pomislimo samo na Kosovelov kip v Ljudskem vrtu, na slovensko izdajo občinskega statuta, na razstave slovenskih umetnikov v prestižnih mestnih muzejih itd.. Vendar bi si upali reči tudi, da je marsikatera stvar ostala nedorečena: vprašanje rabe jezika je v marsikaterih primerih ostalo nerešeno, s strani nekaterih predstavnikov leve sredine pa je tudi prihajalo (in še prihaja) do dokaj svojevrstnih tolmačenj polpretekle zgodovine. Ocena je, da odnos do preteklosti in posledično do naše skupnosti kljub vsemu le ni slonel na popolnoma zdravih temeljih. Verjetno je res prišel čas, da se teh vprašanj zares lotimo z bolj zdravim pristopom in odnosom, brez izkrivljenih tolmačenj in "tihih sporazumov" med levico in desnico, katerim smo žal tudi bili priče. Zgodovina uči, da, ko prihaja do popuščanja neki glasni in nasilni politični sili v upanju, da se bo slednja pomirila, se to praviloma ne zgodi. Demokratične sile se namreč s tem oddaljujejo od svojega izvirnega izročila, desnica pa ostaja tam, kjer je in se celo krepi.

PREŠERNOVA PROSLAVA SKK IN MOSP

IZIDI NATEČAJA MLADIH USTVARJALCEV

FOTO KROMA

V soboto, 16. februarja, je bilo v Peterlinovi dvorani v Trstu nagrajevanje mladih ustvarjalcev, ki so sodelovali na letošnjem literarnem, likovnem in fotografskem natečaju. Kot je uvodoma povedala Lučka Susič, je bila letos udeležba manjša kot prejšnja leta. Na natečaj se je predstavilo skupno osemnajst ustvarjalcev, in sicer osem na literarnem, sedem na likovnem in trije na fotografskem področju. Komisije pa so bile takole sestavljene: literarno komisijo sta sestavljali prof. Marija Cenda in prof. Alenka Štoka, likovno prof. Magda Jevnikar in Stefan Pahor, fotografsko pa Marij Maver in Marjan Jevnikar.

Tretjo nagrado so pri literar-

nem natečaju prejeli kar trije avtorji, in sicer Alex Jevnikar, Zulejka Paškulin in Matteo Dimai. Druga nagrada je pripadla Rafaeli Petronio, prva pa Martini Slavec.

Izidi likovnega natečaja pa so bili naslednji: tretja nagrada je pripadla Karin Desco za sliko *Variacije na temo*, na drugo mesto se je uvrstila Mateja Piccini z delom *Odsev*, prvo nagrado pa je odnesla Zinajda Kodrič z delom *Privid*.

Fotografski natečaj pa se je takole razpletel: tretjo nagrado je prejel Matej Gruden s slikami, ki prikazujejo sončni zaton, drugo nagrado Katia Rupel za zbirko fotografij *Utrinki*, prvo mesto pa Ljuba Sancin z delom

Čakajoč na. Vzporedno z ocenjevanjem komisij je potekalo tudi glasovanje publike, v ta namen so člani gledališkega krožka SKK in MOSP recitali pesmi in prozo različnih avtorjev, seveda pa so bila tudi likovna in fotografska dela na ogled. Kot komisiji, je bilo tudi publiki najbolj všeč literarno delo Martine Slavec, prav tako likovno Zinajde Kodrič in fotografsko Ljube Sancin. Nagrade so tudi letos prispevali sponzorji: Zadruga kraška banka za prve nagrade - 50 evrov za vsako nagrado - draguljarna Malalan za druga mesta - in sicer zapestne ure Swatch - in za tretja mesta založba Mladika s knjigami.

PRIMOŽ ŠTURMAN

OB CIRILMETODOVEM PRAZNIKU

DOŽIVET VZHODNI OBRED PRI SV. ANI

Na praznik slovanskih apostolov in sozavetnikov Evrope sv. Cirila in Metoda v četrtek, 14. februarja, je v cerkvi bratov servitov nasproti tržaškega nogometnega stadiona (cerkve se je oprijel naziv "pri Sv. Ani") potekala vzhodna bizantinska liturgija. Običajno so s to liturgijo slovesno zaključili Teden edinosti, ki poteka vsako leto v januarju (letos so jo darovali v Gorici), letos pa so z njo hoteli proslaviti tudi praznik sv. Cirila in Metoda, ki ga po vsej Evropi praznujejo 14. februarja, v Sloveniji (in posledično tudi v slovenskih krajih v zamejstvu) pa 5. julija.

Liturgijo, ki jo je okoli leta 400 po Kristusu zbral in uredil vzhodnokrščanski cerkveni učitelj sv. Janez Zlatoust, sta v starocerkvenoslovanskem jeziku darovala ricmanjski župnik dr. Angel Kosmač in zgonski župnik dr. Jože Markuža, medtem ko jo je s svojim petjem spremljal obnovljeni moški ekumenski oktet pod vodstvom prof. Bogdana Kralja. Verniki (pretežno italijanske narodnosti) so se tako seznanili z bogastvom in lepoto vzhodnokrščanskega duhovnega izročila. Ta se v marsičem v večji meri kot na zahodu navezuje na začetke krščanstva, a zahodnemu človeku ostaja žal v veliki večini primerov še danes precej zakrito in neznano.

PREŠERNOVA PROSLAVA V ROJANU

KULTURA, MOČNA OBRAMBA PRED BARBARSTVOM

MATJAŽ RUSTJA

Prešernov duh, ki v teh dneh veje po naših kulturnih domovih, se je v nedeljo, 17. februarja, napajal ob studenčnici, ki je pritekla iz skupnih moči vseh slovenskih rojanskih društev. Rojanski cerkveni pevski zbor, Koncertna pobuda Rojan, KŠD Rojanski Krpan in Glasbena matica so se oddolžili sporočilu velikega pesnika z bogato proslavo *Od besede do pesmi*.

Uvod v večer petja, poezije in proze je zapel basist Štefan Bembi ob klavirski spremljavi Marka Sancina. Slavnostni govornik je bil univerzitetni profesor in kulturni delavec dr. Jože Pirjevec, ki je začel poseg s trditvijo, da časi, v katerih živimo, niso prijazni. Misel, ki si je utrnila pot ob Natovem napadu na Srbijo, da je nasilje edino sredstvo za uveljavljanje človeških pravic in da je svet črno-bel, je postala po 11. septembru vsakdan. Tako torej na svetovni šahovnici dobrega in zla. Na lokalni ravni pa se moramo soočati z zmago desnice na vseh ravneh javne uprave, ki je po meri ozkega, štacunarskega obzorja ljudi, ki jo predstavljajo. Pa še levica si v tej stvarnosti ne more najti skupne strehe in dela tako le uslugo črnim silam. Da je krog popoln, pa je naša matična Slovenija v rokah menedžerjev, ki živijo iz dneva v dan. Zmago nad črnimi oblaki domačega in svetovnega reda je dr. Pirjevec iskal le v nas samih.

Naš narod je v zgodovini črpal moč iz kulture. Velika Guttembergova revolucija demokratizacije znanja je našla v Trubarju plodna tla. Kultura in

FOTO KROMA

zgodovina našega naroda sta se začeli tako močno prepletati, da se ju včasih ne da ločiti. Tudi Prešeren se ni mogel izneveriti tej poti in tako poleg srčne poezije gradil eminentno politično dejavnost slovenskega naroda. Po njegovih sledih je šla vrsta intelektualcev in borcev za svobodo, da je Prešernova poezija (in kultura nasploh) tudi v najbolj črnih časih dajala poguma, vztrajnosti in tolažbe. Bila je močna (in edina?) obramba pred barbarstvom. Nismo klonili in verjeli smo v pravično in svobodno življenje. To poslanstvo pa mora kultura izpolnjevati tudi danes. Prešernove proslave so hrabrilne, je zaključil razmišljanje dr. Pirjevec, in dokler nas bodo spremljale, bomo še zazrti v svetlejšo in pokončno prihodnost.

Recital, ki so ga oblikovale Veronika in Matija Porro, Sara Bembi in Giorgina Piščanc ob spremljavi flavtistke Erike Buzičan in pianistke Silvie Franceschini, je povezal pesnike (F. Prešerna, O. Županciča, S. Sovovela, J. Paljka, M. Kravosa, T. Pavčka, I. Žerjal, M. Košute, L. Šorli, B. Pertot) s tostran in onstran meje v zanimiv splet doživljanja kulture in umetnosti.

Predsednik KŠD Rojanski Krpan Peter Verč je nato razglasil izid drugega literarnega natečaja Rade Pregarc, ki je letos nosil naslov 2001 - *Odiseja v zamejskem vesolju*. Komisija, ki so jo sestavljali časnikar Saša Rudolf, literarna kritičarka Loredana Umek, glasbenik Marko Sancin, predstavnik Rojanskega Krpana in predstavnica Primorskega psa, je z minimal-

nimi razlikami v ocenah dodelila prvo nagrado Henriku Grudnu za sestavek Snidenje, drugo mesto je zasedla Veronika Sossa, tretje pa Karin Sancin.

Harmonikar Glasbene matice Igor Zobin je z ekspresivnim igranjem počastil lepoto kulture in opomnil, da je naselitev Glasbene matice v bivšo slovensko šolo bogata pridobitev za Rojan. Nad vse uspelo Prešernovo proslavo je zaključil nastop Rojanskega cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom prof. Humberta Mamola in ob klavirski spremljavi Marka Sancina. Spored je povezovala Metka Kuret. Izkupiček bogatega srečolova, ki zvesto spremlja pobude v Marijinem domu, je bil tudi tokrat namenjen slovenskim misijonarjem.

ŠKEDENJ / SKUPNA PREŠERNOVA PROSLAVA

IZ NAPETOSTI JE TREBA ČRPATI MOČ IN SPODBUDE

Slovenci, ki živijo na področju Škedenja, Sv. Ane in Kolonkovca, že vrsto let prirejajo skupno proslavo praznika slovenske kulture. Na področju skupnega sodelovanja so torej že zdavnaj prehiteli osrednje organizacije, tako da je skupna proslava postala že ustaljena tradicija. Tako je bilo tudi letos: Prosvetno društvo Kolonkovec, Slovensko kulturno društvo Ivan Grbec in Dom Jakob Ukmar so v nedeljo, 17. t.m., v Škedenju priredili bogato kulturno prireditev v čast Prešernu. Dvorana Doma Jakoba Ukmarja je bila za to priložnost zares pretesna za vse udeležence, ki so se množično odzvali vabilu svojih društev.

Kulturni spored, ki ga je povezovala Jadranka Cergol, je odseval ustvarjalnost tukajšnjega slovenskega človeka na vseh ravneh: tako smo poleg uvodnega nastopa škedenjskih malčkov prisostvovali glasbeni točki violinistov Iztoka Cergola in Paola Viginija, predstavitvi Tržaške knjige prof. Marije Pirjevec (odlomke so brali Tamara Zajec,

FOTO KROMA

Ivo Mozetič in Luisa Viginij), nastopu basista Alda Žerjala ob klavirski spremljavi Gregorja Bizjaka in petju Ženskega pevskega zbora Ivan Grbec pod vodstvom Mirjane Gvozdenac. Slavnostni govornik, predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergio Pahor, je v svojem nastopu poudaril prav pomen skupnega sodelovanja. Če smo skupaj, je med drugim dejal,

smo močni in lahko oblikujemo in uresničimo ideje, poleg tega pa lažje kljubujemo izigravanjem oblasti. Pahor seveda ni mogel mimo sedanjega trenutka, ki ga preživlja naša skupnost: slednja je podvržena sistematičnemu napadu desnice, ki ne more preboleti dejstva, da sta se večina in manjšina začeli zblíževati in da se je torej začel prepotrebni proces

sožitja. Pri tem se ne smemo prepustiti malodušju. Med nami je namreč zavela nova volja po sodelovanju, od napetosti, ki zaznamujejo sedanji trenutek, pa je nasprotno treba črpati moč in spodbude. Predsednik SSO pa se je tudi zaskrbljeno vprašal, kako je z našo identiteto, saj po njegovih besedah ni prava pot ta, ki so jo izbrali nekateri, ki zatrjujejo, da jim dvojezičnost ni potrebna. To je sicer lahko znamenje velike samozavesti, ni pa pot, po kateri hoditi. Slovenci smo na Tržaškem avtohtoni in pravice, ki nam pritečejo - kot npr. prav dvojezičnost - nikakor ni mogoče imeti za privilegije. Tu gre za dostojanstvo, a tudi za neposredno korist. Zato je treba stalno utrjevati identiteto, kar se ne zgodi od danes do jutri, pač pa predstavlja proces. V svoje pravice moramo biti tudi sami prepričani, naši slovenski identiteti pa je treba dati nov smisel. Pri tem so potrebne skupne politične, kulturne in gospodarske akcije.

NL

OBVESTILA

POSTNI GOVORI v cerkvi sv. Jakoba. Na drugo postno nedeljo, 24. februarja, bo ob 16. uri p. Mirko Veršič govoril na temo: Razsvetljenje prihaja od zgoraj.

OSNOVNA ŠOLA J. Jurčič iz Devina, OPZ Ladjica, ŽPZ Devina in Fantje izpod Grmade vabijo na prireditev ob dnevu slovenske kulture, ki bo v večnamenski dvorani v šoli v nedeljo, 24. t.m., ob 17. uri.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA izobražencev vabi na okroglo mizo o postopku za beatifikacijo msgr. Jakoba Ukmarja. Večer bo v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3, v ponedeljek, 25. februarja, z začetkom ob 20.30.

VČETRTEK, 28. februarja, bo v sklopu predavanj *Sveto pismo mit ali resnica* predaval doc. dr. Matjaž Maksimilijan z Univerze v Ljubljani v župnijski dvorani na Proseku. Naslov predavanja: "Verodostojnost evangelijev". Pričetek ob 20. uri. Toplo vabljeni!

SLOVENSKA VINCENCIJEVA konferenca sporoča, da je v uradu v ul. Donizetti 3 v Trstu v četrtem nadstropju vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu od 15. do 17. ure na razpolago odbornik, ki bo dajal pojasnila

vsem, ki bi bili pripravljeni pomagati pri njenem delu, kot tudi tistim, ki bi potrebovali pomoči. Za marec so datumi: 4. in 18. marec.

DAROVI

NAMESTO CVETJA na grob pokojne Vilme Krt-Bizjak daruje Anton Korsič 50.000 lir za postavitev spomenika Ubaldu Vrabcu na rojstni hiši v Trstu.

ZA CERKEV v Gropadi: ob prvi obletnici smrti pok. Vladimirja Milkoviča darujeta žena Tončka in hči Anita z družino 25 evrov.

VSPOMIN na brata msgr. Marijana in na sestro Doro daruje Luciano Živic 25.000 lir za obnovo starega župnišča v Sočergi.

V SPOMIN na Lauro Abram daruje družina Jevnikar za Slovensko Vincencijevo konferenco 250 evrov.

OB PREŠERNOVI proslavi v Marijinem domu v Rojanu je cerkveni pevski zbor pri srečolovu nabral 155 evrov za misi-jonarko Marijo Sreš, ki deluje že 30 let v Indiji. Posebna zahvala gre tudi Zadružni kraški banki in podjetju Cremcaffe za dobrohotno pomoč.

IN MEMORIAM

FELICE KRMEC

Mavhinjska cerkev je bila tudi prejšnjo soboto pretesna, da bi sprejela vse znanee in prijatelje, ki so se hoteli posloviti od prerano preminulega Feliceja Krmeca. Pokojnik, doma iz Doline, se je priženil na Kras in si v Cerovljah zgradil lepo hišo s krasnim razgledom na cel tržaški zaliv. Skupno z ženo Albino, domačinko, sta se kmalu vključila v vaško stvarnost in pokojnika so domačini smatrali kar za svojega. Zaposlen je bil v Hotelu Enalc v nabrežin-

skem bregu in od upokojitve dalje se je še bolj posvetil urejanju svoje domačije. Kmalu pa ga je zadela neozdravljiva bolezen, ki ga je v kratkem strla. Odšel je še en član naše skupnosti, človek, ki sta ga odlikovali dobroti in pripravljenost, da ti je vedno priskočil na pomoč. Človek, kot je med homilijo rekel župnik dr. Caha, ki je bil dober mož, skrben oče, odlični ded in samemu župniku kot brat.

Naj mu bo lahka domača zemlja, neutolažljivi ženi Albini, sinu Franku z družino ter bratu Stojanu izkreno sožalje.

NK

ESPERANTISTI

MEDNARODNO PRIJATELJSTVO

V nedeljo, 17. t.m., je Tržaško združenje esperantistov v dvorani Nemskega dobredelnega društva priredilo kulturno pobudo ob praznovanju Tedna mednarodnega prijateljstva, ki ga že 34 let praznujejo esperantisti po celem svetu. Tržaške nedeljske kulturne prireditve so se udeležili esperantisti iz Romu-

nije, Francije, Hrvaške in Italije, medtem ko je goste iz Slovenije zadržalo slabo vreme. Na sporedu so bile glasbene in recitatorske točke v esperantu in narodnih jezikih ter pozdravi gostov. Uspelo in dobro obiskano prijateljsko kulturno srečanje pa je sklenil nastop Ženskega pevskega zbora Ivan Grbec iz Škedenja, ki je pod vodstvom Mirjane Gvozdenac zapel niz pesmi v slovenščini in v esperantu.

26. 2. 2001 - 26. 2. 2002

LAURA ABRAM

Z ljubeznijo se te spominjajo
VSI TVOJI DRAGI.

Na pobudo Slovenske Vincencijeve konference in Društva slovenskih izobražencev bo **1. marca ob 16. uri** pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu, ul. Delle Docce 34, sv. maša, ki jo bo daroval g. Špeh.

Na obletnico smrti, **26. februarja, bo ob 18. uri** župnik Presvetega Srca Jezusovega daroval zadušno mašo v kapeli v ul. Marconi 32.

PRIPRAVLJENI NA DEŽELNE VOLITVE

V soboto je potekala programska konferenca koalicije Marjetica z naslovom *Predlogi za F-Jk*. Od 10. ure dalje so si udeleženci, ki se jih je nabralo za polno dvorano, prislunili šestim poročilom koordinatorjev delovnih skupin, ki so v zadnjih mesecih pripravljali povzetek stališč koalicije.

velja uresničiti; za to obstaja pravna podlaga ter so na razpolago tudi finančna sredstva. Žal pa je bila v tem smislu večina, ki vlada na deželi, popolnoma nesposobna izdelati primerno strategijo glede manjšinskega vprašanja. Tudi na krajevni ravni, in sicer v Gorici in v Trstu, stvarnost ni najbolj rožnata. Problem

FOTO BUMBACA

V skupinah so bili člani vseh strank, ki sooblikujejo koalicijo Marjetice, med temi so bili zastopani tudi člani SSK. Ob sooblikovanju programskih točk skupin je bila SSK zadolžena za skupino, ki se je ukvarjala s tematično narodnih manjšin. Marjetica se namreč zaveda, da mimo manjšinskega vprašanja se v naši deželi kar tako ne more, zato je bila že sama ustanovitev omenjene komisije pomemben korak. Za delo skupine je odgovarjal deželni tajnik SSK Damijan Terpin, ki je na sobotnem srečanju podal poročilo opravljenega dela, ki je zaobjeto v 24 točkah.

Omenjene sinteze večmesečnega dela, med katerimi torej tudi tiste o narodnih manjšinah, bodo podlaga za snovanje političnega programa Marjetice za deželne volitve, do katerih bo prišlo prihodnje leto. Poročilo o manjšinah poudarja, da razpolaga dežela z avtonomnim statutom ravno zaradi prisotnosti manjšin na njenem teritoriju, kar velja ovrednotiti v premagovanju še prisotnih predsodkov. Zaščita manjšin je pravomočno prisotna v evropskem duhu, zakonih ter državah. Sama italijanska država je v zadnjih letih poskrbela v tem smislu za nove zakonske norme, ki izpolnjujejo mednarodne obveze, zaenkrat pa ostajajo slednje na papirju in jih

SSK PRED VOLITVAMI

V četrtek, 14. t.m., se je v Štandrežu sestalo tajništvo SSK. Prisotni so bili tudi nekateri somišljeniki stranke. Tajnik Špacapan je poročal o pogajanjih v Oljki in Marjetici glede nastopa na občinskih volitvah, tajnik mestne sekcije Karko Brešan pa o udeleževanju naših predstavnikov v kroških Marjetice in o pogajanjih na mestni ravni. Špacapan je tudi nakazal napore stranke za večjo angažiranost Slovencev v okviru Oljke in stikov, ki so v teku s predstavniki slovenske levice za čim enotnejše nastopanje, če že ne z enotno stranko, vsaj z enotnim programom, ki bodo kakorkoli prisotni v volivni kampaniji. Prisotni so se strinjali, da morajo Slovenci na volitve čim bolj složno, s samostojno listo ali enotno listo cele Oljke, če bi do tega prišlo. Strinjali so se tudi z namenom tajništva, da sestavi tako listo, ki bo predstavljala vse komponente naše manjšine. Tajnik

neuresničevanja zakonskih norm je posebno pereč za slovensko narodno skupnost, saj Furlane štiti deželni zakon 15/96, v katerem je zarisan teritorij prisotnosti furlanske manjšine v naši deželi, kar olajša uresničevanje zakona 482/99. Zavlačevanje z zakonom 38/01 je že nesramno, saj so že vsi termini zdavnaj mimo in zakon je ostal na papirju; kar je zelo ozkogledno za deželo, ki si prizadeva imeti prioriteten odnos s Slovenijo. Marjetica gre v drugo, nasprotno smer. Prizadevala si bo za vključitev 35 občin, v katerih je slovenska narodna skupnost zgodovinsko prisotna, v seznam zaščitenega območja ter izvajanje zakona v javni upravi, šolstvu itd.

Programska konferenca se je po posegih koordinatorjev skupin nadaljevala z razpravo, pri kateri so sodelovala znana imena, med katerimi velja omeniti poslanca Illyja, ter krajevni upravitelji in družbeni delavci. V poznih popoldanskih urah je zaključke podal poslanec in bivši minister Enrico Letta, ki je ocenil zasedanje za zelo pozitivno, negativno spregovoril o delovanju Berlusconijeve vlade ter podčrtal, da obstajajo lepe možnosti, da bi se drugo leto na deželnih volitvah vladna večina spremenila. Treba pa bo še veliko dela. In složnosti.

je poročal o anketi med volivci SSK, ki je v teku, glede na umestnost samostojnega nastopa ali v okviru Marjetice. Vprašalniki so na razpolago na *Novem glasu* in v *Skupnosti*. Odgovore zbirajo člani tajništva, odgovorna je Doriana Devetak. Razprava je tekla o predlogu ljudskega posvetovanja o bodočnosti tovrnega postajališča in obmejnih objektih, ki ga bo štandreška skupnost predlagala občini in za katerega bo treba zbrati 100 podpisov in pet predlagateljev. Na seji so pregledali osnutek treh vprašanj, ki bi bili predstavljeni v oceno prebivalstvu celotne občine. O predlogu se mora zdaj izreči štandreška skupnost, SSK pa ga bo podprla na vseh ravneh. Stranka namerava v prihodnjih tednih posvetiti večjo zanimanje problemu uporabe slovensčine v javnih telesih, vključno z akcijo zahteve po dvojezičnih izkaznicah v občinah s slovenskimi upravami.

LEPO POČAŠČEN FARNI ZAVETNIK

IVA KORŠIČ

Sv. Valentin prvi spomladin, se glasi stari slovenski pregovor, a letos se je tej ljudski vremenski modrosti omenjeni svetnik popolnoma izneveril, saj je s seboj prinesel namesto božajočega vonja po prvih pomladnih cvetkah mraz, burjo in dež. Pri tem je seveda hudo ponagajal delavim Štavrčem, ki svojega zavetnika že zelo dolgo vrsto let proslavljajo z večdnevni praznikom, ki je, vremenskim razmeram navkljub, tudi letos ob domačih štrukturalnih in sladki kapljici potekal tri dni, od 15. do 17. t. m., v organizaciji KD Sabotin in sodelovanju župnije sv. Maura in Silvestra ter ZSKP. V petek zvečer je do zadnjega kotička napolnjena štavrška dvorana toplo spremljala odprtje razstave *Ljubezen do narave* umetnika samorastnika, rojenega v Mošu, Giorgia Burnicha. Po glasbenem uvodu, ki ga je izoblikoval Mpz Štavrč pod vodstvom Nadje Kovič, je rezbarja in slikarja v slovensčini in italijanščini predstavil dr. Danilo Čotar, velik ljubitelj prirode in dober poznavalec njenih pojočih prebivalcev, ptic. Z nadrobno opisom umetnikove življenjske poti in njegovih prvih stikov z rezbarjenjem je prisotnim razkril, kako se je Burnich, sin strastnega ptičarja, "oddolžil" za očetove grehe z ljubečim opazovanjem ptic in sprva malce o-

FOTO D. ČOTAR

kornim, potem pa vedno bolj natančnim, spretnim realističnim izdelovanjem krilatih ljubljencev iz različnih vrst lesa. Najbolj "živi" so njegovi v naravni velikosti iztesani drobni ptički, ki jih umetnik prekrije z mehkim prelivom oljnatih barv, da zaživijo pred začudenimi gledalčevimi očmi. Enkratne so tudi njegove sove, čuki, divje race v letu, raznovrstne ribe, pa tudi umetno izdelane šahovnice in jaslice, ki jih je razstavil v prostorih društva Sabotin. Razstava, na katero vabi ptiček kozomolž-ležetudnik na zgibanki, bo odprta do 24. t. m. od 18. do 20. ure. Vredno je povzpeti se do nekdanje štavrške šole in si jo ogledati, saj obiskovalca prijazno nagovarja, naj s srcem opazuje nikdar povsem odkrite čudežne lepote narave.

Petkov večer se je sklenil z nastopom skupine Musicum iz Gorice pod vodstvom Davida Bandellija in priložnostnimi besedami predsednika KD Sabotin Jordana Figlja ter predsednika rajonskega sveta Silvana Primožiča.

Štavrski otroci oz. člani OŠ Štavrč so bili izvajalci sobotnega kulturnega večera z naslovom *Otrok in poezija* in z njim so obeležili tudi dan slovenske kulture. Iz otroških ust so v odskem prizoru po zamisli Irene Ferlat zavneli igrivi stihji O. Župančiča, K. Koviča, D. Zajca, prepleteni s pesmijo pod taktirko Nadje Kovič in ob klavirski spremljavi Tanje Kovič.

Praznična "tridnevica" se je končala v nedeljo s slovesno sv. mašo v domači cerkvi in z družabnostjo.

SREČANJE Z RONŠKIM ŽUPANOM

PROBLEM ŠOLE V LAŠKEM

V občinski sejni dvorani v Ronkah je v ponedeljek, 11. t.m., potekalo srečanje med najvišjimi predstavniki ronške občine in pokrajinsko konzulto za slovensko manjšino, ki deluje pri goriški pokrajini. Župan Livio Furlan se je udeležil seje v spremstvu odbornika za kulturo Angela Calderara, ki je obenem pristojen tudi za tematike, ki se tičeje slovenske narodne skupnosti (problem slovenske šole, slovenske občinske konzulte ter slovenskega oddelka občinske knjižnice) in odbornika za šolstvo Luigia Bona.

Ronški župan je poročal o srečanju, ki ga je imel z župani iz Laškega glede problema gradnje nove stavbe za vrtec in osnovno šolo. Otroci prihajajo iz vseh občin omenjenega območja, zato je to tema, ki se neposredno tiče ne le Ronk. Šolska populacija je v zadnjih letih zelo narasla, kar je seveda razveseljivo, po drugi strani pa povzroča nemalo prostorskih in praktičnih problemov, ki jih danes rešujejo, kot pač morejo. Kratkoročno, in sicer že za prihodnje

šolsko leto, pa ne vedo, kako bodo rešili problem z učilnicami. V ta namen so omenjeni župani že zaprosili goriško pokrajino za podporo pri dolgoročnem načrtu gradnje slovenskega pola, za katerega je ronška občina že določila območje, ki bi odgovarjalo potrebam vseh občin in ima že splošen načrt.

Glede tega vprašanja je župan Furlan vprašal pomoč tudi pri slovenski javnosti, da bi pozitivno vplivala na odločitve pokrajine glede finančnega prispevka, ki ga ustanova dobi vsako leto s strani dežele za šolske potrebe. Za omenjeno problematiko se zavzemajo občine Štavrč, Ronke in Trzič, ki bodo iskale še dodatno pomoč pri deželni vladi. Pokrajinska konzulta bo v tem mandatu pozornost sledila nujni problematiki, ker se populacija otrok stalno viša in bo že prihodnje šolsko leto kritično. V zvezi s tem so se srečanja udeležili tudi ravnateljica in predstavniki šolskega osebja in staršev, ki so nanizali še druge pereče probleme.

PROSLAVA MIRKA FILEJA V PODGORI

V nedeljo, 10. marca, bo v župnijski cerkvi v Podgori prireditve ob dnevu slovenske kulture posvečena Mirku Fileju. Duhovnika, glasbenika in kulturno-političnega delavca se bodo v organizaciji PD Podgora spomnili ob 40-letnici smrti. Domače društvo pripravlja pester spored, osredotočen okoli otvoritve slike profesorja Fileja, ki ga bo za to priliko izdelala domača likovnica Albina Pintar. O Fileju bodo spregovorili g. Joško Kragelj, prof. Martin Kranner in dr. Mirko Špacapan; podgorski mešani, moški in otroški zbor pa bodo izvajali skladbe iz njegove bogate cerkvene zakladnice, zlasti take, ki jih redko slišimo na naših odrih in korih. Značilne zanj so skladbe za solistične vložke, ob spremljavi zboru ali orgel, za liturgično rabo, a vendar koncertno zasnovane. Sodelovali bodo tudi otroci osnovne šole iz Medane, kjer se je Filej rodil, in MePZ Sedej iz Števerjana. Med razvejanimi dejavnostmi prof. Fileja je bila tudi ustanovitev tamburaškega ansambla, zato bodo na sporedu skladbe za mandolin in kitaro, ki jih bo izvajal tamburaški trio. Ze sedaj vabimo goriško občinstvo, da s svojo udeležbo počasti lik tega neutrudnega in pregodaj preminulega narodnega delavca, ki je v Gorici pustil neminljivo sled, saj je bil med ustanovitelji ZSKP, SZ Olympia in odbora za gradnjo Katoliškega doma, istočasno pa začetnik in dirigent MePZ Lojze Bratuž. Mnogo goriških glasbenikov je pri njem pridobilo prve osnove teorije in harmonije, vsa starejša generacija še živčih cerkvenih pevcev pa ga je poznala kot tenkočutnega in strogega zborovodjo. **WB**

SREČANJE Z ŽUPANOM

V sredo, 13. t.m., je trziški župan Gianfranco Pizzolitto sprejel delegacijo Slovencev iz Trziča, ki so ga v imenu društva Trzič prosili za srečanje. V sproščeni vzbujajoči so se prisotni dotaknili pomembnejših tem, ki zadevajo slovensko stvarnost, predvsem v občini, pa tudi izven nje, saj je bil govor tudi o bodoči slovenski šoli v Romljanu. Župan Pizzolitto podpira zamisel in načrt ronške občinske uprave glede nove zaziidave slednje in, kot se je zavezal z županom iz Ronk in Štarancana, bo tudi trziška občina sodelovala pri udeležanju tega projekta s konkretnimi sredstvi (s tem da bo vsa sredstva za javna dela, ki jih bo dobila občina za prihodnje leto, dala v ronško slovensko šolo). Za izkazano dobro voljo so se županu zahvalili. Opozorili pa so ga obenem tudi na nekatere nujne pogoje, ki naj bi jih občinska uprava opravila za slovensko stvarnost - več pozornosti v kulturnem programu občine, v občinskem statutu, v prispevkih za društvo ipd. Županu so tudi predlagali, da bi bilo potrebno, ko bi za zadeve manjšine, predvsem iz praktičnih razlogov, prevzela odgovornost ena sama oseba. Župan se je s predlogom strinjal. Ob tem poročilo velja napovedati, da bo v sredo, 27. t.m., ob 20.30 v občinskem gledališču v Trziču Prešernova proslava, ki jo prireja društvo Trzič v sodelovanju z domačo občino in pod pokroviteljstvom pokrajine. Nastopila bosta zbor Hrast in Jezero iz Doberdoba z zaključno skupno *Zdravljico*. Slavnostni govornik bo Janez Povše, ki bo svoj govor navezal na Doberdob, saj letošnjo Prešernovo proslavo namenjajo prav Doberdobu. Na srečanju bo nastopila tudi skupina Stu ledi z belokranjskim plesom s Tamburaškim ansamblom. Nikla Panizon bo recitirala odlomek iz *Sonetnega venca* in iz romana *Doberdob*. Diapozitive doberdobskega Krasa Karla Ferletiča bo pokazal Niko Klanjšček. Proslava bo potekala v slovenskem in italijanskem jeziku.

ČEDERMAC OSVOJIL GORIŠKO OBČINSTVO

Po januarski premieri, dveh ponovitvah v domači dvorani in gostovanju v PDG, je dramski odsek PD Štandrež odigral *Kaplana Martina Čedermaca* v KC Bratuž v nedeljo, 17. t.m. Polna velika dvorana je bila prepričljivo dokaz, da gledalci radi sprejmejo povabila na dobre predstave, posebno tiste s takimi vsebinami, ki s svojo sporočilnostjo trezno dregnejo v gledalčevo zavest in sežejo globoko v dno duše. Plaz aplavzov gledalcev, ki se je vsul na izvajalce, je potrdil dejstvo, da so igralci v pravem trenutku zasukali svojo žansko usmerjenost in izbrali to Bevkovo, pravzaprav premočno igrano delo, katerega vsebina je prav v tem času še kako aktualna. S prepričljivo uprizoritvijo bo štandreška dramska skupina gostovala tudi v Vrhu v Celju, in sicer na cvetno nedeljo, 24. marca, in tako povrnila obisk tamkajšnjim ljubiteljskim igralcem, ki so gostovali lanskega novembra v Štandrežu in letos v Gorici. **IK**

P. CHRISTIAN GOSTEČNIK GOST SD SONČNICE

PRIVLAČNOST RAZLIČNOSTI

HARJET DORNIK

V soboto, 16. t.m., je SD Sončna ponovno gostila patra dr. Christiana Gostečnika. Priljubljeni predavatelj je privabil v KC Bratuž veliko občinstva iz zamejstva in z onstran meje. Pred letom je spregovoril o mladostnikih, letos pa je razglabljal o temi, kako je različnost zakoncev privlačna in kako velik je njen pomen za uravnovešeno rast otrok. Predavatelj je razvil izvajanja, izhajajoča iz dognanj, kje se človek nauči biti moška in ženska in vzpostaviti odnose. Naši prvi spomini segajo daleč nazaj v najbolj rosnost mladost, ko še ne znamo govoriti. Takrat so se v nas zapisali pristopi naše mame in očeta. To bo človek zasledoval v življenju in si na osnovi prvotnih izkustev izbiral življenjskega sopotnika.

Predavatelj je osvetlil nenaдомestljivo vlogo očeta. Zadnjih 20 let psihologi odkrivajo, kako je pomembna. Oče da predvsem varnost. Nekoč so jo nudile družba, šola in mesto. Poznali smo, kaj lahko tam pričakujemo. Danes pa je vse nepredvidljivo, zato iščemo model nekoga, ki bi zagotavljal čustveno varnost. Oče je nenaдомestljiva svetinja, nihče na tem svetu ne more nuditi otroku take brezpogojne ljubezni. Psihologi zadnje čase vedno bolj poudarjajo, kako važna je za družino njegova stalna prisotnost. Današnji svet je en sam velik krik po očetu. Dalje da oče otroku vero vase, zato ga ne

sme zmerjati ali podcenjevati, marveč ga mora pohvaliti ter mu ponavljati, da verjame, da bo uspel. Brez očetove vere otrok ne more v svet. Oče čuti otroka od zunaj. Ko zazna njegove potrebe in jih vzame zares ter ga v polnosti sprejema, vcepi v otroka spoštovanje do ljudi in okolja. Če kak otrok dela očetu težave, pomeni, da mu mora oče še nekaj dati. Vendar je prav ta otrok, s katerim se ne razume, najbolj njegov in je zanj blagoslov, ker prebudi v njem moškost in očetovstvo. Oče da otroku tudi razsodnost, odločnost in dokončnost. To mu sicer da tudi mati, vendar brez tega očetovega prispevka bo otroka v življenju strah.

Oče da torej strukturo in varnost. Mati pa je edina oseba, ki čuti otroka od znotraj. Za mamo je otrok enkraten in nepovnljiv. Mati rojeva najlepše za večno. Če otroka ne sprejme, bo ta imel v življenju velike težave s sprejetostjo: večno bo odveč! Mati da poleg sprejetosti

tudi temeljno zaupanje in razumevanje, ker otroka vedno čuti. Sprejetost je tisto, kar človek najprej potrebuje, ko se v bolečinah h komu zateče, šele potem se želi pozdraviti. Tudi v puberteti mati sprejema mladostnika, ko je najbolj nemogoč. Mati ti da občutek, da si vreden ljubezni. Če tega ni, se ljubezni bojiš, v tebi se zamaje zaupanje in samozaupanje. Materino zaupanje je največje, ko otrok odhaja; to pa se dogaja od rojstva kar naprej. Nikoli ne greš od doma brez dote.

Za starše ni nikdar prepozno, da izrečejo svojemu otroku priznanje, tudi pet minut pred smrtjo: ponosen sem bil nate ali pa čudna sem bila, a sem te sprejela, ljubila ... Kaj hočemo več slišati! To ostane v otroku zapisano kot blagoslov za vedno.

Iz teh stavkov, iz te samozavesti in teh čutenj gradimo mi žensko in moškega. Predavatelj je hudomušno spregovoril o različnem odzivanju obeh spolov v danih situacijah, pri tem pa nazadnje poudaril, da je različnost lepota, ker drug drugega oplemeniti, in jo je treba sprejeti kot blagoslov in milost. Biti ženska je lepota: verjeti v svojo intuicijo, vase, v svoje čutenje, v svoj prav, v svoje vsebine in sposobnosti ustvarjati priznanje. Če pa ni moškega, ki bi s svojo prisotnostjo zagotovil varnost in strukturo, je vsak prazen polomija. Če ženska ne čuti samozavesti, jo lahko moški prizadene najbolj globoko, tam, kjer je napisano "nisem vred-

na", "ne spoštuje me". Moški, ki sebe spoštuje in se ceni, je ponosen in zna stvari urediti, bo vedel, da je ženska večkrat čustveno vznemirjena, a ne krivi njega. Potrebuje, da se potoži in on je pač tam, saj je obljubil, da bo tam. Ne bo reagiral nestrpno do nje.

Do konfliktov pride vedno, ko se v tebi prebudijo stara čutenja, ki jih ne obvladaš, ker nisi tvoja, v kolikor so ti bila vcepljena. Vsak od nas ima kak stavek, ki ga še vedno sliši, na primer "iz tebe ne bo nikoli nič!". Celo življenje se potem mučiš, da bi dokazal nasprotno, a si neuspešen, ali pa to takoj dokazuješ in postaneš baraba. Gostečnik se je zaustavil pri globokih ranah in velikem trpljenju, ki jih mati in oče pustita v otroku, ko nista mogla ustrezno odigrati svoje vloge. Taki otroci so kasneje veliko bolj dovzetni za negativnosti okolice in se morajo veliko bolj truditi, da spremenijo svoje čutenje. Dograditi morajo, kar ni šlo v intimnem odnosu mati/oče. To jim najmočnejše uspe ob življenjskem sopotniku, vendar bodo težko zbrisali svoje veliko trpljenje, ker se to najbolj pozdravi v vertikalni smeri: med starši in sinovi do vnukov in naprej.

SSG: ŽUPANOVA MICKA V GORICI

V ponedeljek, 25. t.m., in v torek, 26. t.m., bo v KC L. Bratuž tretja abonmajnska predstava. Gostovalo bo Prešernovo gledališče Kranj z Županovo Micko. Režiser Vito Taufer.

KOSIC **KOSIC**
Vljudno Vas vabimo na otvoritev nove trgovine

KIDS

V veselje nam bo, da skupno nazdravimo
v četrtek, 28. februarja 2002, ob 18. uri.
Ulica Oberdan št. 9, Gorica (bivša trgovina Rosconi)
DRUŽINA KOSIC

OBVESTILA

V PONEDELJEK, 25. t.m. bo ob 17. uri Otroška urica v Feiglovi knjižnici *Zaljubljeni kroko-dilček*. Pripovedujejo dijaki 5. razreda pedagoškega liceja S. Gregorčič iz Gorice.

STARŠE VABIMO na srečanje z gospo dr. Angelco Žerovnik iz Ljubljane, ki bo 25. t.m., ob 20. uri v župnijskem domu v Štandrežu govorila na temo *Biti starši v sodobnem svetu*.

OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE bo v prostorih OŠ Župancič v Gorici srečanje s pesnikom in novinarjem Jurijem Paljkom z naslovom *Kulturni utrip Goriške danes*; srečanje bo v sredo, 27. februarja, ob 18.30.

ROMANJE - IZLET v Umbrju ob 25. do 28. aprila z župnijsko Štandrež; je še nekaj razpoložljivih mest. Vpisovanje v župnijskem uradu, tel. 0481 21849.

ŽUPNIJA PEVMA-ŠTMAVER prireja izlet v Bratislavo od 22. do 24. aprila 2002. Vpise sprejema župnik g. Makuc na tel. št. 0481 - 81096 vsak dan po 19. uri.

SOŽALJE

Ob nenadni smrti dragega očeta, tasta in nonota **Erika Gross**, izreka **Manueli** in družini **MIPZ Vrh sv. Mihaela iskreno sožalje**.

DAROVI

ZA NOVI GLAS Otilija Valantig 50.000 lir; Emilio Lenchi 112,94 E

ZA ŠKOFIJSKO gimnazijo v Vipavi v spomin na Cilko Kováč Štefka 200,00 E, N.N. 50,00 E.

ZA CROIZAVIANA v spomin na Gabriello Breda Stoppato darujeta Anamarija Devetak in Mirko Devetak z družinama po 50.000 lir (skupaj 100.000 lir)

ZA CERKEV na Peči V. J. G. 40,00, Dominik Kovic 5,00 E.

ZA CERKEV v Rupi Jolanda Pahor - Fara 5,00 E.

ZA CERKEV v Gabrjuh Zofka z Leopoldom ob 60-letnici poroke 52,00 E.

ZA CERKEV na Vrhu Zora iz Tržiča 70,00 ter za cvetje 10,00.

ZA CERKEV v Števerjanu N. N. v dober namen 100.000; N. N. 50.000; N. N. 50.000 lir; N. N. 30,00 E; namesto cvetja na grob Karlina Ciglič Komic Lojze, Milka, Danica in Anica Tinta 200.000, hčere Marta, Jolanda in Alenka 500.000, Z.T. 50.000, sosedja 50.000 lir, Ana in Marija Koren 25,00 E.

ZA CERKEV na Jazbinah v spomin na pokojno Neris za nove orgle 90.500 lir; družina Znidarčič ob poroki Petra in Nadje 100,00.

BRALNI NAČRT / POVEZAVA MED VRTCEM IN ŠOLO

NERODNA AVGUŠTINA

FOTO BUMBACA

Otroke, ki obiskujejo prvi in drugi razred OŠ Abram v Pevmji, ter malčke iz zadnjega letnika pevmskega vrtca, ki so pritenili v šolsko učilnico, je v petek obiskala klovnesa Nerodna Avguštnina in tako zaokrožila svoja srečanja z učenci iz goriškega ravnateljstva. Preden je začela z razkazovanjem cirkuških nerodnosti, se je predstavila kot žena klovna Nerodnega Avguštnina in mati desetih majhnih Avguštničkov in Avguštniček ter povprašala šolarje in prisotne učiteljice, ali imajo tudi oni priimke, in jim še marsikaj povedala iz svojega nerodnega življenja. Potem pa se je zaman poskušala v žongliranju, skokih v višino, v prevalih, hoji po vrvi... vse cirkuške spretnosti so se ji izjalovile; zbrani učenci so jo prekosili v vseh telovadnih vajah in se kar sami javljali za sodelovanje. Skupaj so vozili avto in motor ter zarajali ob pesmi Stena Vilarja *Hip Hura*. Najmlajši so ji obljubili, da bodo lepoobarvali njen "portret", drugošolci pa, da bodo o njej tudi kaj

napisali. V *Nerodna Avguštnina* po zgodbi Otfrieda Preusslerja in Herberta Lentza (slovenski prevod Margarete Dolinšek-Bubnič in Janka Dolinška) se je prelevila učiteljica Majda Zavadlav, ki vodi animirana srečanja s pravljico, o katerih smo že pisali in h katerim se bomo še povrnili, saj sodijo v bralni načrt oz. v predšolsko bralno vzgojo pod naslovom *Ko pravljice oživijo*, ki letos prvič igrivo povezuje vrtec s šolo in, oklepajoč se raznih šolskih dejavnosti, prijetno navaja otroke k prebiranju in tudi starše k sodelovanju. Do sedaj so se zvrstile že tri take privlačne ure, do maja bosta na sporedu še dve in na zadnjo bodo povabljeni tudi starši. Otoci pri tem projektu pridno sodelujejo in beležijo prebrane knjižice. Ob sklepu tega načrta, ki ga učiteljice mislijo nadaljevati tudi v prihodnjem šolskem letu, bodo otroci prejeli knjižni dar. Beli dan pa bo zagledala tudi brošura kot povzetek petih obdelanih pravljic.

IK

PHILOCAFFÉ: CLAUDIO IMPRUDENTE

V torek, 26. t.m., ob 20.30, bo v kavarni Euro diplomat večer *Philocaffé*, ki ga prireja Študijsko raziskovalni forum za kulturo. Tokrat bo večer izjemen zaradi gosta: Claudio Imprudente je telesno prizadet mož srednjih let, ki je od rojstva prisiljen živeti na vozičku. Ne more govoriti, zato pa se je naučil komunicirati z očmi: s pomočjo prozorne tablice z abecedo njegove oči "pišejo" besede, ki jim njegov spremljevalec dodaja še glas. Kdor je imel možnost Claudia spoznati, je od njega odšel drugačen, notranje bogatejši. Gre za vsestransko angažirano osebo. Je med ustanovitelji skupnosti Marana-tha' v Bologni, ki se ukvarja s sprejemanjem otrok. Je predsednik Centra za dokumentacijo handiapa v Bologni. Zamislil si je znani "Progetto Calamaio", s katerim ponuja šolam in delavcem središčem vzgojne težaje o različnosti in o novi kulturi handiapa. V sklopu projekta je v desetih letih delovanja organiziral več kot 3000 srečanj z učenci in dijaki po šolah vse Italije. Bil je gost domala vseh pomembnejših informativnih oddaj na državni televiziji. Ne nazadnje je Claudio tudi pisatelj, publicist in urednik revije *Hip-accaparlante*. Izmed njegovih knjig lahko omenimo naslednje: esejiščno *E se gli indiani fossero normali?* ter pravljici *Re-tentat' e i suoi trentat' bottoni d'oro* in *Il principe del lago*. Brez dvoma bo srečanje z naslovom *Se bojimo drugačnosti?*, ne samo predavanje o bogastvu drugačnosti, ampak tudi pričevanje o komunikaciji in ljubezni do življenja. **DH**

SLIKAR ADEL SEYOUN V KULTURNEM DOMU

Likovni umetnik Adel Seyoun se v Kulturnem domu predstavlja z izjemno lepo razstavo svojih zadnjih platen. Že samo ime slikarja, grafika in kiparja nam pove, da ja arabskega rodu, saj se je leta 1956 rodil v Bagdadu, kjer je napravil na Inštitutu za upodabljanje umetnosti prve korake v svet lepe umetnosti. Odsel je v svet in diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Sarajevu, danes pa živi in dela v Desklah v Soški dolini. Napisali smo, da gre za lepo razstavo in to zavestno, ker že dolgo časa v naših krajih nismo videli razstave, na kateri bi se srečevala arabska likovna umetnost in zahodnoevropska.

Na razstavi se namreč Seyoun predstavlja z izborom zadnjih del, na katerih v izjemno lepih barvnih paletah odslikava arabsko dojemanje likovnega izročila, ki temelji na nam dobro znanih arabskah iz džamij in mošej in zahodnoevropsko izročilo slikarstva. V preprostih besedah bi to razložili takole: vsakomur je že ob vstopu v predverje Kulturnega doma takoj jasno, da gre za slikarja arabskega rodu, šele po natančnem ogledu likovnih del pa bo obiskovalcu jasno, da je slikar v svoja dela vgradil tudi like človeškega obraza, človeške detajle, ki jih v muslimanski in arabski likovni umetnosti seveda ne srečamo.

Tako vstaja pred nami samosvoj in prepričljiv likovni svet, ki je tudi dopadljiv, pa čeprav pri Seyounu ne gre za vsečno dekoracijo, ampak za globlje raziskovanje arabskega in zahodnoevropskega likovnega izročila. **JUP**

ARS
GALERIJA **GALERIJA ARS v sodelovanju s KC LOJZE BRATUŽ**

ANTON MIHELIC
SPOMINSKA RAZSTAVA
OB 20-LETNICI UMETNIKOVE SMRTI

Vljudno Vas vabimo na odprtje razstave v **petek, 22.2.2002, ob 18. uri** v prostorih KC Lojze Bratuž. Drevored 20. septembra 85 v Gorici. O umetniku in njegovem delu bo spregovoril **Joško Vetrh**.

PHILOCAFFÉ

PO STARI TRADICIJI
PRIJETEN IN ZANIMIV VEČER
OB SKODELICI KAVE

Claudio Imprudente

"SE BOJIMO DRUGAČNOSTI?"

torek, 26. februarja, ob 20.30, v kavarni-restavraciji Euro Diplomat Hotela, Gorica, Korzo Italia, 63

ŠTUDIJSKO RAZISKOVALNI FORUM ZA KULTURO

DRUŠTVO TRŽIČ v sodelovanju z **OBČINO TRŽIČ**
pod pokroviteljstvom **GORIŠKE POKRAJINE**

vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO V TRŽIČU

NASTOPIJO: slavnostni govornik **Janez Povše**, **MOPZ Jezero**, **Folklorna skupina Stu ledi s Tamburaškim ansamblom PD Prešeren**, **MePZ Hrast** in recital **Nikle Panizon**

Občinsko gledališče v Tržiču, **sreda, 27. t.m. 2002 ob 20.30**

ŽUPNIJA SV. ANDREJA AP. V ŠTANDREŽU
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV Gorica
GORIŠKA POKRAJINSKA UPRAVA, PD ŠTANDREŽ

vabijo na

ORATORIJ V ČAST BLAŽENEMU ANTONU MARTINU SLOMŠKU

skladatelja **Jožeta Trošta**; soliste, zbor in orkester vodi **Štefan A. Ferenčak**; orgle: **Matej Podstenšek**
Župnijska cerkev v Štandrežu, **nedelja, 3. marca, ob 17. uri.**

BENEŠKA SLOVENIJA

GORIŠKA

PROSVETNO ŽIVLJENJE NA GORIŠKEM

MOJE GLEDALIŠKO UDEJSTVOVANJE

MAKS KOMAC

V jeseni 1947 sem nastopil službo tajnika na slovenskem učiteljski. Sodeloval sem tudi kot režiser in večkrat tudi kot igralec pri prireditvah dijakov višjih srednjih šol. 9. julija 1950 smo nastopili v Štandreu z Vodopivčev spevoigr *Kovačev študent*, ki sem jo režiral in nastopil v vlogi kovača skupaj z dijaki. Takrat je igral z menoj sedaj že pokojni Franci Bratuž v vlogi poštarja. Na programu so bile tudi pevske točke pod vodstvom Emila Komela, takrat-

Med drugim je bilo na sporedu: O. Župančič - *Duma* - melodrama, K. Meško *Mati* - prizor, S. Šali *Pastirica* - živa slika in K. H. Macha - *Maj* - uvod - vse v moji režiji. 24. junija 1951 je bila zaključna šolska prireditev dijakov srednjih šol. Na programu so bile razne točke, npr. K.H. Macha *Maj* - uvod in spevoigra V. Vodopivca *Srce in denar* na besedilo profesorja Terčelja. 24. maja 1953 sem pripravil za oder *Vera in nevera* - spisal A. Leskovec; igrali so dijaki gimnazije, liceja in učiteljska. Nato je sledil 27. maja 1954

Kunčič: Ali je kaj trden most?

nega profesorja petja na našem učiteljski. Spominjam se, da je takrat prišlo do zagate, ko je spremljevalec pri klavirju obrnil napačno stran in poštar ni mogel pričeti s petjem. Znašel sem se in mu rekel, naj počaka, da mu prinesem še kozarec vina, ker vidim, da je žejen in da ne more do sape. Odšel sem za oder in pokazal spremljevalcu, kje naj začne igrati. Vrnil sem se na oder s kozarcem vina in delo je šlo nemoteno naprej. Krožek slovenskih dijakov v Gorici je 10. junija 1951 priredil proslavo *Slovenski materi*.

Puškin - *Skopi vitez* - zrežiral in igral vlogo barona. *Jezični doktor* je prišel na vrsto 19. maja 1955, igrali so dijaki liceja in učiteljska; s to veseloigro smo nastopili tudi v Celovcu v splošnem zadovoljstvu. 30. maja in 2. junija 1957 je bila zaključna prireditev goriških srednjih šol, za katero je učiteljske naštudiral Goldonijev komedijo *Stric ihta* v moji režiji. Pobudnik za vse te šolske prireditve je bil ravnatelj profesor J. Nemeč. Po njegovi smrti so šolske prireditve počasi usahle.

SEJA SLOVENSKEGA SVETOVNEGA KONGRESA

SOLIDARNOST SSK-JA S ČEDERMACEMA

Na sedežu v Gorici se je sestal odbor Konference za Italijo Svetovnega slovenskega kongresa, ki ga je sklical in vodil predsednik Marjan Terpin. Prvi del seje je bil posvečen dogodkom, ki pretresajo našo skupnost v Italiji v zadnjem času. O tem je spregovoril zlasti podpredsednik dr. Raško Dolhar, ki se je posebej zaustavil ob hudem omejevanju pravic slovenske manjšine, ko ukinjajo izdaje dvojezičnih izkaznic na Tržaškem; ob nezasilnem obnašanju svetovalcev v deželni svet, ki kljub obljubam in v brk vsakemu političnemu poštenju z izigravanjem onemogočajo izvolitev slovenskega zastopnika v deželni svet Furlanije-Juljske krajine. Ko v isti sapi tako vlada v Rimu kot na deželi povsem ignorirata določbe in pravila zapisana v zaščitnem zakonu, ki, kot vemo, je že sam po sebi zelo reven in ohlapen.

Vse to, in nakazujejo se še hujši scenariji, se dogaja prav ob letu odobritve zaščitnega zakona.

Drugi podpredsednik Dino Del Medico je poročal o hudih napadih, ki letijo na Slovence v

Benečiji, zato SSK, Konferenca za Italijo, izraža popolno solidarnost in vso moralno podporo beneškima duhovnikom Marinu Qualizzi in Božu Zuanelli, ki doživljata sramoten sodni pregon zaradi dokumentarnega opisa zgodovinskih dogodkov v knjigi *Mračna leta Benečije*. Pogumna duhovnika sta dokumentirala preganjanje, ki so mu bili slovenski ljudje v Benečiji podvrženi še več let po koncu druge svetovne vojne v demokratični Italiji. Dovolj obsojne vredno dejstvo, da se morata slovenska duhovnika danes zagovarjati zaradi izprijčevanja zgodovinske resnice. *Toda littera scripta manent*. Narod ima po njuni zaslugi dokumentirano žalostno stran svoje zgodovine v Benečiji. Za zaslužno delo in pogum jima moramo biti vsi hvaležni.

O vsem tem bo Konferenca za Italijo takoj informirala tako predsednika SSK dr. Borisa Pleškoviča v Washingtonu, kot vse zastopnike Konferenc po svetu, in sicer v ZDA, Kanadi, Avstraliji, Nemčiji, Franciji, Veliki Britaniji in Avstriji.

FURLANI OB SLOVENCIH ZA NAŠ PRAZNIK

V četrtek, 14. t.m., leto dni po odobritvi zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, so se v Špetru zbrali nekateri od slovenskih in furlanskih osebnosti, ki so si prizadevali za odobritev zgodovinskega besedila, ki je bilo epohalno predvsem za Slovence, ki živijo v videmski pokrajini. Zakon, ki ga je odobril parlament na Valentini, je namreč prvi, ki enači omenjeno slovensko skupnost s tisto, ki živi na Tržaškem in Goriškem.

V tej luči so organizatorji, in sicer krojni organizaciji v sodelovanju z domačo špetsko upravo, priredili letošnji Dan slovenske kulture. Na njem sta kraljevali slovenska pesem in glasbena ustvarjalnost, letos pa ni manjkalo nekoliko bolj politične poante, saj so se družbenega momenta udeležili tudi ugledni furlanski predstavniki, in sicer msgr. Duilio Corgnani, predsednik videmske pokrajine Marzio Strassoldo in bivši poslanec Arnaldo Baracetti. Omenjene osebnosti so sodelovale na okrogli mizi z naslovom *Leto dni zaščitnega zakona Za rast evropske regije*, ki jo je vodil predsednik SSO za videmsko pokrajino Giorgio Banchig.

V špetski občinski dvorani se je zbralo veliko število ljudi. Prisotni so lahko prisluhnili petju domačega zbora Pod lipo, govoroma špetske županje Brune Dorbolo' in predsednice SKGZ za videmsko pokrajino Jole Namor ter zlahkemu glasbenemu utrinku, za katerega

sta poskrbela duo Sedmak-Tretjak in kvartet Pezze'.

Ob proslavljanju slovenske kulture in obletnice odobritve zakona pa velja podčrtati še drugo pomembno rdečo nit, ki se je vila na večer, in sicer prijateljstvo in tesno sodelovanje med furlansko in slovensko skupnostjo in organizacijami na tem predelu našega zamejstva. Okrogla miza ter sodelovanje furlanskih uglednih imen sta zvenela kot nekakšna zahvala za vsa prizadevanja, ki jih je furlanska družba vložila v odobritev dveh zaščitnih norm, in sicer zakona 482/99, ki je pomembno ravno za furlansko narodno skupnost, ter zakona 38/01. Velja namreč spomniti, da je lani spomladi, ko se našemu zakonu niso pisali ravno rožnati časi, skupina furlanskih izobražencev in predstavnikov kulturnega, družbenega in cerkvenega sveta pisala predsedniku senata Mancinu in ga opozorila na pomembnost besedila ter ga prosila za njegovo prizadevanje v smeri odobritve zaščitnega zakona.

Špetsko srečanje je ponovno pokazalo, da so furlanski predstavniki idealni sogovorniki naše skupnosti, ko gre za iskanje in izvajanje zaščitnih norm, ki branijo manjšinske skupnosti. Razveseljivo je predvsem dejstvo, da je tako sodelovanje možno, tudi če omejenjeni sogovorniki delujejo v različnih političnih grupacijah.

EJ

POLITIČNI DELAVCI ZA KONKRETNO IZVAJANJE

Mladega in nadvse delavnega Davida Klodiča ne bomo posebej predstavljali našim bralcem, saj je njegovo vsestranko delovanje na kulturnem, glasbenem, družbenem in političnem področju povsem znano vsem tistim, ki sledijo življenju Slovencev iz Nadiških dolin s pomočjo našega časopisa.

Davida Klodiča so junija lani izvolili tudi v paritetni odbor. Zanj je namreč glasovala skupščina izvoljenih predstavnikov naše manjšine, ki se je ob njem izrekla še za Andreja Berdona in Maria Lavrenčiča. Ob tisti priložnosti smo že napisali, da je bilo najbolj razveseljivo dejstvo srečanja ravno velika prisotnost svetovalcev občin iz videmske pokrajine. V Trst se sicer niso podali ravno vsi, za izvoljene predstavnike slovenske manjšine pa se je izreklo 77 beneških, rezijanskih, terških in kanalskih Slovencev.

Kot članu paritetnega odbora je Klodič prejšnjo soboto skli-

cal zbor izvoljenih predstavnikov naše narodnostne skupnosti iz videmske pokrajine. Na srečanju je bil govor o dveh točkah, in sicer o zavlačevanju pri izvajanju našega zakona in neimenuvanju ostalih članov paritetnega odbora ter o predlogu ustanovitve stalnega organa, ki bi združeval vse izvoljene predstavnike naše narodnostne skupnosti. Velja namreč spomniti, da zakon nalaga ravno krajevnim upravam velike pristojnosti glede uresničevanja členov, zato je nadvse pomembno delo, ki ga opravljajo in ga bodo v tem smislu opravljali izvoljeni predstavniki.

V Špetru se je podalo približno 30 upraviteljev in izvoljenih iz videmske pokrajine. Sporočilo, ki je prišlo iz omenjenega srečanja, je povsem jasno in glasno. Lahko ocenimo že za nesramno vedenje deželne in rimske vlade, ki onemogočata izvajanje zakona, na katerega je slovenska narodna skupnost čakala celo povojno obdobje. Po enem letu je besedilo ostalo le na papirju, kljub obljubam iz Trsta in Rima se imenovanje članov paritetnega odbora, od katerega je odvisno izvajanje zakona, se ni izvedlo, zato je skrajni čas, da se zadeva premakne z mrtve točke. Glede tega vprašanja je Klodič tudi prebral pismo, ki ga bodo v zvezi s tem slovenski upravitelji naslovili na premiera Berlusconija in deželnega predsednika Tonda.

EJ

GLOSA JURIJ PALJK

O POSTU

Kaj se danes lahko še pove o postu, v katerega smo s pustom vstopili pred kratkim? Pravzaprav bi se morali vprašati, kakšen smisel ima danes še post, če ga sploh ima, in tudi to seveda, kako predstaviti pomen posta predvsem mladim ljudem, ki so bili rojeni in danes živijo v (pre)velikem izobilju in si seveda zato ne postavljajo vprašanj o tem, kako bi živeli, če izobilja in današnjega blagostanja ne bi bilo.

Krščanski post je seveda danes čisto nekaj drugega, kar je bil nekoč, kot je seveda današnja družba drugačna od tiste, ki je bila nekoč. Tudi in predvsem sami smo se spremenili in niti ni rečeno, da smo se spremenili na bolje. Ena od velikih zmot vsakega sodobnika, in torej tudi današnjega človeka, nas samih torej, je v tem, da misli, kako je današnji čas najboljši, kako je današnja družba najbolj razvita in še vrsto podobnih stvari. Kot da bi se vse vrtele okrog nas, kot da bi pred nami in za nami ne bilo nikogar! Tako smo sami bili deležni vzgoje o "temačnem srednjem veku", kjer da je bilo vse temno in nazadnjaško, kruto in še kaj so nam povedali predvsem tisti učitelji, ki so prisegali na "znanstveni odnos do preteklosti", ki ga seveda ni, kot tudi tako temačnega srednjega veka, kot so nam ga prikazovali, nikdar ni bilo: Živeli smo sredi družbe, za katero so nam skoraj vsi po vrsti govorili, kako "svetla in razvita", da je, a je bilo dovolj to, da smo prišli v tretje tisočletje po Kristusu in danes vsi vemo, da

je bilo dvajseto stoletje eno najbolj krvavih v zgodovini vsega človeštva. Človek še nikdar ni toliko moral, kot je to počel v pravkar končanem stoletju, in zato je vsako natolcevanje sodobnika o "temačnem srednjem veku" odveč, ker smo sami živeli dosti bolj temno in kruto dobo človeštva.

Tudi post je doživel vrsto sprememb, pravzaprav odnos človeka do posta je bil deležen razvoja, ki smo mu sami priča. Naša družba se je "razkristjanila", "sekularizirala", kot rečemo, in s tem se je spremenil tudi odnos do posta. Namen posta je preprost in je v tem, da se človek tudi na zunaj pripravi na notranje življenje. Jasno je, da poenostavljamo, a dejstvo je, da še danes velja pravilo, ki za človeka od vedno velja, namreč to, da zdrav duh prebiva v zdravem telesu. Pa je naša družba vseeno zanemarila post, se mu odrekla, in to zaradi različnih razlogov, da bi ga danes odkrila pod novimi oblikami, ki jih poznamo tudi pod vsem znanim izrazom "shujševalna kura".

Dejstvo je, da današnji človek v razviti družbi zahodnega načina življenja, ki je postal vzor za ves svet, preveč je, da se "baše in našira", da je veselje. Zaradi tega imajo zdravniki v naši, še posebej pa v ameriški družbi, veliko dela, saj sta debelost in tudi sicer prekomerna telesna teža postali eden največjih zdravstvenih problemov zahodne družbe, ker imata za po-

sledico ogromno zdravstvenih težav in obolenj. K prisilnemu postu, kar vsekakor vsaka shujševalna kura po svoje tudi je, nas torej sili naše življenje samo, pravzaprav naš način življenja. In tako smo v naši družbi in v svetu priče, da smo tisti, ki imamo na voljo vse in zato tudi hrane odločno preveč, prisiljeni k odrekanju hrane, medtem ko je več kot polovica na svetu lačnih, ki nimajo dovolj niti za preživetje. To ni samo nedopustno, nečloveško in za lačne poniževalno, to je predvsem velik greh razvitega sveta, je krivica do lačnih ljudi, je poniževanje človeka in njegovega dostojanstva!

Po teh besedah bi težko rekli še kaj pametnega o postu in o vzdržnosti od hrane in še česa, ker smo tudi sami vključeni v našo razvito družbo. Sami dobimo vemo, da je človek sredi izobilja večkrat potreben razmisleka, notranje preobrazbe, in preprosto povedano, tudi vemo, da presit človek kaj dosti ne razmišlja. Nikogar namreč med nami ni, ki bi sedel za delovno mizo, potem ko se je prenajedel in prenapil! Prav tu je post lahko tudi danes zanimiv, aktualen, saj sodobniku ponuja drugačen način življenja, predvsem pa mu je lahko sredstvo za dosego večje notranje umirjenosti, ki mu omogoča duhovno razmišljanje kot seveda tudi osebno in skupno molitev.

In tudi ni res, da se preprosto ne da manj jesti. Jasno je,

da nas proizvajalci dobesedno bombardirajo z reklamami in s takim in drugačnim, poštenim in nepoštenim oglaševanjem in to zato, ker hčejo svojih prehrabnih izdelkov tu pri nas prodati čim več. Noro je to, da jih morajo prodajati tam, kjer ni nobene potrebe po prodaji hrane, ki je je že itak dovolj. Jasno pa je, zakaj to počno: reveži v svetu namreč nimajo denarja za to hrano, ker se za riž in za kosček kruha nimajo. Tako je krog zaprt: mi, ki živimo v izobilju, hrano mečemo stran, drugi, ki živijo v lačnem in revnem svetu, denarja za hrano in hrane nimajo.

Pa se ta začarani krog sploh da prebiti, se lahko kaj spremeniti, da nam hrane ne bi bilo potrebno metati proč in bi kakšen lačen manj bil na svetu? Seveda se da, vse se da narediti, samo hoteti je potrebno! Kdo je pa rekel, da je potrebno toliko hrane kupovati? Kdo pa je rekel, da moramo hrano metati proč? Prodajalcem in oglaševalcem raznih odvečnih, redilnih in preveč sladkih gaziranih pijač najbolje odgovorimo tako, da njihove pijače preprosto ne kupimo. Tako jasno pokažemo, da se z njimi ne strinjamo. In kdo je rekel, da morajo naši otroci vedno imeti kokakolo na mizi? Mar voda ni dobra? In kako lahko pomagamo lačnim v svetu? Tako, da denar, ki smo ga pri nakupovanju odvečne hrane prihranili, damo neposredno v roke misijonarjem!

In post bo res post, spet vreden imena.

KUČAN-RODE: VTIKANSKI SPORAZUM BO POMENIL NOVO OBDOBJE ZA CERKEV IN DRŽAVO

PRIZADEVANJA POSLANCA IVANA MAMIĆA

SLOVENIJA USPEŠNA V PRIPRAVAH NA ČLANSTVO V EU IN ZVEZI NATO

MARJAN DROBEŽ

Tudi v prejšnjih dneh je bilo v Sloveniji več dogodkov, ki nasploh odražajo pestrost dogajanja in značilnosti države, ki poskuša utrjevati demokracijo in se uveljaviti na mednarodnem prizorišču. Pozornost javnosti pa je bila krajši čas usmerjena predvsem v Haag, kjer pred mednarodnim sodiščem za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije poteka obravnavo zoper Slobodana Miloševića, nekdanjega predsednika Srbije oz. Jugoslavije. Med svojo predstavitvijo obtožnice je Milošević omenil tudi Slovenijo, ki da jo je Nemčija prekmalu in po nepotrebnem priznala.

Državni zbor je tudi na zdajšnjem zasedanju obravnaval in sprejel nekaj važnih odločitev, med njimi tiste, ki zadevajo odnose s tujimi državami. Med njimi je nemara najvažnejši sporazum z Avstrijo o sodelovanju v kulturi, izobraževanju in v znanosti. Potrjena je bil s šestindesetimi glasovi poslancev, sedem pa jih je glasovalo proti. Pobuda za omenjeni sporazum je nastala že leta 1992, vendar tudi po podpisu aprila lani povzročata nesoglasja dve sporni točki. Avstrija je zahtevala, da v Sloveniji priznajo obstoj avstrijske narodne manjšine. S strani Slovenije pa je bila postavljena zahteva, da se v sporazumu omeni spoštovanje leta 1955 podpisane avstrijske državne pogodbe. O obeh spornih zadevah so pogajalci dosegli sporazum. V sporazumu je zapisano, da so po maternem jeziku nemško govoreči prebivalci Slovenije posebna narodna skupina, ki ji po 61. členu ustave grede individualne, ne pa tudi kolektivne pravice, kot to, denimo, velja za avtohtono italijansko in madžarsko narodno skupnost v Sloveniji. Glede državne pogodbe z Avstrijo pa so v uvod sporazuma o sodelovanju v kulturi, izobraževanju in znanosti zapisali, da je treba upoštevati "mednarodne pravne instrumente". Sicer pa je včeraj na povabilo državnega sveta (drugega doma parlamenta) prispel

na obisk avstrijski kancler Wolfgang Schüssel. Imel je tudi predavanje o avstrijsko-slovenskih odnosih z vidika evropskega povezovanja. Kar zadeva vključevanje Slovenije v EU, sta v teku dva procesa, ki se med seboj izključujeta. Kmetje in njihove organizacije še nadalje nasprotujejo finančnim vidikom širitve za slovensko kmetijstvo z utemeljitvijo, "da bi omejitve, ki jih poskušal vsiliti EU, povzročile izreden padec dohodkov, zmanjšanje števila kmetij in zaustavitve procesa preobrazbe te dejavnosti". Minister za evropske zadeve dr. Janez Potočnik je poskušal vplivati na umiritev polemik, toda sindikat kmetov je po sestanku z njim sporočil, da se pripravlja na proteste in demonstracije slovenskih kmetovalcev. Celo Franci But, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter tudi predsednik SLS, je izjavil, da bo njegova stranka nasprotovala sprejemu zahtev EU do slovenskega kmetijstva, tudi za ceno prekinitve pogajalskega procesa.

Hkrati pa so na zasedanju pridružitvenega odbora Slovenija-EU, ki je bil v petek, 15. februarja, v Bruslju, ugotovili, da se zaostanki Slovenije pri izvajanju pravnega reda omenjene povezave zmanjšujejo. Pri temeljnih kazalcih Slovenija dosega dobre rezultate, razen pri inflaciji, ki je previsoka. Tudi skupina izvedencev zveze Nato, ki

je prejšnji teden ocenjevala pripravljenost Slovenije za vstop v to vojaško in politično organizacijo, je ugotovila, "da je država napredovala na vseh področjih, političnem, gospodarskem, varnostnem in pravnem, zlasti pa pri obrambnem načrtovanju". Vodja skupine izvedencev dr. Edgar Buckley je dejal, "da bo ocena, ki bo narejena na podlagi tega obiska, eden izmed temeljev za odločanje o novih članicah Nata, na vrhunskem zasedanju te organizacije novembra letos v Pragi".

Javna občila so s poudarkom poročala o srečanju predsednika Slovenije Milana Kučana ter ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta (na sliki). Izmenjala sta informacije o bližnjih dogodkih, važnih za državo oz. za Cerkev. Tako je dr. Rode Kučana obvestil, da bo 12. in 13. marca v Celju sestanek predsednikov škofovskih konferenc iz Albanije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, ZR Jugoslavije, Madžarske, Romunije in Slovenije. Na njem bodo razpravljali o prispevku katoliške cerkve k stabilizaciji jugovzhodne Evrope, spravi na tem območju ter o dialogu med narodi in kulturami. Zaradi pomembnosti sestanka v Celju bi bila primerna tudi udeležba predstavnikov slovenske države. Predsednik države ter nadškof in metropo-

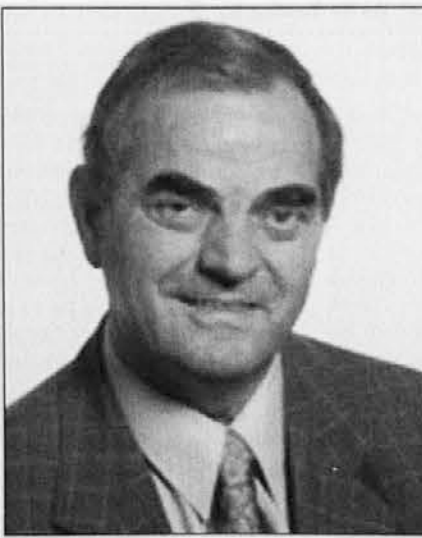
lit sta med pogovorom izrekla tudi željo, da bi bil postopek sprejemanja sporazuma med Slovenijo in Svetim sedežem, t.i. Vatikanski sporazum, kmalu končan, tako "da bo pomagal ustvarjati novo zaupanje, za katero sta se dolžni zavzeti država in rimskokatoliška cerkev".

RDEČI KRİZ SLOVENIJE POSOJAL DENAR PODJETJEM

Slovenska javnost je osupla zaradi afere, ki pretresa Rdeči križ Slovenije, osrednjo humanitarno organizacijo v državi. Z darili in drugimi prispevki, danimi v človekoljubne namene, je zbral velika sredstva, ki jih je začel posojati raznim podjetjem, kar je seveda v nasprotju z etiko in poslanstvom Rdečega križa. Ta del poslanstva je opravljalo posebno podjetje, imenovano Slork. Pri tem opozarjajo na odgovornost generalnega sekretarja Rdečega križa Mirka Jeleniča. Celoten primer raziskujeta policija in državno tožilstvo. Navajamo, da Fundacija za financiranje humanitarnih in invalidskih organizacij daleč največ sredstev namena prav Rdečemu križu. Lani je od skupaj razpoložljivih 545 milijonov tolarjev dobil kar 113 milijonov. Za primerjavo: človekoljubni organizaciji s katoliškim navdihom, Karitas, so dodelili skoraj pol manj oziroma 66 milijonov tolarjev. Letos pa je Rdeči križ od omenjene fundacije domnevno zahteval okoli 500 milijonov tolarjev. Aktivisti Rdečega križa in tudi drugih humanitarnih organizacij se boje, da bo omenjena afera zmanjšala zaupanje državljanov v plemenito poslanstvo Rdečega križa, zaradi česar bi zanj namenili tudi manj prispevkov.

Nova Slovenija, krščanska ljudska stranka, je zaradi "uporabe denarja humanitarnih organizacij za ozke zasebne namene, ne pa za izvajanje poslanstva Rdečega križa Slovenije", zahtevala odstop generalnega sekretarja Mirka Jeleniča in vseh, ki so kakorkoli vpleteni v zlorabo te humanitarne organizacije.

GRADNJA HITRE CESTE RAZDRTO-PODANANOS

do Podnanosa, čez Rebernice, odložena do leta 2007. Ivan Mamić (na sliki) trjuje, da mu je to sporočil Anton Šajna, državni sekretar na ministrstvu za promet, ki pa je vendarle dopustil možnost, da bi s spremembami državnih proračunov pridobili sredstva, ki bi omogočila pričetek gradnje pred omenjenim rokom. Poslanec meni, da bi gradnja avtocestnega omrežja v Sloveniji, v tem ok-

viru pa tudi odsekov proti morju in v Vipavsko dolino, lahko hitreje in nemoteno potekala, če bi temu projektu dejansko namenili sredstva, ki ga država zbira iz vplačanih cestnin, cestnih taks in bencinskega tolarja, ki ga plačujejo lastniki oz. uporabniki motornih vozil v Sloveniji. Država praviloma ta denar, ali vsaj večji del zbranih sredstev, uporablja za druge namene, projekt za gradnjo avtocest pa je s tem močno prikrajšan. Primorska je prizadeta tudi pri obnovi državnih cest. Poslanec Ivan Mamić si prizadeva, denimo, za obnovo omrežja državnih cest na območju od Boveca do Pirana, toda ne dosega pričakovanega uspeha. Od okoli 14 milijard tolarjev, kolikor je v letošnjem državnem proračunu določenih za vzdrževanje oz. obnovo državnih cest v Sloveniji, bo Primorska prejela le slabih 7% načrtovanih sredstev.

Poslanec Nove Slovenije, krščanske ljudske stranke, Ivan Mamić, je v pogovoru še dejal, da si bo tudi v prihodnje prizadeval za razvoj cestne infrastrukture v Vipavski dolini, na Goriškem in tudi v Slovenski Istri. "Stanje na tem področju naj bi čimprej obravnaval tudi Klub primorskih poslancev, sam pa se omenjeni problematiki posvečam tudi zaradi izkušenj, ki sem jih pridobil v ajdovski družbi za gradbeništvo Primorje, kjer sem 31 let bil projektant".

DRUŽBA HIT IZ NOVE GORICE

NAJVEČJI DAVKOPLAČEVALEC V SLOVENIJI

Predsednik uprave družbe HIT v Novi Gorici Branko Tomažič je v intervjuju, objavljenem v zadnji številki Glasila Gospodarske zbornice Slovenije, Glas gospodarstva, povedal, da so v igralnicah in drugih dejavnostih te družbe v preteklih devetih letih ustvarili več kot milijardo evrov čistega prihodka, kar pomeni tretjino sedanjih deviznih rezerv Slovenije. Zaradi tega bi morala država po njegovem mnenju sistematično in dolgoročno spodbujati razvoj igralništva.

Prihodek od igralništva v družbi HIT je v letu 2001 do-

segel 253 milijard tedanjih lir. To je bil napredek v primerjavi z letom prej. Vendar so igralnice tudi največji davčni zavezanec v Sloveniji. Za davke v raznih oblikah in druge prispevke je HIT lani plačal 12,2 milijarde tolarjev, kar je okoli 40% od skupnega prometa v tej družbi. Branko Tomažič se je ponovno zavzel za znižanje davkov oz. finančnih obveznosti, da bi tako imeli dovolj lastnih sredstev za nove naložbe v igralništvo, bodisi v Sloveniji kot tudi v tujih državah. Razmišljajo o gradnji novega velikega igralniškega in zabaviškega cen-

tra, "saj je HIT le z njim privabil nove italijanske goste". Omenjeni center naj bi zgradili v okolici Nove Gorice. HIT je po odprtju nove igralnice v Benetkah izgubil 45% italijanskih gostov, ki bi se z dopolnjeno ponudbo v Novi Gorici morda vrnili. Primerjave o gibanjih v slovenskem igralništvu pa niso samo ugodne in donosne.

Po mnenju predsednika uprave družbe HIT, "bomo v Novi Gorici brez nove ponudbe v igralništvu in zabavi morali zapreti en hotel in odpustiti okoli tisoč sedaj zaposlenih".

M.

ZA PREPREČEVANJE SAMOMOROV

V Ljubljani je bilo 13. t.m. ustanovljeno Slovensko združenje za preprečevanje samomora. Pobudo zanj so dali zdravniki in izvedenci, ki se s samomori soočajo. Ustanovitelji Slovenskega združenja so ob tem zapisali, "da v Sloveniji vsako leto ugasne dvakrat več človeških življenj zaradi samomorov, kot pa je smrtnih žrtev prometnih nesreč. (...) Število samomorov dosega okoli 600 primerov na leto. Samomorilnost je zelo pereč družbeni problem, ki ga lahko zmanjšamo s skupnimi prizadevanji". Slovenija je po številu samomorov na enem prvih mest v Evropi; zdaj pa naj bi v zvezi z samomori pričeli načrtovati in sistematično odpravljati. Slovensko združenje za preprečevanje samomorov bi vodila prof. dr. Sonja Tekavčič-Grad, specialistka klinične psihologije.

PO VSTOPU SLOVENIJE V EU

NOVA GORICA IN GORICA FUNKCIONALNO ZDRUŽENI?

Poslovni časopis Profit v Ljubljani je v zadnji številki objavil daljši intervju z novogoriškim županom Črtomirjem Špacapanom. Urednik je za naslov uporabil Špacapanovo prepričanje, "da se nam po vstopu v EU ni treba bati ne Ljubljane ne Kopra". Na vprašanje časnika, kako si Novo Gorico zamisla čez 15 ali 20 let, je župan odgovoril: "Mislim, da se bo množični igralniško-zabavišni turizem v prihodnosti preselil na mestno obrobje, pa tudi industrije ne bomo več tlačili v mesto. Novi evropski Las Vegas, če naj uporabim to označbo, naj bi nastal nekje na Okroglici, saj v mestu ni več razpoložljivih lo-

kacij. Tu naj bi poleg upravno-administrativnih ostale le še kulturne, izobraževalne, športne in nekatere druge ustanove območnega pomena. Ne glede na zgodovino pa bomo v funkcionalnem smislu združeni s sosednjo Gorico v Italiji. Povezani bomo tudi s Furlanijo ter njenim središčem, Vidmom, deloma pa tudi s Trstom. (...) Po vstopu Slovenije v EU bomo usmerjeni na omenjeno območje, ki je eno od najbolj razvitih v Evropi. Tedaj se nam ne bo treba bati ne prestolnice, to je Ljubljane, ne Kopra. Goriška bo z vključitvijo v skupni evropski trg samo pridobila."

ITALIJANSKO PRAVO

OLAJŠAN PRENOS DRUŽBENIH DELEŽEV

DAMJAN HLEDE

Peti člen državnega finančnega zakona za leto 2002 je uvedel za kupoprodajni prenos družbenih deležev podoben olajšavo kot tisto, ki jo je 7. člen istega zakona uvedel za prenos zazidljivih in kmetijskih nepremičnin (gl. zadnji članek nadaljevanja o finančnem zakonu in nepremičninah). Novi zakonski predpis daje možnost, da namesto davka na povečano vrednost družbenega deleža (t.i. obdavčenje capital gain-a), do katere privede njen kupoprodajni prenos, plačamo nadomestni davek v višini 4% (za kvalificirane deleže, torej za tiste, ki dajejo več kot 2 odstotka glasov v občnem zboru ali predstavljajo več kot 5% družbene glavnice) ali 2% (za nekvalificirane deleže, torej za tiste, ki so nižji od prej omenjenih vrednosti), ki ga računamo na vrednost deleža, kakršen izhaja iz zaprisežene cene, ki mora biti v ta namen izvedena.

Predmet olajšanega prenosa so lahko samo deleži in pravice, ki niso kotirani na zakonsko urejenih trgih, torej deleži tako osebnih kakor kapitalskih družb, poleg deležev pa tudi druge pravice, kot so npr. pravica opcije, pravica užitka, warrant, itd. Olajšan prenos velja samo za deleže, ki jih je naslovljenec imel v svoji posesti dne

1. januarja 2002, kar pomeni, da ne velja za tiste deleže in pravice, ki jih je prejel po tem datumu.

Nadomestni davek je treba plačati do 30. septembra 2002. Cenev mora biti izvedena pred prenosom deležev. Tako vsaj izhaja iz okrožnice državnega urada za prihodke, ki pa so jo komentatorji precej kritizirali. Nadomestni davek je možno plačati tudi v največ treh obrokih. Za prvega velja rok 30. septembra. Na naslednje obroke pa bodo zaračunane obresti v višini letnih 3%.

Jasno je, da olajšava, o kateri je govor, ni ugodna v vsakem primeru. Za vsak primer bo namreč nujno opraviti primerjalni izračun. Nadomestni davek (4 ali 2%) se namreč računa na celotno vrednost deleža, ki izhaja iz cene, redni davek v višini 27% (za kvalificirane deleže) ali 12,5% (za nekvalificirane deleže) pa samo na razliko med začetno in končno vrednostjo deleža (capital gain). Iz dosedanjih študij izhaja, da je olajšani postopek ugodnejši od rednega samo v primerih, ko je cena prodaje za 117,2% (za kvalificirane deleže) ali za 119,1% (za nekvalificirane deleže) višja od davčno priznane vrednosti prodanega deleža, ki jo predstavlja strošek za njegov nakup.

TRŽAŠKI EXPO BIOGRADBENIŠTVA IN OKOLJA VABI

Tržaški velesjem vabi proizvajalce bioloških in tipičnih proizvodov, naj sodelujejo na prihodnjem tretjem Expoju biogradbeništvu, okolja in obnovljajočih se energij, ki bo v prostorih tržaškega velesjema od 19. do 21. aprila letos. Razstavljalec bo brezplačno deljen potreben prostor, v ka-

terem bodo imeli možnost razstavljati in prodajati svoje proizvode, organizirati razne pobude, kot so srečanja z javnostjo, predstavitev proizvodov, pokašnje, ipd.

Tajništvo tržaške Kmečke zveze zato vabi svoje člane in vse ostale, ki bi jih zanimalo sodelovati na Expoju biogradbeništvu, okolja in obnovljajočih se energij, naj se prijavijo v njenih uradih.

MED STANOVSKO IN MANJŠINSKO PROBLEMATIKO

Slovensko deželno gospodarsko združenje ima dvojno poslanstvo: zastopa in brani interese lokalnih gospodarstvenikov, a obenem so mu pri srcu širši interesi in razvojne vizijske slovenske skupnosti v Deželi Furlaniji-Juljski krajini. Ta dvojna opredeljenost je prišla do izraza tudi na zadnjem zasedanju deželnega vodstva stanovske organizacije, ki je potekala v Trstu ob prisotnosti predsednika Marina Pečnika in obeh podpredsednikov Giorgia Cerna in Marka Stavarja.

V tem mesecu je treba pripraviti in predložiti razne predloge in projekte na Trgovinsko zbornico v Trstu, saj bo v mesecu marcu na dnevnem redu odobritev finančnih dotacij za tekoče leto. Seja predsedstva je tudi nudila priložnost za prvi obračun enoletnega dela novih vodstvenih organov zbornice, pri katerih je bilo prvič v takšni ali drugačni obliki soudeleženo tudi SDGZ.

Ob prisotnosti dveh zastopnikov v svetu TZ (predsednik Marino Pečnik in zastopnik prevoznikov - špediterjev Danilo Cunja) je beležiti še nekaj vidnih predstavniških mest, ki si jih je slovenska stanovska organizacija izborila: direktor konzorcija Adriatrans Adrijan Močnik je postal zastopnik TZ v upravnem odboru Termina na Fernetičih, ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič je v upravnem svetu posebne družbe TZ ARIES, predsednik trgovcev Ervin Mezgec v komisiji za lokalne sejemске prireditve, predsednik Pečnik je tudi predsednik konzulte za tujino in zastopnik TZ v združenju trgovinskih zbornic ACCOA, Danilo Cunja je v konzultu za prevoznništvo, izvedenec za internet Miran Pečnik je v upravnem odboru družbe TZ Trieste On Line, nadalje so bili še drugi vidni slovenski operaterji izbrani za komisije kot "Trieste da Gustare", "Marmi del Carso" itd. Ne nazadnje bi omenili imenovanje podjetnice Sandi Pangerc za podpredsednico

pokrajinskega odbora pri TZ za pospeševanje ženskega podjetništva.

Ob vsestranskem priznanju, ki stalno narašča, pa so si gospodarstveniki SDGZ postavljali tudi vprašanje, kako iztržiti čimveč za dobrobit zastopanih kategorij. Predsednik Pečnik je omenil, da bodo v okviru zaveznika organizacij za trgovinsko zbornico obravnavali pobude in dejavnosti, ki bi jih lahko še bolj čvrsto promovirali. Pozval pa je načelnike in zastopnike vseh kategorij, ki so dejavne pri Zdrženju, naj čimprej posredujejo (do konca meseca) morebitne načrte, za katere bi lahko izprosil sofinansiranje trgovinske zbornice s sredstvi, ki jih nudi sklad neoddavčenega bencina. Predstavnik agrovilivskega sektorja so se že sestali na to temo (glej članek na isti strani), možni pa so posegi še za druge stroke: za turistično promocijo, za spodbujanje obmejnega gospodarskega sodelovanja ob vstopu Slovenije v EU, za trgovce in obrtnike, saj je napovedana za maj nova inačica dosedanjega mednarodnega vzorčnega sejma, ki bo letos prvič posvečen obrtništvu Severovzhoda...

Zastopniki raznih kategorij so izpostavili tudi posamezne vidike. Predsednik sekcije mednarodne trgovine in storitev Aleksander Rustja je omenil načrtovane dejavnosti: od študijskega posveta za operaterje o možnostih koriščenja evropskih programov in t.i. tenderjev, ki naj bi ga izpeljali z zavodom Informest, do usklajevanja dejavnosti ustanov, ki so pristojne za mednarodno institucionalno povezovanje (ACCOA, komisija TZ za tujino). Predsednik trgovcev Ervin Mezgec je opozoril na nujno skupnega soočanja vseh trgovskih združenj za učinkovitejšo skupno delo na sindikalnem in promocijskem področju, kjer je potrebno uskladiti delovne sile same zbornice s Trieste City Clubom in drugimi javnimi subjekti. Predsednik obrtnikov Ezio

Mauri je vzel na znanje stalno napredovanje pri gradnji obrtne cone v Zgoniku in pripravah za druge gradnje, ter dejavno spremljanje novega okvirnega deželnega zakona o obrti. Predsednik gostincev Niko Tenze je napovedal ponoven ponatis zgbanke o vinski poti terana, ki je predviden za april. Pri tem bo neposredno sodelovala Pokrajina Trst, ki naj bi poskrbela za popravilo oz. novo ureditev smerokazov na cesti terana. Podjetje za turistično promocijo (po novem AIAT) v Trstu pa naj bi pomagalo pri prireditvi gostinskih večerov za primerno predstavitev nove zgbanke.

Na seji predsedstva SDGZ so razpravljali tudi v zvezi s programsko konferenco, ki sta jo sklicali v začetku februarja SKGZ in SSO. Na sporedu je bil poseben del odmerjen gospodarstvu, pri čemer pa niso bile soudeležene manjšinske stanovske organizacije pri oblikovanju uvodnih referatov in so bile objavljene le v vlogi občinstva. SDGZ je sicer sodelovalo v razpravi, po nastopu predsednika Kmečke zveze Lojzeta Debelisa. Predsednik nadzornega odbora Drago Tomsič je uradno ponudil sodelovanje organizacije pri vseh vprašanjih, kjer gre za gospodarske interese manjšine oz. za tehnično-financično upravljanje ustanov in dejavnosti gospodarske narave. Zastopnik SDGZ v izvršnem odboru SKGZ Pavel Hrovatin je poudaril potrebo po večji zastopanosti gospodarstva v manjšinskih organih in gospodarskih izvedencih, ko gre za upravljanje gospodarskih struktur. Komercialist in član sekcije samostojnih poklicev Boris Kuret pa je na osnovi svoje izkušnje v raznih upravnih in nadzornih organih manjšinskih ustanov izrazil potrebo po večji koordinaciji teh organov, sicer so le-ti prepričani sami sebi. Krovni organizaciji bi morali skupno s stanovskimi in drugimi prizadetimi organizacijami (kulturnimi, športnimi itd.) ustanoviti posebno tehnično telo, ki bi obravnavalo posamezne problematike in

strateške odločitve s širšega manjšinskega, strokovno podkovanega zornega kota. V nadaljevanju razprave so sodelovali še drugi govorniki, med temi tudi predsednik komisije za gospodarstvo pri SKGZ in član predsedstva SDGZ Boris Siega.

Programska konferenca je vsekakor tako zasnovana, da predpostavlja dejavno sodelovanje vseh komponent manjšinske civilne družbe, s posredovanjem mnenj in stališč glede na vse obravnavane teme. Združenje bo zato poglobilo analizo in teze, ki jih je iznesel na sami konferenci uvodni referent Boris Peric, kot tudi poseg o teritoriju izvedenca Milana Bufona, saj je problematika o možnostih prostorskega seganja in planiranja bistvene važnosti za vsakršni gospodarski razvoj, toliko bolj manjšinski, kjer predstavlja (omejeni) teritorij neodpovedljivo zaščitno prvino, a tudi resurz za nastanek novih gospodarskih dejavnosti, ki so v dometu manjšine. SDGZ bo rezultate takšnega razmišljanja in konkretne predloge posredovalo krovnim organizacijam oz. delovni skupini, ki sledi izvajanju programske konference.

Na seji so bile še posebno obravnavane dejavnosti Zdrženja, ki so usmerjene v aktivno spremljanje širitve gospodarskega prostora ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Odnosi z Gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico Slovenije naj bi se okrepili prav v iskanju skupnih možnosti za bolj tesno sodelovanje med gospodarskimi operaterji na obeh straneh. Nakazane so tudi razne oblike sodelovanja med strukturami obeh zbornic in SDGZ za izmenjavo danih servisov. Za pomlad pa je napovedan seminar za člane o odpiranju obmejnega prostora in vlogi podjetništva, v katerem bodo v obravnavi razni vzorčni primeri in izhodišča za sprotijemanje lokalnih gospodarstvenikov z novimi izzivi in možnostmi. Podpredsednik SDGZ in pokrajinski predsednik za Benečijo Giorgio Cerno je posebno poročal o težavah, a tudi o razvojnih možnostih za operaterje v videmski pokrajini.

Evrokotiček

MARA PETAROS

V rokah imamo kovance in bankovce evra. Bralce pozivamo, naj še naprej pošiljajo svoja vprašanja glede nove valute po e-mailu, faksu, tradicionalni pošti ali telefonu. (URED.)

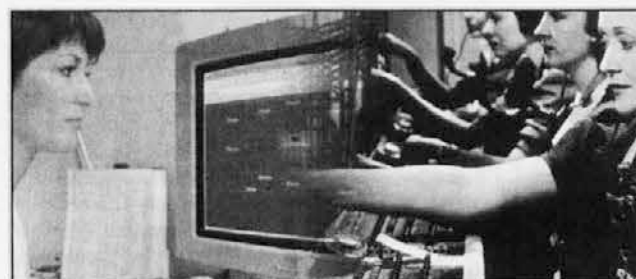
"Vpr.: Ker sem obseden od birokracije, hranim doma koleke (marche da bollo). Ali so ti še veljavni? So kot znamke, ki jih lahko uporabljam, dokler jih pač imam? Če pa so že zapadli, kaj naj naredim z njimi?"

Odg.: Svoje koleke lahko še naprej brez problemov uporabljate. Ko so začeli evro šele uvajati, so trdili, da bomo morali vse koleke v lirah zamenjati v koleke v evrih in uporabljati samo te. Ker pa je še danes zelo veliko kolekov v lirah v obtoku, so dejali, naj uporabljamo koleke v lirah samo še do 28.02.2002. Po zadnjih novicah, ki jih širijo

lastniki trafik, pa naj bi stare koleke še naprej uporabljali, dokler nam ne bodo pošli.

***
"Vpr.: V mesecu in pol smo se že - kolikor toliko - navadili na evro. Ker se mi zdi, da je bil korak zgodovinski, bi vas rad vprašal, kakšni so naslednji koraki na poti združevanja evropskih držav. Ali smo prišli do "zadnje postaje"?"

Uvedba skupne evropske valute je bila nedvomno za ves svet zgodovinskega pomena. Skupna valuta je sicer stvarnost že od 01.01.1999, ko so evro uvedli kot obračunski denar. Tedaj so se države odgovdale svoji samostojni monetarni politiki in določile fiksne tečaje med valutami, ki so pristopile k skupni denarni enoti. Že tedaj je bil storjen zgodovinski korak, zamenjava državnih valut s skupno evropsko valuto pa je bil samo še dodaten korak k integraciji evropskih držav in zunanji znak pri-

padnosti neki mednarodni organizaciji. Pri poslih, ki so potekali z državami, ki niso članice Evropske unije, so že od 01.01.1999 uporabljali evre. Na svetovnih borzah že od tedaj niso več kotirali posameznih državnih valut, pač pa samo evro. Ker je bil menjalni tečaj stalen, je bilo čisto vseeno, ali si pri plačevanju uporabljali lire, marke ali šilinge, saj je bilo razmerje med njimi stalno. Z uvedbo evra pa se je povečal občutek, da smo vsi Evropejci in da se lahko počutimo doma kjerkoli v Evropski uniji. Ta obč-

tek se bolj povečujejo razni govori, ki posamezniku dopuščajo, da prosto potuje znotraj Evropske unije. Ravno tako lahko prosto prevažamo blago iz ene države članice v drugo. Nikakor pa nismo še prišli do zadnje postaje. Načrtov in poti za združevanje evropskih držav je zelo veliko. Ustvarjanje velike Evropske unije se še nadaljuje, vendar postopoma, saj je treba usklajevati želje in potrebe zelo različnih držav, predvsem pa zelo različnih oseb, ki te države predstavljajo. Vsak državljanik bi rad izbral tisto pot, ki je

po njegovem mnenju najboljša za neko državo, možno pa je, da je ta pot v nasprotju z zamislijo predstavnika neke druge države. Zato je postopna integracija sad številnih kompromisov, pogajanj in popuščanj. Za sedaj se že govori o nekaterih gotovih korakih. Trenutno nastaja odbor, ki bo sestavil ustavo Evropske unije. V prejšnjih tednih se je veliko govorilo o evropski tiralici, ki pa je doživela kar nekaj nasprotovanj. Tudi to je pot k večji evropski integraciji. Da bi povečali mobilnost delavcev, nameravajo v naslednjih mesecih uvedti mednarodno zdravstveno izkaznico, s katero bomo zdravstveno zavarovani v vseh državah Evropske unije. Vendar tu naletimo na številne težave pri priznavanju študijskih naslovov iz neke druge države. Čeprav načeloma velja avtomatično priznavanje študijskih naslovov iz neke države v drugi državi, postane nostrifikacija tujih študijskih naslovov v Italiji v resnici zelo težavna zadeva, saj šolski sistemi v raznih državah niso popolnoma enaki. V načrtu pa je še sestava skupne evropske vojske, o kateri se je govorilo že med zadnjimi srečanji predstavnikov držav članic, govorniki se je tudi o skupni zunanji politiki in še o marsičem. Za naslednja leta pa imata tako Evropska unija kot Evropska monetarna unija še velike načrte.

Najprej bi Evropska unija rada izpeljala širitev na vzhod, tako se bo Evropska unija še povečala tako po številu potrošnikov, pa tudi po številu proizvajalcev. S širitvijo pa bo postala pot k evropski integraciji še bolj zapletena, saj bo treba upoštevati želje in potrebe večjega števila držav, svedba ob upoštevanju specifične vsake izmed držav članic velike Evropske unije.

"UPAJMO, DA BODO IN BOMO SLOVENCİ DOBILI ŠE KAKO MEDALJO!"

JURIJ PALJK

ODBOJKA: VAL-OLYMPIA AGRARIA TERPIN 3:0
 V prvenstvu prve moške divizije je bil na sporedu derby med Valom in Olympio, ki ga je že drugič zapored zmagala Olympia. Tekma je bila že od vsega začetka enosmerna, saj so gostje z učinkovitimi napadi iz vseh pozicij nadigrali mlade Valovce. Pri Valu so se pomanjkljivosti pokazale predvsem v obrambi, napad pa je bil gotovo boljši. Med bolj izkušenimi igralci Olympie pa je igra potekala umirjeno tako, da je podajalec Filip Hlede mirno delil žoge svojim soigralcem. Olympia si je s to zmago nabrala tri dragocene točke. Na lestvici je namreč boj za prvo mesto med Olympio in Našim praporjem izredno ognjevit. Loči ju le ena točka, prvenstvo pa je sedaj komaj na polovici tako, da se lahko še marsikaj zgodi. **PS**

ODBOJKA: OLYMPIA TISKARNA BUDIN - SLOGA MIMA EUROSPIN 1:3
 V prvem derbiju drugega dela prvenstva C lige je Sloga premagala Olympio in jo s tem tudi dohitela na 5. mestu. Igra je bila že od prvih minut zelo napeta, igralci so se na obeh straneh požrtvovalno borili za vsako žogo, Sloga pa je takoj povedla za tri točke in to prednost obdržala do konca seta. Olympia je neprestano skušala dohiteti goste, vendar se Goričani sploh niso utegnili sprostiti in igrati umirjeno. Tudi v drugem setu se na igrišču ni veliko spremenilo. Po poraznem začetku Olympie, ki je izgubljala kar za 6:0, pa so Conzevi varovanci končno zaigrali boljše in se približali Slogi. Tržačani pa so na koncu, po nekaterih odločilnih napadih, zmagali tudi ta set. V tretjem delu igre je Olympia končno zaigrala tako, kot zna. Goričani so bili učinkoviti bodisi v napadu kot v obrambi. Sloga se je popolnoma vdala domačinom tako, da je končni rezultat bil kar 25:10. Kljub dobro odigranemu tretjemu nizu je Olympia v četrtem setu ponovno zaigrala slabo. Napak v napadu je bilo na pretek, Sloga pa je z umirjeno igro dosegla več točk in si tako prislužila končno zmago. Na lestvici sta sedaj Sloga in Olympia skupaj na petem mestu. Prvenstvo postaja tako iz kola v kolo bolj zanimivo, saj ostaja boj za četrto mesto še vedno zelo odprt in zanimiv. **PS**

KOTALKANJE: TANJA ROMANO ODLIČNA
 Tanja Romano letos nastopa med seniorkami in je že na prvem nastopu na prvi letošnji tekmi v umetnostnem kotalkanju pokazala, da bo tudi v najvišji kategoriji imela pomembno besedo in bo gotovo tekmovala za najboljša mesta. Na tekmovalnem v Gradišču je namreč Tanja Romano imela izvrsten nastop, s katerim je prepričala tako publiko kot tudi sodnike, saj so njen nastop ocenili z odličnimi ocenami. Za umetniški vtis je Tanja Romano prejela oceno 9,9, medtem ko je za tehnično izvedbo prejela ocene med 9,8 in 9,9. Po oceni trenerja Mojmirja Kokorovca je bil Tanjin nastop v Gradišču celo boljši od njenega lanskega nastopa na evropskem prvenstvu. Dobro sta nastopili tudi Jasna Kneipp in Daša Hrovatin.

Ker imamo na prizorišču letošnjih olimpijskih iger prijatelja in kolega, ki vsak dan štirikrat dnevno poroča za Radio Trst A, Marija Čuka, a še večkrat na dan poroča za italijanski vsedržavni radio RAI, ki ga je tja tudi poslal, smo ga poklicali v ZDA, in to ob 14.30 po našem času.

"Dobro jutro, Marij, smo te zbudili?"

Marij se je zasmejal in nam povedal, da je že buden več kot uro.

"Koliko pa je ura pri vas, tam doli čez lužo?"

Marij je veselo odgovoril, da ni še sedma zjutraj in tudi to je povedal, da kave še ni spil. Pa smo ga takoj vprašali, kakšno je razpoloženje v slovenskem taboru po osvojitvi bronaste kolajne.

"Izjemno, saj je ta kolajna prišla ravno v pravem trenutku, ko je bila slovenska reprezentanca že zelo na tleh z moralo. Iz pesimizma v optimizem, bi lahko rekli. Sedaj so Slovenci dosti bolj optimistično razpoloženi pred tako imenovanimi tehničnimi disciplinami, v katerih bodo skušali osvojiti še kako kolajno. Slišal sem, da so v Elanovi hiši v Park Cityju, ki je od nas oddaljen petdeset kilometrov, sinoči kolajno tudi primerno proslavili... Sam se veselja slovenskih skakalcev na smučeh nisem udeležil, ker tu v ZDA zares ne smeš piti alkohola, če voziš, pa tudi utrujen sem, ker veliko delamo," je odgovoril naš SuperMario.

"Veselite se torej..."

Marij takoj pove: "Vedeti moramo, da na olimpijskih igrah veljaš samo takrat, ko osvojiš kolajne, in zato je bronasta kolajna Slovencev še kako prav prišla, ker se je tokrat prvič govorilo o slovenski reprezentanci. Doslej so sicer že dosegli dobre rezultate, a na OI pomeni nekaj samo kolajna."

"Potem so Hrvati še kako veselji, če vemo, da je njihova smučarka Janica Kostelić že osvojila zlato v kombinaciji in srebrno medaljo v super G-ju."

Marij Čuk takoj pove, da so naša uganjanja še kako točna: "Res je, Hrvati so izjemno navdušeni, in to upravičeno, saj so prepričani, da bo njihova bera kolajna še veliko večja. Naravnost evforični so, navdušeni nad kolajnami svoje Janice, ki je prišla v formo takrat, ko je to najbolj potrebno. Še posebej pa bi rad poudaril, da so veseli predvsem dejstva, da so prehiteli v kolajnah Slovence, in to v doslej izjemno slovenskem športu, kar smučanje gotovo je. Sam sem govoril s tekmovalcem hrvaške ekipe, ki tekmuje v bobu in ta je bil izjemno vesel, tudi zato, ker so prepričani, da bo Janica odnesla še kako zlato medaljo in njen brat Ivica tudi, oba v slalomu in veleslalomu!"

Marija vprašamo, kako je z navdušenjem pri Italijanih.

"Jasno, da so tudi Italijani zelo zadovoljni z dosedanjim izkupičkom medalj, saj se vztrajno približujejo beri medalj iz OI v Naganu, kjer so odnesli deset medalj, tu pa so jih os-

Zimske olimpijske igre v Salt Lake Cityju v Združenih državah Amerike so v polnem teku. Ta zapis pišemo v sredo, 20. t.m., dan pred izidom našega časnika, in dan potem, ko so slovenski smučarski skakalci osvojili na olimpijskih igrah bronasto medaljo v ekipnem tekmovanju. Bronasta kolajna je prva slovenska medalja na teh olimpijskih igrah in za Slovenijo so jo na 120-metrski skakalnici osvojili skakalci Damjan Fras, Robert Kranjec, Primož Peterka in Peter Žonta.

Bronasti slovenski fantje

vojili že osem, kar ni malo, in računajo še na kako, in to tako v alpskih smučarskih disciplinah kot tudi v short tracku, se pravi hitrostnem drsanju na ledu."

"Marij, kako pa je bilo s plesnim parom in bronasto kolajno, ki da je za italijanski par razočaranje?"

"Nimata biti kaj razočarana, zares ne, saj sta osvojila bronasto medaljo in je pravi čudež, da sta jo, saj je fant med finalnim nastopom dvakrat zdrsil in padel na led. Zato ni nobenega dvoma, da mora biti italijanski par z medaljo zadovoljen! Sicer pa se je res pred tekmovanjem nekaj govorilo o nekakšni zaroti, kar se je videlo v prejšnjem tekmovanju. Francoska sodnica je bila namreč podkupljena s strani Rusov in je podkupnino in svojo pristranskost priznala, nakar je žirija določila, da se zlata medalja podeli tudi kanadskemu paru. Prvič v zgodovini OI in umetnostnega drsanja sta dva plesna para prejela zlato medaljo. Italijanski par pa se zares ne sme pritoževati!" je odločen Marij.

"Kaj pa meniš o Kjetilu Aamodtu, norveškem smučarju, ki je na teh igrah pri tridesetih letih osvojil dve zlati medalji in tako porazil mlajše tekmovalce in osvojil že sedemnajsto medaljo na velikih tekmovanjih?"

Marij odgovori takoj in z navdušenjem: "Aamodt je odlični in izkušeni smučar, je živa legenda smučanja, saj je osvojil vse, kar se v smučanju da osvojiti. Tudi na teh OI je osvojil dve zlati kolajni, kar je neverjetno! Pa ni neverjetno, ker je Aamodt smučal previdno, ni nasedel pastem na progah in tako je osvojil dve zlati. Mimogrede naj povem, da je Norveška daleč najbolj uspešna reprezentanca na OI v Salt Lake Cityju, saj so doslej osvojili vrsto odličij. Ne smem pozabiti na smučarskega tekača Bjoern dalena, ki je na teh igrah prejel tri zlate medalje. To je fantastičen uspeh za tega norveškega tekača. Pa povem še to, da je tu še nemški tekač na smučeh Johan Muehlegg, ki sicer tekmuje za špansko reprezentanco, ker se je doma skregal. Ponudil se je italijanski reprezentanci, a so mu odvrnili, da ga v svoji izbrani vrsti ne po-

trebujejo... Španci so ga seveda vzeli odprtih rok in za Španijo je osvojil dve zlati medalji!"

"Kateri športnik te je na teh igrah doslej še prepričal?"

Marij nam pove, da je bila to gotovo italijanska tekačica

Srebrno-zlata Janica Kostelić

na smučeh Stefania Belmondo, ki je osvojila zlato kolajno: "Tudi zato, ker je Stefania Belmondo veteranka in je osvojila sploh prvo zlato medaljo na OI v Salt Lake Cityju. Potem povemo še to, da je Južnotirolec Armin Zoeggeler osvojil zlato v sankanju in je seveda od predstavnik velikega števila južnotirolskih športnikov, ki tvorijo tretjino italijanske reprezentance na OI v ZDA. 42 je Južnotirolec v italijanski reprezentanci, kar pove dovolj o njihovi izjemnosti."

"Kako pa se sam počutiš na olimpijskih igrah?"

Marij vzdihne: "Zelo utrujen sem, saj so prizorišča vseh tekem zelo daleč, najmanj petdeset kilometrov stran, od koder sedaj govorim in kjer smo nastanjeni. Petdeset kilometrov moram tudi vsak dan prevoziti do tiskovnega središča. V desetih dneh sem prevozil že več kot dva tisoč kilometrov, kar pove dovolj. Sicer pa je tu lepo, krasna pokrajina je to, čudovito je."

"Kako pa je z varnostjo?"

Marij pove, da je res, v ZDA in na prizorišču olimpijskih iger vladajo izjemne varnostne razmere zaradi nevarnosti in bojazni pred terorističnimi napadi: "Izjemne razmere so in televizija nenehno opozarja, da je to zaradi nevarnosti teroristič-

nih napadov. Do tiskovnega središča me vsakokrat sedemkrat pregledajo. Da, da, prav si slišal! Sedemkrat, in to vedno z elektronskimi napravami! Kontrolne točke so povsod, pregledujejo vse in to večkrat. Pregledujejo tudi gledalce, ki si gredo ogledat tekme, tako čakajo ljudje v vrstah tudi po štiri ure."

"Kakšni pa so gostitelji?"

Marij nam pove, da so Američani gostoljubni, simpatični in vesele narave: "Povsod te ustavljajo, čisto po ameriško ti posvetijo nekaj minut, prisrčni so in prijazni. Ko voziš, se seveda ustaviš na semaforju in tam te iz sosednjega avta naključen voznik povpraša, od kod si in tako naprej. Zares so prijazni. So pa te igre tudi daleč najbolje organizirane doslej. Mimogrede naj povem še to, da je sem iz Turina, kjer bodo naslednje zimske OI, prišlo več kot 80 ljudi, da bi se tu naučilo organizacije..."

"Kaj pa mormonsko mesto Salt Lake City?"

Marij nam pove, da je to mesto središče mormonske vere, kjer je osrednji tempelj za mormone: "Od začetka so bili mormoni strašno proti igram, a so

Kjetil Aamodt - živa legenda smučanja

sedaj videli, da hudič le ni vedno tako črn, kot izgleda... Sedaj so OI veseli. Ogledal sem si njihov tempelj in lahko povem, da me je presenetilo predvsem veliko število deklet, ki morajo priti sem, da potem tu 18 mesecev živijo v popolni vzdržnosti, da smejo nato v tempelj..."

"Kako pa je s hrano, Marij?"

"Jasno je, da se otepamo tega, da bi venomer hodili v znan 'fast food' restavracije, kar sicer Američani venomer počnejo in se jim to lepo vidi, saj so vsi zelo debeli, predebili za nas. Drugod pa je hrana draga, izjemno draga, a imaš zares restavracije vseh narodov in vseh vrst. V povprečni restavraciji te obrok hrane stane petdeset ameriških dolarjev, brez pijače seveda. Alkoholne pijače in tudi evropska vina točijo le ob hrani, drugače ne. Mimogrede: ZDA so za kadilce zares pravi pekel, saj lahko kadíš le na prostem in še to sedem metrov in dvanaest centimetrov oddaljen od vsakega zida, zaradi požarov... Povsod je najstrožje prepovedano kajenje v vseh zaprtih prostorih. Mesto pa je seveda zato izjemno čisto, čikov na tleh ni nikjer."

"Kako pa Američani doživljajo igre?"

Marij nam pove, da imajo Američani najraje vse športe na ledu in to predvsem curling, nekako balinanje na ledu: "Seveda pa še hokej na ledu, hitrostno drsanje na ledu in umetnostno drsanje na ledu, v katerem so prav zaljubljeni. Po mestu tako vidiš ljudi, ki bi hoteli kupiti še sicer že zdavnaj razprodane vstopnice in nosijo na sebi velike napise s sporočilom, da kupujejo vstopnice, ki stanejo seveda po 600 in tudi več dolarjev..."

"Vas zebe?"

"Ne, ne zebe nas, pa čeprav so temperature vedno pod ničlo in to tudi v mestu, kjer je običajno temperatura tri do štiri stopinje pod ničlo. Ne zebe nas zato, ker ni vetra, in zato, ker je to suh mraz, saj tu ni vlage. Na prizoriščih tekem, ki so na nadmorski višini od 1800 metrov do nad dva tisoč pa je seveda temperatura običajno krepko pod deset stopinj Celzija pod ničlo."

"Bomo za konec pogovora le napovedali še kako slovensko medaljo?"

Marij odvrne, da je raje ne bi: "Tudi zato ne, ker še vedno upam, da jo bo Slovenija še do-

15
 ČETRTEK,
 21. FEBRUARJ
 2002

POMAGAJMO!

MISIJONAR DANILO NABIRA POMOČ ZA "SVOJE OTROKE"

Naš zvesti bralec, predvsem pa naš rojak in prijatelj Danilo Lisjak, slovenski salezijanski misijonar v črni Afriki, se te dni mudi v Evropi, pravzaprav je bil tudi tri dni doma, v Ljubljani in na rodnem Vipavskem. Pa misijonar Danilo ni prišel domov na obisk ali zaslužni počitek, ampak zato, da bi nabral nekaj

sredstev in predvsem pa širom po Evropi nakupil vse potrebno, kar bo potem poslal z zabojniki v Kongo, kjer ima v Gomi svoj misijon in predvsem pa več kot devetsto otrok-sirot, za katere skupaj s sobratom Vilkom skrbita.

V uredništvu Novega glasa vedno rad pride, še posebej

zato, ker se kar nagnetemo okrog njega in čakamo, kaj bo potegnil iz torbe.

Od sonca dobesedno zažgan in ne samo zagorel, a vedno miren in topel, širok človek še širšega srca in toplega nasmeha, tokrat utrujen in vidno shuššan, a široko nasmejan, predvsem pa trdno prepričan v Božje usmiljenje in Božjo previdnost, nam je pripovedoval o svojem doživljanju hude nesreče, ki je zajela eno najrevnejših in najbolj gosto naseljenih mest na svetu, t.j. Goma.

Med pripovedovanjem so iz njegove potovalne torbe prihajale fotografije, ki so same zgovorno pričale, kako hudo je 3000 m visoki vulkan Nyiragongo pred časom prizadel Gomo in seveda tudi "njegov" misijon. Po čudežu pa goreča lava ni zalila in porušila misijona, v katerem pater Danilo skrbi za svoje reveže in otroke, več kot devetsto jih ima, sobrat Vilko jih s sodelavci v veliki delavnici uči mizarkega poklica. Samo osemdeset metrov pred misijonom patra Danila se je lava ustavila in v Kongu zato že govorijo, kako je sv. Don Bosco največji svetnik, saj je sicer lava v mestu po-

rušila in požgala dobesedno vse.

"Ne obupujemo, Božja Previdnost naredi veliko in tudi tokrat zaupamo Bogu in Materi Božji, da nam bosta pomagala!" pravi misijonar Danilo in v potrditev svoje velike vere pove, kako so med bruhanjem vulkana iz Gome bežali tudi vojaki OZN in za seboj pustili petnajst ton odlične hrane. "Pomislite, niso je hoteli jesti, ker naj bi lavin prah bil škodljiv! Tako imamo petnajst ton odlične hrane za naše otroke, brezdomčke in sirote. Bog že ve, kaj dela!" pravi Danilo, ki je sicer pri nas zato, da nabere sredstva in nakupi najbolj potrebne stvari: kotle, v katerih bodo kuhali otrokom preprosto hrano; kotli morajo biti iz nerjavečega, vsaj tri milimetre debelega jekla, ker jih sicer evkalptov les stali... Seveda manjkajo tudi druge stvari, predvsem vse najbolj potrebne: od orodja do kritine za dom in še drugo. Osnovne, in nujne stvari. Tudi hrane bo kaj nakupil.

Ker mu skušamo pomagati tudi sami, kot vemo in znamo, tokrat objavljamo dva bančna računa, na katera lahko nakažete denar in boste zanj vedeli, da ga bo dobil pravi mož v roke.

Pater Vilko z otroki, v daljavi grozeči vulkan

Naš misijonar in prijatelj Danilo bo z vašim denarjem pripravil košček sonca na tem svetu za revne afriške otroke in sam bo tudi v vašem imenu deležen njihovega nasmeha, poplačila za vse.

Pomagajte! Škofijska Karitas iz Ljubljane je odprla poseben bančni račun za misijonarja Danila Lisjaka v Sloveniji, njegova številka je: 02140 0089842562, klic je na številko: 00 238 02. Na nakazilu napišite še namen, in sicer: KONGO.

Pri nas pa lahko za delo in otroke misijonarja Danila Lisjaka nakažete vsoto denarja na račun št. 1095 pri Kmečki banki v Gorici in tudi tu napišete namen: KONGO.

Gre za bančni račun, na katerem se vsaka vsota denarja takoj zamenja v dolarje in pošlje naprej misijonarju in bo zato zares vsaka nakazana vsota zagotovo prišla v roke misijonarju, ki jo bo pridno uporabil za najbolj potrebne. Pomagajte in Bog vam povrni!

JUP

Misijonar Danilo s svojimi otroki na ohlajeni lavi

16

ČETRTEK, 21. FEBRUARJA 2002

STRANKA SLOVENSKE SKUPNOSTI - OBČINSKE VOLITVE GORICA 2002 RAZLOGI ZA SAMOSTOJEN NASTOP ALI POLITIČNE POVEZAVE

Dragi slovenski volivec:

- V naslednjih poglavjih smo razčlenili pozitivne in negativne plati nastopa slovenske stranke na prihodnjih občinskih volitvah.
- Radi bi tudi tvoje mnenje, glede upravičenosti ene ali druge izbire
- Raziskava nam bo pomagala, da bomo bolj odgovorno zastopali izbrana stališča

IZBIRA SAMOSTOJNEGA NASTOPA

Razlogi ZA:

1. Nastop pod tradicionalnim znakom lipove vejice
2. Kandidatura našega predstavnika za goriškega župana, ali v drugem krogu za mesto v odboru
3. Zbiranje podpisov in s tem po dolgem času spet širše sodelovanje slovenske javnosti pri političnem nastopu
4. Uveljavitev slovenske liste in naših kandidatov brez drugih predznakov kot zgodovinsko važno za pričevanje slovenske prisotnosti v Gorici
5. Upanje na podporo vseh, ki slovensko mislijo in čutijo, od levice do desnice.

Razlogi PROTI:

1. Izvolitev največ enega svetovalca, razen v primeru večjega volilnega uspeha
2. Noben doprinos pri zmagi ali porazu leve sredine, razen v povezavah v drugem krogu
3. Nobena možnost izvolitve našega predstavnika za župana
4. Kritike drugih slovenskih komponent, da rušimo Oljko in s tem posredno pomagamo pri uveljavitvi desne sredine
5. Kritike ostalih členov Marjetice, da jo ošibimo v odnosu do Levih demokratov v Oljki.

IZBIRA POVEZAVE Z MARJETICO

Razlogi ZA

1. Utrditev že ustaljene prijateljske naveze
2. Pomoč pri uveljavitvi sredinske komponente v Oljki v odnosu z levico
3. Možnost izvolitve več občinskih svetovalcev s sistemom preferenčnih glasov
4. Doprinos levi sredini za zmago proti desnici
5. Podpora skupnemu županskemu kandidatu že v prvem krogu in v primeru zmage možnost imenovanja našega predstavnika v občinski odbor.

Razlogi PROTI

1. Pisana družina manjših strank z nobenim jamstvom za uspeh
2. Podpora skupnemu županskemu kandidatu neslovenske narodnosti
3. Manjša vidljivost slovenskega nastopa, znak lipove vejice pomešan med ostalimi
4. Izvoljeni slovenski predstavniki utopljeni v Oljko, z nikakršno zunanjo prepoznavnostjo Slovenske skupnosti pri glasovanjih ali nastopih.
5. Malo razlike, razen morda ideološke, od nastopa Slovencev v sklopu ostalih italijanskih strank
6. Politična in ideološka obarvanost in s tem taborska utesenjenost edine slovenske politične stranke v Italiji, ki bi morala nasprotno težiti k preseganju razlik za skupne narodne interese.

PROSTOR ZA OSEBNE POGLEDE IN NASVETE .....

Na podlagi gornjih postavk in osebnih ugotovitev :

SEM ZA SAMOSTOJEN POLITIČNI NASTOP	DA	NE
SEM ZA POVEZAVO Z MARJETICO	DA	NE

(Prečrtaj eno od obeh možnosti)

IME IN PRIIMEK (neobvezno) .....

Za sodelovanje se ti najprizračneje zahvaljujemo! **Odgovore pošljite** na sedež stranke na Drevoredu 20. septembra 118 v Gorici, na uredništvo Novega glasa ali izročite odgovornim pri SSk (Mirko in Bernard Špacapan, Aleš Figelj, Damijan Terpin, David Grinovero, Erika Jazbar, Ninko Černic, Karel Mučič, Doriana Devetak, Dimitrij Tabaj, Dimitrij Brajnik, Ivan Vogrič).

BESEDE KARD. AMBROŽIČA IN PROGRAM SDM

PRIPRAVE NA SVETOVNI DAN MLADIH V TORONTU (2)

P. MIRKO PELICON

Kard. Alojzij Ambrožič je v svojem pastoralnem pismu novembra 2001 med drugim napisal mladim tole:

"Zakaj so učenci šli za Jezusom? Niso hodili za Jezusom, ker bi jih privlačevalo dejstvo, da gre za slavno osebnost, kajti zaradi svoje pristnosti bi to ne mogel biti, tudi če bi to hotel. Ni jih privlačeval niti Kristusov družbeni, politični ali gospodarski položaj, kajti vsega tega ni imel. Seveda, prišlo je do čudežev in množice je to zaradi različnih, bolj ali manj upravičenih razlogov, pritegovalo. Toda komaj so mu tisti, ki ukazujejo, obrnili hrbet, so se množice razšle. Ni jih privabila niti njegova inteligentnost: že res, da je bil Jezus globoko moder, a učenci mu niso sledili zaradi njegovih briljantnih človeških vrlin.

Učence je privlačevala neka skrivnostna Kristusova stvarnost, ki jo je prevečala njegova oseba. Razžarjala je njegova dejanja in obnašanje, njegova dela in besede, njegova neuklonljivo trdnost, vezano z globoko ponižnostjo in še zlasti z njegovo suvereno svobodo; bil je namreč svoboden iskanja samega sebe, ni poznal strahu in notranjih prisil.

To, kar žari v Jezusu in kar vedno jasneje zaznavajo tisti, ki so mu dosledno blizu, je neka višja stvarnost, onkraj čiste in izstopajoče človeškosti, onkraj vsakega talenta ali uspeha."

PROGRAM SVETOVNEGA DNEVA MLADIH, 18. JULIJ - 28. JULIJ 2002

Sprejem mladiz iz 150 držav v posamezne kanadske škofije. Mladi iz goriške nadškofije bodo skupaj z mladimi iz Triveneta gostje montrealske nadškofije v Quebecu. V Montrea-

lu bomo od četrta, 18., do nedelje, 21. julija. Prisotni bomo pri dopoldanskih katehezah, ki jih bodo vodili škofje, kardinali ter patriarhi s celega sveta, popoldne pa organizirajo kulturne, duhovne festivale, koncerte in družabnosti.

V ponedeljek, 22. julija, bomo prispele v Toronto, kjer se bomo nastanili. Bomo gostje raznih družin, župnij in katoliških šol.

V torek, 23. julija, bo torontski nadškof kardinal Alojzij Ambrožič daroval sv. evharistijo na Exhibition Place zelo blizu torontskega središča mesta. S to mašo bo kardinal v imenu torontske krajevne Cerkve izrazil dobrodošlico vsem prisotnim mladim.

V sredo, 24. julija, podobno kot v Montrealu, dopoldne kateheze, popoldne festivali, možnost za ogled mesta: downtown, CN tower. Vsak dan bo možnost spovedovanja in evharistije.

V četrtek, 25. julija, zjutraj kateheze, popoldne dobrodošlica svetemu očetu Janezu Pavlu II., romarju iz Rima, na torontskem Exhibition Place. Zvečer na exhibition Place velik Festival Mladih z duhovnim, kulturnim programom.

V petek, 26. julija, kot običajno, zjutraj kateheze, popoldne festivali, zvečer slovesen križev pot po Universty Avenue v

središču Toronta in po drugih torontskih župnijah.

V soboto, 27. julija, od jutra do poznega popoldneva se bomo udeleženci SDM zbirali na Downsview Lands (bivše vojaško letališče). Pričakujejo od 500.000 do 1.000.000 mladih.

Zvečer ob 20. uri veliko bdenje ob prisotnosti papeža Janeza Pavla II. Med bdenjem bomo peli, poslušali različna pričevanja, papežev nagovor in molili. Po bdenju bomo mladi prespali zunaj v Downsview Lands.

V nedeljo, 28. julija, ob 9.30 slovesna papeževa maša ob zaključku Svetovnega dneva mladih.

Popoldne, 28. julija, bo skavtski klan odpotoval proti Algonquin Park do 1. ali 2. avgusta (iz Benetk nam morajo še dokončno sporočiti nove datume prihoda v Italijo). Ostali člani slovenske skupine, ki niso v klanu, pa bodo prespali v Torontu pri slovenskih družinah ter imeli svoj program. Prizadevamo si in v to smer pripravljava s tamkajšnjim kaplanom Romanom Travarjem, da bi naši mladi obiskali Niagarske slapove ter Midland, kjer bi se skupno s klanom ob vrtnitvi iz Algonquina srečali, se priporočili tamkajšnjim jezuitskim mučencem s prošnjo, da ne bi Toronto predstavljal cilja, ampak le etapo na naših življenjskih poteh. V Evropo se bomo vrnili 3. avgusta.

Toronto je pravi laboratorij narodov, z največjim številom narodnih skupnosti na svetu. V pravem smislu besede je kozmopolitsko mesto. V tem je njegovo bogastvo, vendar tudi šibkost. Slovenci imajo dve župniji, kjer se redno srečujejo. Tam je še veliko drugih slovenskih klubov, ki niso vezani na Cerkev.

DALJE